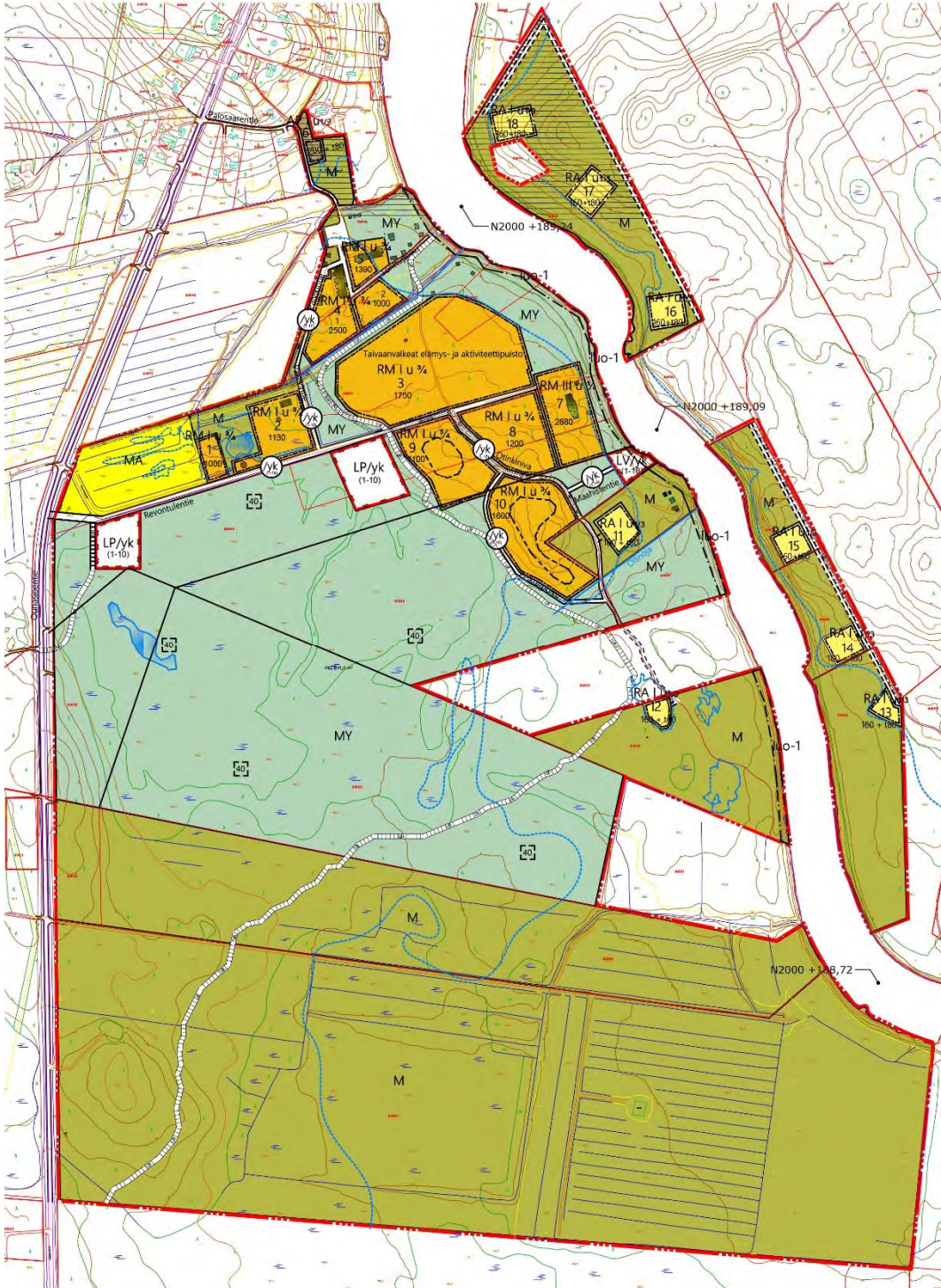

KITTILÄN KUNTA, KÖNKÄÄN KYLÄ

Kaavaehdotuksen

SELOSTUS

Ranta-asemakaavan vireilletulo 17.08.2016

Ranta-asemakaavaluonnos nähtävillä 13.2.-27.2.2017

Ranta-asemakaavaehdotus nähtävillä 12.7.-10.8.2017 ja 2.1-1.2.2018

Kunnanhallitus hyväksynyt 10.4.2018 § 117

Kunnanvaltuusto hyväksynyt 23.4.2018 §26

KITILÄN KUNTA

AKANVUOMA/TAIVAANVALKEAT RANTA-ASEMAKAAVA LUONNOS

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Ranta-asemakaavan selostus koskee 22.2.2018 päivättyä ehdotusvaiheen ranta-asemakaavakarttaa.

Kunta	Kittilän kunta
Alueen nimi	Kittilän kunnan 2. kunnanosa, Levi
Kaavan nimi	Akanvuoma/Taivaanvalkeat ranta-asemakaava

Ranta-asemakaavan kohteena on Könkään kylän Akanvuoma/Taivaanvalkeat -alue. Suunnittelualue on noin 1,84 km².

Ranta-asemakaavalla muodostetaan korttelit RM 1u³/₄, RM 3u¹/₄ AP 1 u 1/3 ja RA 1 u 1/3.

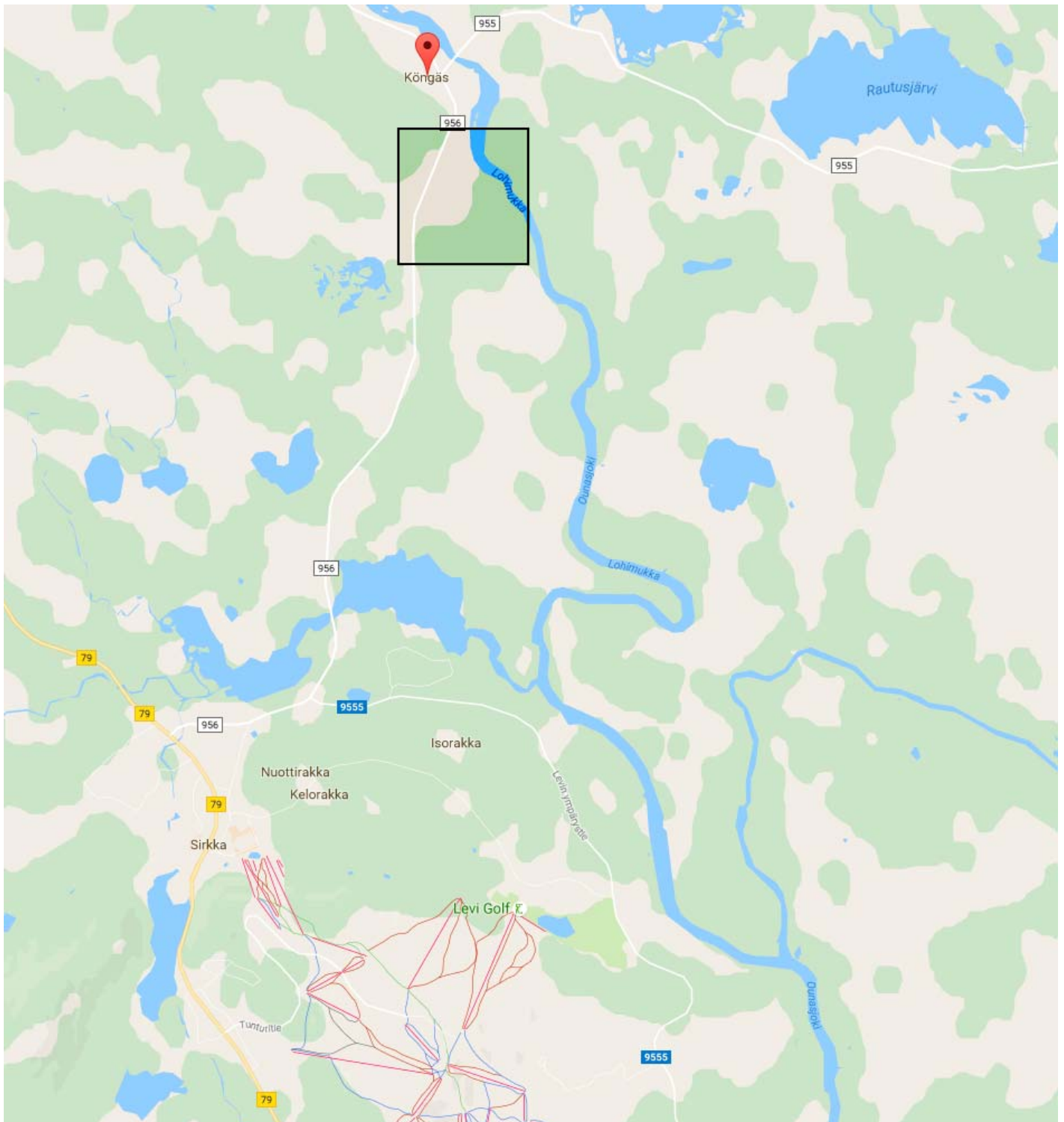
Ranta-asemakaavalla alue määritellään matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM), maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) ja loma-asutusalueeksi (RA). Joen varsi joen itäpuolelta säilyy pääosin nykyisessä käytössään maa- ja metsätalousalueena (M). Myös kaava-alueen eteläosa on M-aluetta.

Kaavan tilaajana toimii Taivaanvalkeat Oy. Kaavan laatii Taivaanvalkeat Oy:n toimeksiannosta suunnittelukonsulttina toimiva Arkkitehtitoimisto Pave Arkkitehdit Oy, Hintantie 18, 90500 Oulu, projektipäällikkönä ja yhteyshenkilönä Janne Rajala, arkkitehti, p. 050 563 0887, s-posti: rajala@pavearkkitehdit.fi.

Suunnittelutyötä ohjaavat Kittilän kunnan viranhaltijat sekä Lapin ELY-keskus. Kunnan edustajana työtä on valvonut maanmittausinsinööri Marianne Kinnunen ja Toni Juuti ja maanmittausteknikko Veli-Matti Virtanen sekä tekninen johtaja Lauri Kurula.

1.1 Kaava-alueen sijainti

Kaava-alue sijaitsee Kittilän kunnassa, Könkään kylän eteläosassa, Sirkan kylästä ja Levitunturista n. 8 km pohjoiseen, Ounasjoen länsi- ja itärantaan rajautuvalla alueella.

Kuva 1. Kaava-alueen sijainti

1.2 Kaavan nimi ja tarkoitus

Ranta-asemakaava käsittää Kittilän Könkään kylän eteläosassa olevan maa-alueen seuraavat tilat ja kiinteistöt:

- tilan Koskenkorva Rn:o 261-407-10-63 alueet
- tilan Koskenranta Rn:o 261-407-10-64 alueet
- tilan Välipelto Rn:o 261-407-12-35 alueet
- tilan Taivaanvalkeat Rn:o 261-407-10-68 alueet
- tilan Mukkala Rn:o 261-407-10-54 alueet
- tilan Kotimaa Rn:o 261-407-10-55 alueet
- tilan Kotiranta Rn:o 261-407-10-73 alueet
- tilan Ainola Rn:o 261-407-10-27 alueet
- tilan Otinkiniva Rn:o 261-407-10-41 alueet
- tilan Lammasvuoma I Rn:o 261-407-10-67 alueet
- tilan Lammasvuoma II Rn:o 261-407-10-70 alueet
- tilan Auroora Rn:o 261-407-10-77 alueet
- tilan Arvonperä Rn:o 261-407-10-43 alueet
- tilan Rantala Rn:o 261-407-10-31 alueet
- tilan Jaakkola Rn:o 261-407-10-36 alueet
- tilan Korvala Rn:o 261-407-10-19 alueet
- tilan Alli Rn:o 261-407-10-51 alueet
- tilan Mäkikorva 261-407-10-38 alueet

Ranta-asemakaavan laatiminen on tullut tarpeelliseksi, kun alueen maanomistajat haluavat laajentaa alueen osayleiskaavan mukaista, kotimaista ja kansainvälistä matkailua palvelevaa yritystoimintaansa, sekä osoittaa alueelle myös loma-asuntojen rakennuspaikkoja sekä pientalon rakennuspaikan.

Alueella toimii Taivaanvalkeat Oy:n Elämys- ja aktiviteettipuisto -niminen matkailuyritys, jonka mailla on vanhoja, hirsirakenteisia matkailupalvelu- ja majoitusrakennuksia (pääosin muualta Lapista siirrettyjä ja kunnostettuja entisiä savottakämppejä, latoja ja aittoja), muilta osin alue on pääosin luonnontilaisena (suota, rantaniittyä ja metsää), sekä osin metsätalous- ja maanviljelyskäytössä.

Alueella halutaan vaalia paikallista luonnonympäristöä ja kulttuurimaisemaa, sekä kehittää myös paikallisiin matkailupalveluihin liittyviä ja niitä tukevia oheistoimintoja, sekä osoittaa lisäksi Ounasjoen rantavyöhykkeelle sekä rakentamisen ja näkymien kannalta hyvillä paikoilla sijaitseville maille vapaa-ajan asuntojen (mökkien ja saunojen) rakennuspaikkoja.

Tarkoituksena on kehittää alueen nykyisiä elinkeinoja sekä käyttöä tukeutuen ja vaalien Kittilän ja Könkään paikallisia, ominaisia luonto- ja kulttuuriarvoja sekä piirteitä voimassa olevan Tunturi-Lapin maakuntakaavan sekä Levin ympäristön osayleiskaavan asettamien tavoitteiden ja puitteiden mukaisesti.

Ranta-asemakaavassa osoitetaan rakennuspaikkoja ja rakennusoikeutta Taivaanvalkeat Oy:n elämys- ja aktiviteettipuiston muodostaman matkailu- ja virkistyskeskuksen matkailupalveluiden, luontoelämys- ja virkistysalueiden tarpeisiin (RM) sekä alueen muiden maanomistajien taholta tulleisiin Ounasjokivarren loma-asutuksen tarpeisiin (RA).

Alueella olevat maa- ja metsätalousalueet (M) osoitetaan kaavassa pääosin nykyiseen käyttöön. Luonnontilaiset suoalueet ja Ounasjoen ranta-alueet osoitetaan maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Otinkinivantie ja Revontulentie kunnostetaan alueen sisäiseksi, yhteiskäyttöiseksi kulkuväyliksi muodostettaville tonteille.

Alue toimii osana alueellisesti ja valtakunnallisesti merkittävän, Lapin talousalueen suurimman työllistäjän, matkailuelinkeinon piirissä toimivan Levin matkailukeskuksen ohjelman palvelu-, majoitus- ja virkistystoimintaa.

Ranta-asemakaavan laatimisen tavoitteena on turvata ja parantaa alueella toimivan Levin matkailukeskusta täydentävän matkailupalvelu- ja elämys- ja virkistyskeskuksen toimintaedellytyksiä ja ohjata alueelle tyypillistä, perinteisiin pihapiireihin ryhmitettyä pienimittakaavaista puurakentamista niin, että edistetään viihtyisän ja yleisilmeeltään riittävän yhtenäisen matkailualueen luomista alueelle, joka rakennustavaltaan, volyymitään ja ilmeeltään sopeutuu hyvin ympäröivään, olemassa olevaan Könkään alueen luonnon- ja kulttuurimaisemaan.

Kaavan laatiminen on lähtenyt alueen maanomistajien aloitteesta. Maanomistajan esityksestä on Kittilän kunta laittanut vireille ranta-asemakaavan laatimisen esitetulle maa-alueelle, jolla ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Taivaanvalkeat Oy:n tavoitteena on alueen kaavoittaminen monipuoliseksi, matkailua ja lomailua palvelevaksi majoitus-, ohjelman palvelu-, elämys- ja virkistysalueeksi (RM), jossa paikalliset luonto-olosuhteet ja maisemalliset elementit luovat puitteet Taivaanvalkeiden elämys- ja aktiviteettipuistolle.

Alueen muiden maanomistajien tavoitteena on kaavoittaa Ounasjoen rantavyöhykkeelle RA-kortteille loma-asuntorakennuksia talousrakennuksineen.

Ranta-asemakaavan puuttuminen alueelta hankaloittaa osaltaan myös alueen rantarakentamista sekä muuta kehittämistä, koska rakentamiselle joudutaan hakemaan ilman ranta-asemakaavaa aina poikkeuslupa. Lisäksi ranta-asemakaavan laatiminen edesauttaa alueen hallittua, kokonaisvaltaista kehittämistä ja rakentamista sekä nostaa alueen maan käyttö- ja myyntiarvoa.

Könkään kylän ranta-asemakaava-alueelle jo toteutettu ja toimiva sekä suunnitteilla oleva Taivaanvalkeat Oy:n pitkän tähtäimen kehittämishanke tukee Kittilän kylän kehittämistä ja elinvoimaisuuden lisäämistä Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman ja Kittilän kunnan kehityshankkeiden tavoitteiden mukaisesti, luomalla alueelle lisää paikallisia, ympärivuotisia työpaikkoja, alueen luontoarvoihin ja -elämyksiin perustuvan ja tukeutuvan matkailu-, majoitus- ja ohjelman palvelutoiminnan piirissä.

Könkään kylä on aktiivinen, kasvava ja elinvoimainen noin kahdensadan asukkaan kyläyhteisö, jossa on noin neljäkymmentä

yritystä, joista useat toimivat matkailun ohjelmapalvelualalla. Kylän keskellä virtaava luonnontilainen Ounasjoki tarjoaa sekä paikalliselle väestölle että matkailijoille hyvät kalastus- ja virkistysmahdollisuudet.

Köngäs on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue laajoine peltoaukeineen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaine rakennuksineen. Ounasjoen luonnontilainen vesistöalue kuuluu Natura 2000 -verkoston piiriin.

Maanomistajien tavoitteena on osoittaa palstoitetun tonttialueen rakennusoikeudet ja tontit ranta-asemakaavassa kaavan mukaisiksi rakennuspaikoiksi ja lisäksi maanomistajien tavoitteena on turvata alueen virkistystarpeet reittien, uimaranta- ja venevalkama-alueiden ym. osalta.

Ranta-asemakaavan laatimisen tavoitteena on osoittaa maa-alueet Könkään alueella olemassa olevien matkailu- ja majoitusrakentamisen täydentämiselle ja laajentamiselle sekä loma-asumiseen varattuina uusina rakennuspaikkoina, sekä osoittaa lisäksi virkistykseen ja elämyspalveluihin alueita ja reittejä.

Tavoitteena on alueelle sijoittuvan Taivaanvalkeiden elämyskylän ja aktiviteettipuiston kehittäminen osana Kittilän kunnan pääelinkeinon, luonto- ja kulttuurimatkailu- sekä virkistyspalvelujen pitkän tähtäimen kehittämistä sekä ympärivuotisen palvelutoiminnan ja -tarjonnan monipuolistamista, kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Alueen olemassa olevia luonnonarvoja sekä maisema-arvoja vaalitaan ja vahvistetaan lappilaisen maaseuturakentamisen sekä Ounasjokivarrelle tyypillisen Könkään kylän asutus- ja maanviljelys-kulttuurimaiseman hengessä.

Rantakaava-alueen maankäytön kehittämistoimenpiteiden tavoitteena on osaltaan tukea Könkään kylän kehitystä sellaiseen suuntaan, että alue voi jatkossakin tarjota yrityksille ja asukkaille ympäristön, jossa on mahdollista työskennellä ja elää ympärivuotisesti täysipainoista elämää.

Lapin ELY -keskuksen rahoittamien, Kittilän kunnan Kivede Elinkeinopalvelut –yksikön matkailuliiketoiminnan ja toimintaympäristön Levi 3- ja Levi 4-kehittämishankkeiden strategian mukaisesti on tavoitteeksi asetettu kehittää Levin alueesta v. 2020 mennessä Pohjois-Euroopan kiinnostavin, ympärivuotinen, kansainvälinen aktiviteetti- ja elämys-keskus, joka tarjoaa luontoon ja lappilaiseen kulttuuriin perustuvia monipuolisia matkailupalveluja. Levi 4-hankkeessa luodaan vielä kauemmas eteenpäin katsova kehitysstrategia alueelle.

Könkään kylän ja Kittilän kunnan pitäminen asuttuna ja elinvoimaisena sekä vetovoimaisena alueena perustuu pääasiassa luontoelämyksiä sekä monipuolisia liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia tarjoavaan matkailuelinkeinoon.

Kilpailukyvyn ja työllisyyden ylläpitämisen sekä yritystoiminnan kannattavuuden näkökulmasta on Levin matkailualueella

välttämätöntä jatkaa alueen infrastruktuurin ja palvelujen suunnitelmallista kehittämistä, joka kohdistuu niin matkailun toimintaympäristöön kuin matkailuverkoston toimintaan, palveluiden käyttöasteen ja alueen matkailutulokertymän nostamiseen sekä kysynnän lisäämiseen myös kansainvälisesti.

Muuttuva matkailuelinkeino ja -liiketoiminta vaatii jatkuvaa suunnittelua ja tuotekehitystä, pohjautuen alueen omiin kulttuurisiin ja luonnonympäristön ominaispiirteisiin ja luontaisiin vahvuuksiin, jotta profiloitutaan ja pysytään kilpailukykyisinä globaalissa kilpailussa.

Könkään kylässä, noin 1 km etäisyydellä selvitysalueesta, sijaitsee lähin inventoitu muinaisjäänös, Köngäs. Kohde on luokiteltu kiviakautiseksi asuinpaikaksi.

SISÄLLYSLUETTELO

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	2
1.1	Kaava-alueen sijainti.....	3
1.2	Kaavan nimi ja tarkoitus	4
2	TIIVISTELMÄ.....	10
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	10
2.2	Ranta-asemakaava	10
2.3	Ranta-asemakaavan toteuttaminen	11
3	LÄHTÖKOHDAT.....	11
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	11
3.1.1	Alueen yleiskuvaus.....	11
3.1.2	Väestö.....	12
3.1.3	Palvelut	13
3.1.4	Työpaikat	13
3.1.5	Maisemarakenne.....	13
3.1.6	Näkymät.....	13
3.1.7	Vesi- ja ilmasto-olosuhteet	16
3.1.8	Kallio- ja maaperä.....	16
3.1.9	Rakennettavuus.....	17
3.2	Luonnonympäristö.....	20
3.2.1	Taivaanvalkeiden elämys- ja aktiviteettikeskuksen rakennettu ympäristö ja toiminta.....	26
3.2.2	Olemassa olevat ulkoilureitit	35
3.2.3	Liikenne.....	35
3.2.4	Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot	35
3.2.5	Tekninen huolto	36
3.2.6	Ympäristön häiriötekijät	37
3.2.7	Maanomistus	37
3.2.8	Luonnonmukainen ranta ja rantapuusto.....	38
3.3	Suunnittelutilanne	40
3.3.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)	42
3.3.3	Maakuntakaava	42
3.3.4	Yleiskaava.. ..	44
3.3.5	Voimassa oleva asemakaava	46
3.3.6	Rakennusjärjestys.....	46
3.3.7	Pohjakartta	46
4	RANTA-ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET.....	46
4.2	Ranta-asemakaavan suunnittelun tarve	46
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö	46
4.3.2	Osalliset.....	46
4.3.3	Vireilletulo.. ..	47
4.3.4	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely	47
4.3.5	Viranomaisyhteistyö	47
4.4	Ranta-asemakaavan tavoitteet	48
4.4.2	Ranta-asemakaavan tavoitteet.....	48
4.4.3	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet	49
4.4.4	Ranta-asemakaavan laadulliset tavoitteet.....	49
4.4.5	Asemakaavan- ja ranta-asemakaavan erot.....	49
4.5	Ranta-asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	50

5	RANTA-ASEMAKAAVAN KUVAUS	51
5.1	Kaavan rakenne	53
5.2	Mitoitus.....	53
5.3	Aluevaraukset	54
5.3.2	Ulkoilureitti.....	54
5.3.3	Korttelialueet.....	57
5.3.4	Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.....	57
5.3.5	Liikennealueet ja kadut.....	57
5.4	Kaavan vaikutukset.....	57
5.4.2	Vaikutukset luonnonympäristöön.....	57
5.4.3	Vaikutukset maisemaan	58
5.4.4	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	59
5.4.5	Vaikutukset yhdyskuntateknisiin verkostoihin.....	60
5.4.6	Liikenne.....	60
5.4.7	Virkistys.....	61
5.4.8	Taloudelliset vaikutukset	61
5.4.9	Sosiaaliset vaikutukset	61
5.4.10	Suhde maakuntakaavaan	62
5.4.11	Suhde yleiskaavaan.....	63
5.4.12	Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT)	64
5.5	Kaavamerkinnot ja – määräykset	70
6	TOTEUTUS	72

Liiteluettelo

- Liite 1. Vesi- ja viemäröintisuunnitelma
- Liite 2. Ounasjoki Natura-arvioinnin tarveharkinta
- Liite 3. Asemakaavan seurantalomake

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kunta on ilmoittanut Akanvuoma/Taivaanvalkeat ranta-asemakaavan vireilletulosta kuulutuksella 17.08.2016.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on pidetty nähtävillä 22.8.-5.9.2016.

Alustava kaavaluonnos esiteltiin kunnan kaavoitusta johtaville ja ohjaaville virkamiehille kaavoitusta ohjaavassa työneuvottelussa, joka pidettiin Kittilän kunnantalon teknisessä virastossa kunnan teknisen johtajan ja maanmittausinsinöörin kanssa 4.9.2016.

Alustava kaavaluonnos esiteltiin alueen maanomistajille Könkäällä pidetyssä esittely- ja maastokatselmustilaisuudessa 12.9.2016

Alustava kaavaluonnos esiteltiin Lapin ELY-keskukselle työneuvottelussa, joka pidettiin 4.10.2016 Rovaniemellä.

Toinen työneuvottelu pidettiin Lapin ELY-keskuksessa 17.11.2016., jossa tarkastellaan 3.11.2016 päivättyä kaavaluonnosta.

1. viranomaisneuvottelu pidettiin Lapin ELY-keskuksessa 16.12.2016.

Valmisteluvaiheen aineisto (kaavaluonnos: kaavakartta, selostus, päivitetty OAS, rakentamistapaohjeet) on asetettunähtäville 13.2.-27.2.2017.

Lausuntopyyntö lähetetty 20.2.2017.

Kaavaluonnos kunnanhallituksen käsittelyssä 8.6.2017 .

Kaavaehdotus on asetettu julkisesti nähtäville 12.7.-

10.8.2017.

Kaavaehdotus on ollut uudelleen nähtävillä 2.1.-1.2.2018.

Valmisteluvaihe nähtävillä 13. – 27.2.2018.

Kunnanhallituksen käsittely 10.4.2018 §117

Kunnanvaltuusto hyväksyi rantasemakaavan

23.4.2018 §26.

2.2 Ranta-asemakaava

Ranta-asemakaavan alue rajoittuu länsireunassa Ounasjoentiehen ja tien länsipuolella sijaitsevaan laajaan suoalueeseen, itäreunassa Ounasjokeen sekä joen itäpuoliseen metsäalueeseen, pohjoisreunassa Könkään kylän pientalovaltaiseen asutusalueeseen ja eteläreunassa rakentamattomiin alueisiin.

Rakentamiseen osoitetut alueet kaavassa on osoitettu matkailua

palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM).

Ranta-asemakaavalla muodostuvat korttelit RM 1u³/₄, RM 3u¹/₄, AP 1 u 1/3 ja RA 1 u 1/3.

Ranta-asemakaavalla alue määritellään matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM), maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) ja loma-asutusalueeksi (RA). Joen varsi joen itäpuolelta säilyy pääosin nykyisessä käytössään maa- ja metsätalousalueena (M). Olemassa olevat ja uudet yksityistiet on osoitettu kaava-alueella yhteiskäyttöisiksi ajoväyliksi (/yk), joiden yhteydessä mainitaan korttelit, joita merkintä koskee.

2.3 Ranta-asemakaavan toteuttaminen

Kaavamääräyksissä määritellään rakennusten pääasialliset julksivu- ja katemateriaalit, kattomuodot ja -kaltevuudet sekä käytetyt värisävyt.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Ranta-asemakaava-alue sijaitsee Ounasjokivarressa Könkään kylän eteläosassa. Kaava-alueelle johtaa Palosaarentie Ounasjoentieltä, joka Kittilään johtava kantatie sivuaa kaava-aluetta. Alue on suurelta osin matkailupalvelu- sekä maa- ja metsätalouskäytössä. Yhteiskäyttöinen puistoalue on virkistyskäytössä.

Kaava-alueen pohjois- ja koillisosassa sijaitsee rakennettua aluetta. Alueella toimii Taivaanvalkeat Oy:n matkailupalveluyritys, Taivaanvalkeat elämys- ja virkistyskeskus. Päärakennus on entisöity hirsinen savottakartano (Taivaanvalkeat). Lisäksi on hirsinen ravintolarakennus (Tonttula), ohjelmapalvelu-, majoitus-, varasto- ja huolto-rakennuksia sekä rantasauna, aittoja ja vajoja, ks. kohta 3.1.10

Kuva 2. Kaava-alue ilmakuvasa.

Selvitysalueen kivennäismaan metsät ovat kasvupaikkatyypiltään pääosin *seinäsammal-mustikkatyypin* (HMT) tuoreita kankaita. Alueen itäosassa Nivanmaan louhikkoisilla kangasmailla, Puukkomännikön länsiosassa sekä Otinkinivan eteläpuolella, joen länsirannalla esiintyy paikoin myös *variksenmarja-mustikkatyypin* (EMT) kuivahkoja mäntyvaltaisempia kankaita. Kangasmetsät ovat puustoltaan keski-ikäisiä ja osin päätehakkuukypsiä sekapuustoisia metsiä.

Taivaanvalkeiden pihapiiriin rajautuvat rantametsät ovat kuusivaltaisia tuoreita kankaita, joissa esiintyy pienialaisia soistumia ja suovarpuja. Myös lahoppua on kohtalaisesti ja metsät ovat luonto- ja virkistyskäyttöarvoltaan tavanomaista harvennushakattua talousmetsää edustavampia. Puustoltaan edustavimmat metsäkuviot ovat pienialaisia, mutta niillä on merkityksensä mm. riista- ja pesimälintulajiston elinympäristöä monipuolistavina kohteina.

Selvitysalueen eteläosassa, Lammavuoman ojitetulla alueella, esiintyy turvekankaita ja turvepohjaisia sekapuustoisia rämemuuttumia. Revontulentien varrelle sijoittuu pienialaisia nurmiviljelyssä olevia peltoja sekä Lammavuoman pohjoisosan rahkoittunutta rämemuuttumaa, jossa on tehty kunnostusojituksia.

3.1.2 Väestö

Kittilä on noin kuuden ja puolen tuhannen asukkaan kunta Tunturi-Lapissa. Kaava-alue on toiminnallisesti osa Levin matkailukeskusta, jossa on sekä pysyvää että loma-asutusta. Sirkka-Könkään alueella asukasmäärä lähestyy 1000 asukasta. Könkään kylässä asuu vakituisesti noin 200 asukasta.

3.1.3 Palvelut

Kaava-alue sijaitsee noin 8 km päässä Levin keskustasta, missä on runsaasti erilaisia matkailuun liittyviä palveluita (ravintolat, hotellit, lomamökit, kaupat, sekä monipuoliset harrastus-, liikunta- ja kokoustilat). Leviltä on Kittilän kirkonkylän kuntakeskukseen matkaa 24 km, jossa on monipuolinen palveluvarustus.

Kaava-alueella toimii matkailualan yritys, Taivaanvalkeat Oy, jossa on majoitus-, kokous- ja ravintolatilat sekä elämys- ja virkistyspuiston matkailupalvelujen ohjelma- ja oheistilat, ks. kohta 3.1.10.

3.1.4 Työpaikat

Levi on kansainvälinen ja ympärivuotinen matkailukeskus ja Suomen suurin vapaa-ajanviettokekus, jossa on noin 24 000 vuodepaikkaa ja yli 14 000 ra- vintolapaikkaa. Levin vuosittainen kävijämäärä on noin 600 000 matkailijaa. Matkailuelinkeino on Pohjois-Suomen suurin työllistäjä.

3.1.5 Maisemarakenne

Selvitysalue kuuluu maisemamaakuntajaossa Peräpohjola–Lappi – alueeseen ja siellä **Aapa-Lapin seutuun**. Tyypillistä alueelle ovat laajat vaarojen väleihin sijoittuvat avoimet aapasuot. Maaperä on vaihtelevaa moreenimaata ja suurimpien jokien varsilla on hienojakoisia jokikerrostumia. Alueella on hyvin vähän järviä.

Seudulla on kaukomaisemaa hallitsevana tunturiketju: Ounastunturit – Pallas- tunturit – Ylläs sekä itään päin erkanevat Aakenustunturi sekä Kätkätunturin – Levin jakso. Seudun itärajalla virtaa Ounasjoki. Seudun kasvillisuus edustaa kokonaisuudessaan pohjoisboreaalista vyöhykettä. Kasvillisuus on yleensä karua. Yleisin metsätyyppi on variksenmarja- mustikkatyyppi (EMT).¹

Pinnanmuodostukseltaan kaava-alue laskee lännestä ja idästä Ounasjokeen päin. Maasto on kaava-alueella melko helppokulkuista, lukuunottamatta avosuota.

Kangasmetsät on luokiteltu suljetuksi maisemaksi. Puoliavoimeen maisematilaan kuuluu rakennettu alue sekä vanha peltoalue.

3.1.6 Näkymät

Kaava-alueen rakennetulta alueelta sekä rantavyöhykkeeltä ja peltoaukeilta näkyy hyvin Ounasjoelle. Näkymät eivät ole Ounasjoella pitkiä. Ounasjoen itäpuoleinen rantavyöhyke on metsäistä, kun taas länsipuolelle sijoittuva Taivaanvalkeiden rakennukset ja alue näkyy melko kauas avoimesta

Kuva 4. Maisemia Levitunturilta, joka kuuluu Ounasselän tunturiketjuun. Kuva FCG Minna Tuomala

¹Ympäristöministeriö. Mietintö 66/1992.

ympäristöstä johtuen. Alueen länsilaidalla Ounasjoentien länsipuolella olevalta rakennusalueelta avautuvat laajat panoraamanäkymät Pallastunturille asti.

Kuva 5. Taivaanvalkeiden pihapiiriä ja rakennusryhmiä Ounasjoen itärannalta nähtynä. Kuva FCG Minna Tuomala

Matkailun, varsinkin luontomatkailun, kannalta tärkeitä säilytettäviä suurmaiseman elementtejä ovat maisemalliset solmukohdat. Näissä kohdissa usein kohtaavat kaksi erityyppistä maisemaelementtiä,

jotka luovat näin jännittävän ja usein valokuvauksellisen maiseman.

Selvitysalue ei sijoitu varsinaisen Kōnkään kylän ydinkyläalueelle vaan hieman etäämmälle siitä. Selvitysalueella sijaitsee matkailuyritys

Kuva 6. Perinnebiotooppien luonnehtimaa avointa rantamaisemaa alueen pohjoisosissa. Kuva FCG Minna Tuomala

Kuva 7. Näkymiä selvitysalueen pohjoispuolelta kohti etelää. Kuva FCG Minna Tuomala

Taivaanvalkeiden rakennusten lisäksi muutama asuin- ja talousrakennus.

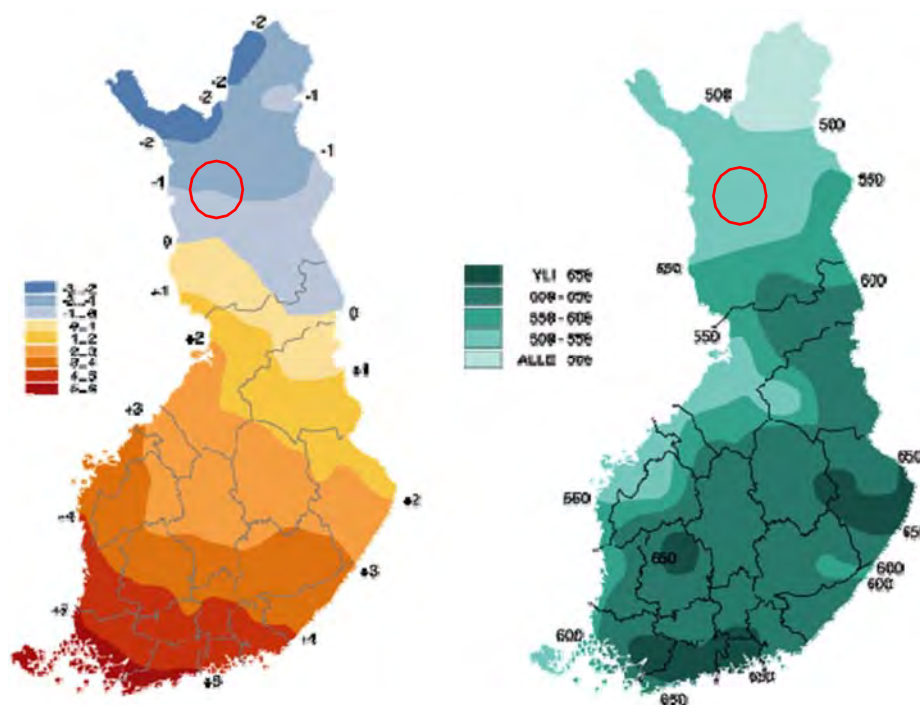
Maisemakuullisesti tärkeitä elementtejä ovat avoimet maisematilat. Ranta-alueiden, etenkin avoimien kauas näkyvien rantojen, rakentaminen vaatii huolellista suunnittelua, jotta rantaviiva säilyisi harmonisena kokonaisuutena.

3.1.7 Vesi- ja ilmasto-olosuhteet

Alueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Kittilän kunta kuuluu Kemijoen vesistöalueeseen, jonka suurin sivuvesistö, Ounasjoki halkoo Kittilän kunnan lukuisine sivujokineen. Levitunturin alueella vesistöjä ovat Levijoki, Ounasjoki ja Myllyjoki sekä Sirkka-, Levi- ja Immeljärvi.

Kittilän alueella kasvukauden pituus on 120 – 140 päivää. Talvi on pitkä ja ankara, kesä lyhyt, mutta suhteellisen lämmin. Vuoden keskilämpötila on -1 °C. Vuoden keskimääräinen sademäärä on 500mm. Lumipeitteen syvyys on paksuimmillaan maaliskuussa noin 70cm.

Vallitsevat tuulet ovat lounaasta.

Kuva 8. Vuoden keskimääräiset lämpötila- ja sademääräkartat³

3.1.8

Kallio- ja maaperä

Selvitysalueen maalajeja on selvitetty perustuen GTK:n Suomen maaperäaineistoon (1:50 000) ja karttatarkasteluun. Selvitysalueen keskiosan maaperä on pääosin turvemaavaltaista. Selvitysalueen länsiosan ja Ounasjokivarren alueella esiintyy lisäksi moreenialuetta. Ounasjoen rannoilla vallitsevana esiintyy karkeaa hietaa. Ounasjoen itäpuolella Puukkomännikön kohdalla on lisäksi pieni kallioma-alue.

Alueella ei esiinny kalliopaljastumia. (GTK maaperäkartta 1:50 000, 2016)

Taivaanvalkeiden rakennusryhmien muodostamassa pihapiirissä maaperä on turpeista niittyä ja nurmetettuna olevaa peltomaata ja alueella on tehty täyttöjä.

3.1.9 Rakennettavuus

Perustamisen kannalta kaava-alueen moreeni- ja maaperä on hyvin kantavaa. Lisäksi alueeseen kuuluu saraturve- ja karkea hieta-alueita. Ounasjoen länsipuolen rannalla on myös pieni kallioma-alue.

Alueella oleva rakentamiseen soveltumaton, mutta maisema- ja virkistysarvoltaan hyvä vetinen suoalue osoitetaan kaavassa maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

Ounasjoen tulva-altiin vyöhykkeen mitoituksessa käytetty laskennallinen 1/100a tulvaa, jonka mukainen tulva-alue on paikoin joen länsirannalla sekä etenkin alueen eteläosassa melko laaja, mikä rajoittaa rantavyöhykkeen matkailupalvelu- ja loma-asuntorakentamista ja rakentamisen edellyttämien tiestön sijoittamista. Tulva-alueen mallinnus on peräisin ELY-keskukselta. Tulvakorkeustiedot ovat KAT Oy:n laskelmista vuodelta 2010.

Alueidenkäytössä on otettava huomioon viranomaisien selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit. Alueidenkäytön suunnittelussa uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutus selvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista.¹

Alueille alueilla rakennettaessa tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään 0,5 m ylemmäksi kuin kerran 100 vuodessa laskettu korkein tulvakorkeus (HW 1/100), elleivät kaavan hyväksymisen jälkeen valmistuvat selitykset muuta osoita, taikka rakennusluvan myöntävä viranomainen ei olosuhteista johtuen vaadi rakennusta sijoitettavaksi korkeammalle. Mikäli em. rakentamiskorkeus on joskus ylitetty (esim. jääpatotulva), on tämä korkeus otettava määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määrättäessä.

Ounasjoen suurimpien tulvien aineistoa:

Suurimmat vedenkorkeudet (HW)

(Könkään havaintoasema, havaintojakso 1941–2014):

18.5.1966: 190,02 m (N2000) korkein havainto

22.5.1987: 189,29 m (N2000)

23.5.2000: 189,48 m (N2000)

¹ VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖS VALTAKUNNALLISISTA ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEISTA
<http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7BA2516D1A-DF52-4E0B-A00C-E2DDC51EF440%7D/59386>

28.5.2005: 189.94 m (N2000) vesistötulva

22.5.2007: 189.41 m (N2000) vesistötulva

Keskimääräinen kevään ylivedenkorkeus (MHW) on ko. havaintojaksolla ollut 188,47 m (N2000)

Suurimmat virtaamat (HQ)

(Könkään havaintoasema, havaintojakso 1941–2014):

22.5.1966: 733 m³/s

22.5.1987: 687 m³/s

23.5.2000: 724 m³/s

28.5.2005: 844 m³/s (korkein virtaamahavainto)

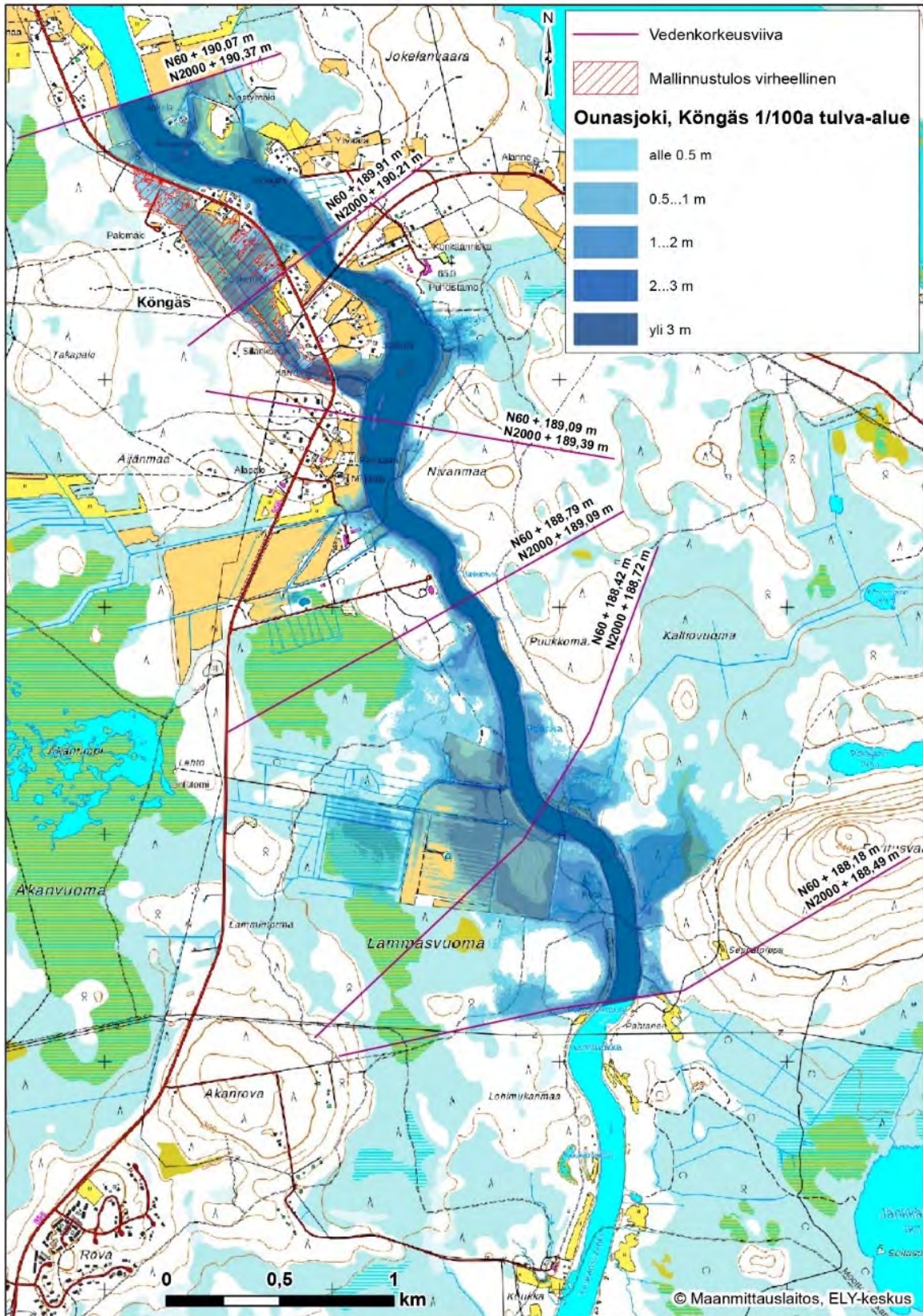
22.5.2007: 726 m³/s

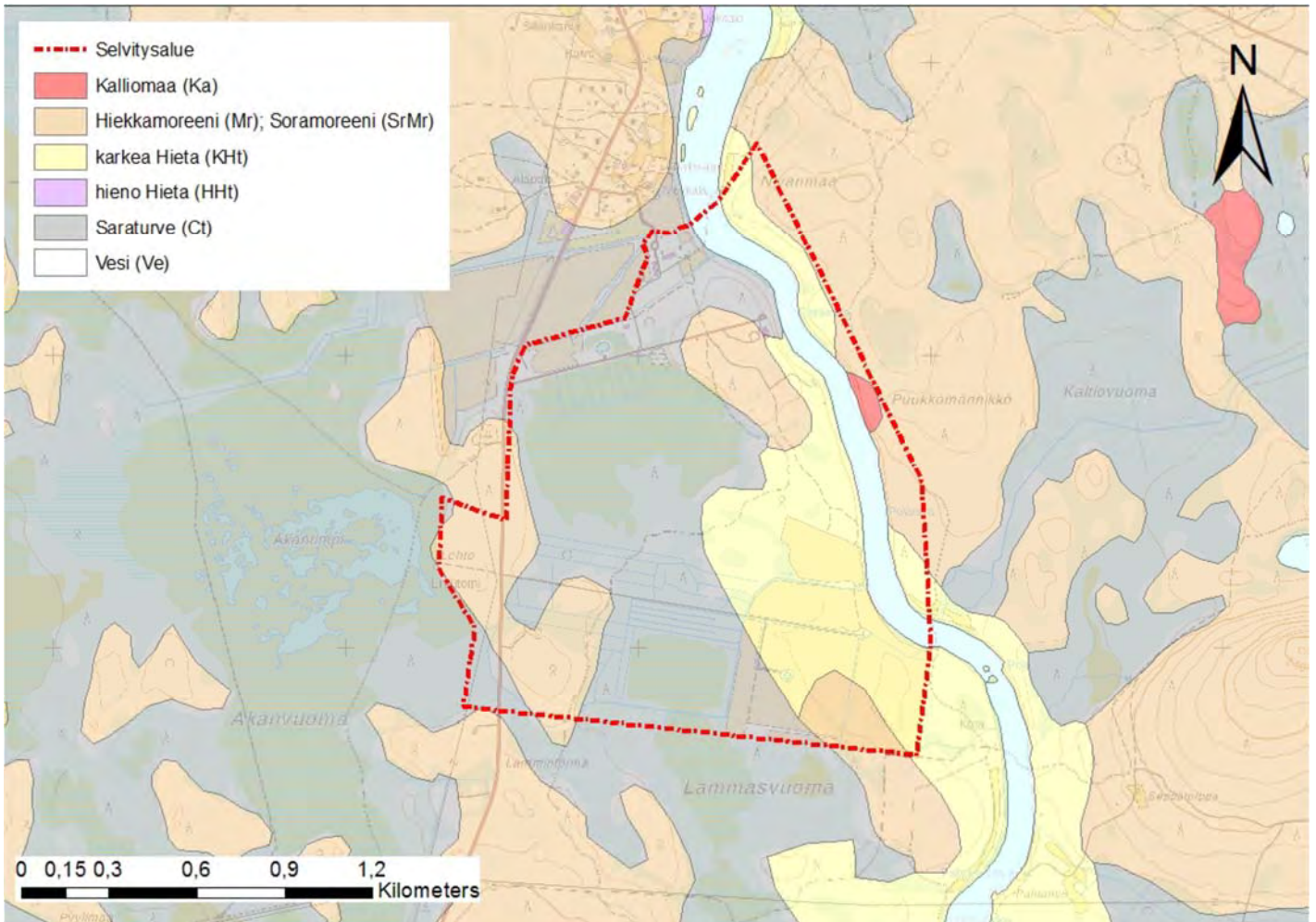
Keskimääräinen kevään ylivirtaama (MHQ) on ko. havaintojaksolla ollut 476 m³/s

Kaava-alueen lähistöllä ei ole ollut jääpatoja, mutta vesistötulvia kylläkin. Tämä ei poista kuitenkaan mahdollisuutta, etteikö jääpatoa voisi muodostua tulevaisuudessa, jos kohdalle sattuu kylmä pakkastalvi.²

Kaava-alueella on suoritettu tarkemittauksia maanpinnan ja lattiakorkojen suhteen osana vaikutustenarviointia. Tämä koskee tilan Alli maanpinnan korkoja. Mittaukset suoritti Rovamitta Oy / Mikko Huuskonen 31.3.2017.

² Sähköposti Anna Kurkela 10.1.2017 Lapin ELY-keskus

Kuva 9. Selvitysalueen maaperä. (GTK maaperäkartta 1: 50 000, 2016)

3.2 Luonnonympäristö

Selvitysalue kuuluu maisemamaakuntajaossa Peräpohjola–Lappi – alueeseen ja siellä **Aapa-Lapin seutuun**. Tyypillistä alueelle ovat laajat vaarojen väleihin sijoittuvat avoimet aapasuot. Maaperä on vaihtelevaa moreenimaata ja suurimpien jokien varsilla on hienojakoisia jokikerrostumia. Alueella on hyvin vähän järviä.

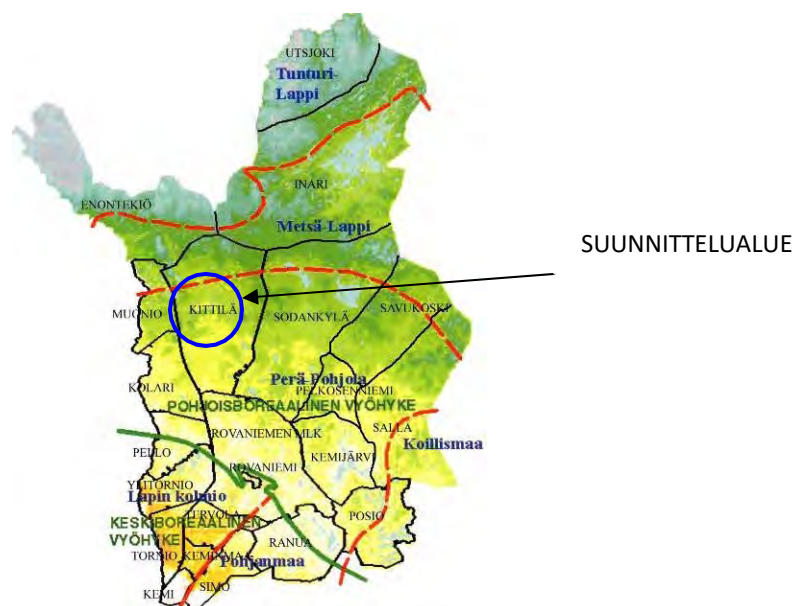
Alue sijoittuu pohjoisborealiselle Peräpohjolan kasvillisuusvyöhykkeelle. Metsäkasvillisuuden aluejaossa kohde on vyöhykkeellä Keskinen Peräpohjola (4b2) Suokasvillisuuden aluejaossa kohde sijoittuu Peräpohjolan aapasoiden vyöhykkeelle Keski- ja Peräpohjolan aapasuot (4c).

Ympäristöministeriössä on nyt meneillään valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi. Päivitys- ja täydennysinventoinnit toteutettiin vuosina 2010–2014 maakunnittain. Inventointien tulosten perusteella koostetaan uusi ehdotus valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Ehdotuksen

pohjalta on tarkoitus valmistella maisema-alueista uusi valtioneuvoston päätös. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointien yhteydessä inventoidaan myös maakunnallisesti arvokkaat alueet, joista päättäminen kuitenkin kuuluu maakuntien liitoille. Inventoinnin tulokset on huomioitu tässä maisemaselvityksessä.

Maisema-alueetyöryhmä tarkensi maisemamaakuntajakoa tehdyn inventoinnin yhteydessä, jotta pienipiirteisempi maisemarakenteen ja kulttuuripiirteiden vaihtelu tulisivat esille. Könkään alue sijoittuu selvityksessä **Ounasjoen latva-alueeseen**.

Alue on pinnanmuodoiltaan vaihtelevaa, metsäpeitteistä aluetta. Alueen itäosissa vaarojen ja yksittäisten tunturien välissä levittäytyvät laajat aapasuot. Lännessä aluetta rajaa Ounasselän tunturiketju. Maisemamaakunnan keski- ja länsiosia hallitsee Ounasjoki lukuisine sivujokineen. Alueelle sijoittuu myös joitakin pienehköjä järviä. Kasvillisuus on melko karua ja metsät harvakasvuisia. Kittilän lehtokeskuksen seudulla kasvillisuus on kallioperästä johtuen ympäröiviä seutuja rehevämpää. Savottakaudella Ounasjoen alueella oli suurhakkuita ja Ounasjokea käytettiin uittoihin. Poronhoito on edelleenkin tärkeä elinkeino maa- ja metsätalouden rinnalla. Nykyään matkailu on merkittävä elinkeino, erityisesti Levitunturin tuntumassa.

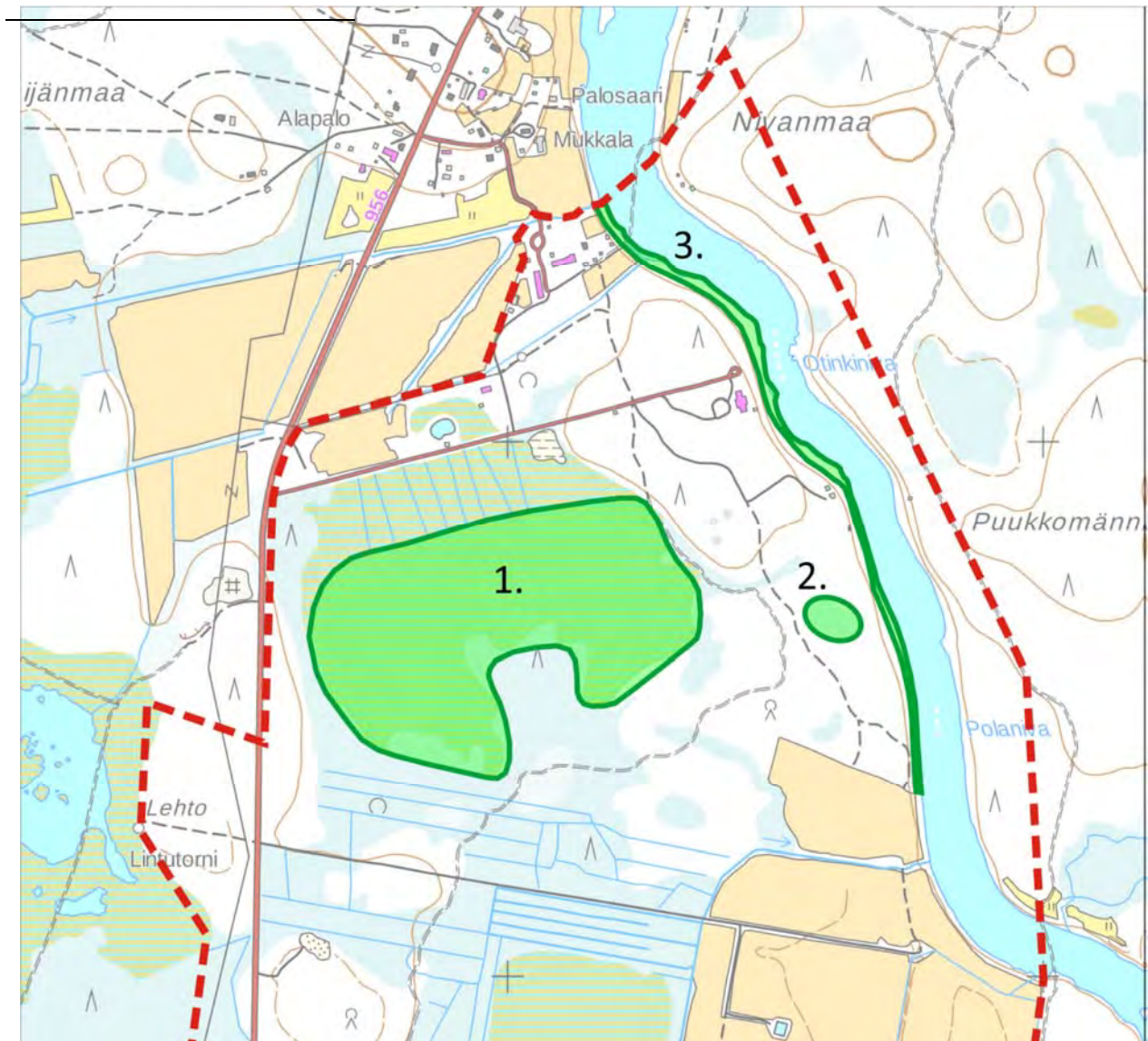
Kuva 10. Pohjois-Suomen kasvillisuusvyöhykejakokartta⁴.

Selvitysalueen kivennäismaan metsät ovat kasvupaikkatyypiltään pääosin seinäsammal-mustikkatyypin (HMT) tuoreita kankaita. Alueen itäosassa Nivanmaan louhikkoisilla kangasmailla, Puukkomännikön länsiosassa sekä Otinkinivan eteläpuolella, joen länsirannalla esiintyy paikoin myös variksenmarja-mustikkatyypin (EMT) kuivahkoja mäntyvaltaisempia

kankaita. Kangasmetsät ovat puustoltaan keski-ikäisiä ja osin päätehakkuukypsiä sekapuustoisia metsiä.

Taivaanvalkeiden pihapiiriin rajautuvat rantametsät ovat kuusivaltaisia tuoreita kankaita, joissa esiintyy pienialaisia soistumia ja suovarpuja. Myös lahoppuuta on kohtalaisesti ja metsät ovat luonto- ja virkistyskäyttöarvoltaan tavanomaista harvennushakattua talousmetsää edustavampia. Puustoltaan edustavammat metsäkuviot ovat pienialaisia, mutta niillä on merkityksensä mm. riista- ja pesimälintulajiston elinympäristöä monipuolistavina kohteina.

Selvitysalueen eteläosassa, Lammasvuoman ojitetulla alueella, esiintyy turvekankaita ja turvepohjaisia sekapuustoisia rämemuuttumia. Revontulentien varrelle sijoittuu pienialaisia nurmiviljelyssä olevia peltoja sekä Lammasvuoman pohjoisosan rahkoittunutta rämemuuttumaa, jossa on tehty kunnostusojituksia.

Kuva 11. Luontoselvitys, FCG Minna Tuomala

Otinkinivan rantametsissä on yksi luhtainen saraneva, joka on luonnontilainen ja ojittamaton. Suokohde on rajattu maankäytön suunnittelussa huomioitavaksi luontokohteeksi. Kohde on pienialainen, mutta sillä on merkityksensä mm. riista- ja pesimälintulajiston elinympäristöä monipuolistavana kohteena. Lisäksi pienet erityyppiset luontokohteet palvelevat metsien matkailu- ja virkistyskäyttöä.

Tarkastellulla selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia arvokkaita luontotyyppisiä eikä Vesilain 2 luvun 11 §:n määritelmän mukaisia virtavesiä (norot). Selvitysalueelta ja sen lähialueelta paikannetut arvokkaat luontokohteet ovat metsälain 10 §:n määritelmän mukaisia vähäpuustoisia soita. Ounasjoen rannoille sijoittuu paikoin kapeita tulvaniittyjä, jotka suositellaan huomioitaviksi muina arvokkaina, luonnon monimuotoisuutta lisäävinä luontotyyppinä. Pienetkin maankäytön suunnittelussa

säästettävät luontokohteet palvelevat alueen matkailu- ja virkityskäyttöä.

Kuva 12. Alueen halki virtaa luonnontilainen Ounasjoki. Kuva FCG Minna Tuomala

Kuva 13. Selvitysalueen metsät ovat pääosin tuoreita sekapuustoisia kangasmaita. Kuva FCG Minna Tuomala

Kuva 14. Lammassuoman ojitettua pohjoisosaa. Kuva FCG Minna Tuomala.

3.2.1 Taivaanvalkeiden elämys- ja aktiviteettikeskuksen rakennettu ympäristö ja toiminta

Kuva 15. Taivaanvalkeat Oy:n nykyinen ja rakenteilla oleva rakennuskanta, situaatiokuva

Ranta-kaava-alueella toimii Taivaanvalkeat Oy:n matkailuyritys. Nykyinen rakennuskanta (2016):

1. Tonttula, Ravintola/ohjelmapalvelu, 695 kem²
2. Taivaanvalkeat Hotelli/Ravintola, 609 kem²
3. Countryhouse ja maakellari, 121 kem²
4. Renkilä, 32 kem²
5. Aitat 3 kpl, 67 kem²
6. Hevostalli, 100 kem²
7. Pärehöyläkatos
8. Lato, n. 30 kem²
9. Liukumäki
10. Rantasauna, miehet 37,5 kem², rantasauna naiset 30 kem²

11. Rantariihi, 34 kem²
12. Kappeli, 18 kem²
13. Sepän paja, 51 kem²
14. Lato (varasto), n. 62 kem²
15. Imeytyskenttä
16. Hiihtoreitti
17. Ulkoilureitti
18. Moottorikelkkareitti
19. -24. Istutuksia
25. Lapin kota

26. Maahisten tunneli

27. Tonttulan piilo

28. Piparitalo, 70 kem²

29. Tietäjätupa, 126 kem²

30. Tonttukoulu, 94 kem²

31. WC-tilat, 70 kem²

32. Sienivalot

33. Metsäkauriiden ruokintapaikka

34. Silta

35. Seikkailurata

36. Tonttulan mökki, 133 kem²

37. Revontulikota, 128 kem²

Suunnittelualueen vanhoja, perinteisiä lappilaisia hirsirakennuksia on peruskorjattu ja ajantasaistettu vastaamaan varustukseltaan nykyvaatimuksia. Alueelle on siirretty Länsi-Lapin tunturialueelta entisiä savottakämppejä, sekä rakennettu uusia puurakentisia rakennuksia, jotka ovat punamultaisia keltaisine kuisteineen sekä valkoisine listoituksineen mittasuhteiltaan, ilmeeltään ja sijoittelultaan sovitettu vanhoihin rakennuksiin. Hirsisen rantasaunan lähellä on ulkoporeallas.

Yritys tarjoaa majoitus-, ravintola- ja saunomispalvelujen lisäksi teema- ja ohjelmapalveluja, kuten teemapuiston tapahtumia, luontoelämys-, tulistelu- ja hiihto-, lumikenkäily- ja patikointiretkiä sekä poroajelu-, koiravaljakko- ja moottorikelkkasafareita sekä muita ulkoilutapahtumia pienehköille ja suuremmille ryhmille. Ravintola Tonttula toimii erityisesti talvikautena latukahvilana sekä muuna aikana lounas- ja tilausravintolana.

*Kuva 14. Taivaanvalkeat nähtynä ilmasta,
<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9770817116/in/photostream/>
<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9770595141/in/photostream/>*

Kuva 16. Taivaanvalkeat ilmasta ja alla matkailukeskuksen päärakennus.

<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9770797955/in/photostream/>

<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9199570128/in/photostream/>

Kuva 17. Taivaanvalkeiden ravintolarakennus Tonttula.

<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9252819239/in/photostream/>

<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/7975543771/in/photostream/>

22.2.2018

Akanvuoma/Taivaanvalkeat ranta-asemakaava

*Kuvat 19 ja 20. Taivaanvalkeat pihapiiriä,
<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9199570570/in/photostream/>
<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9199576534/in/photostream/>*

Kuva 21 ja 22. Taivaanvalkeat rantarakennuksia. Alla rantasauna.

<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9196799517/in/photostream/>

<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9196815769/in/photostream/>

Kuva 23 ja 24. Matkailua palveleva rakennus; kappeli. Alla kota.

<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/15893080479/in/photostream/>

<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/16079192135/in/photostream/>

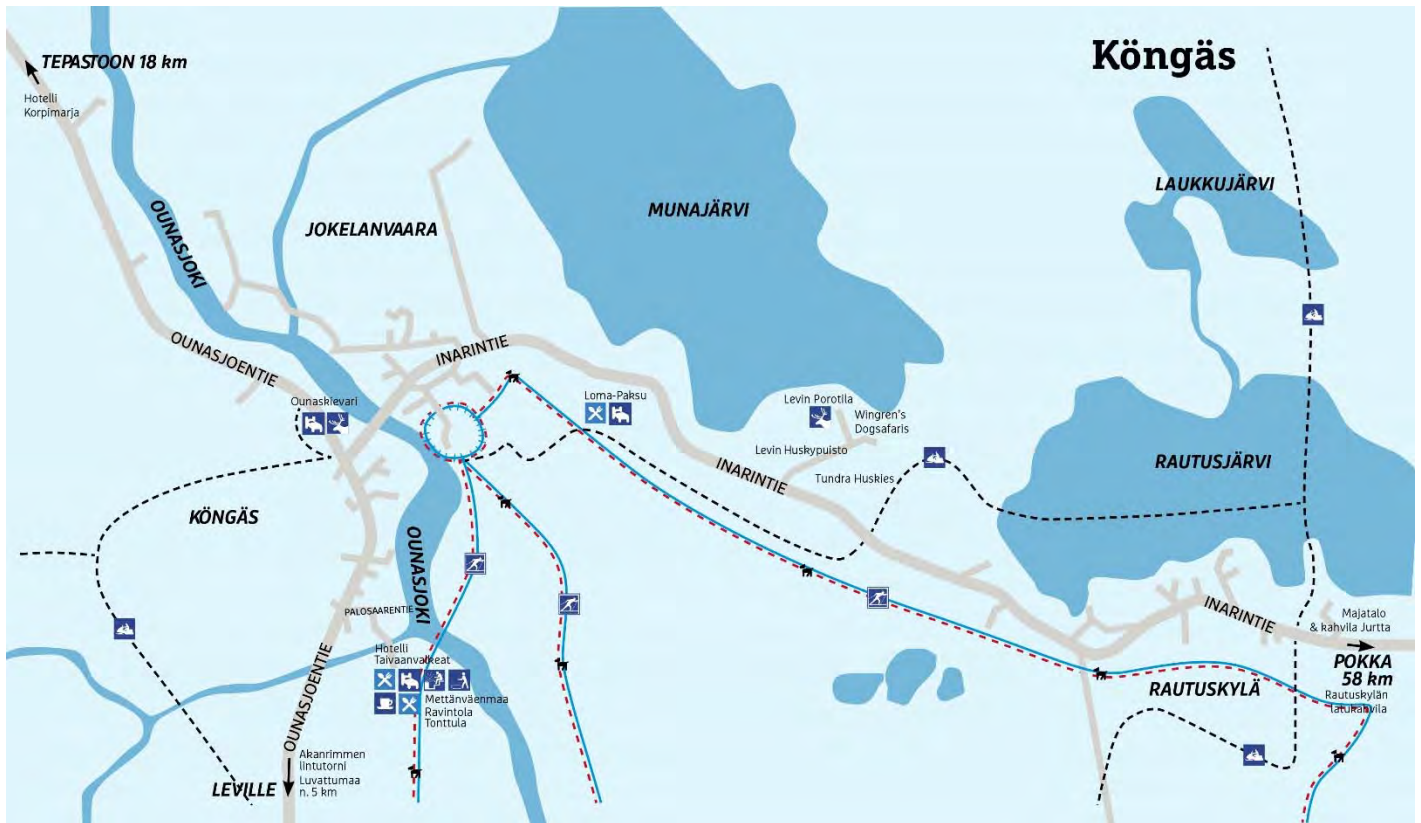
22.2.2018

Akanvuoma/Taivaanvalkeat ranta-asemakaava

Kuva 25 ja 26. Matkailukeskuksen päärakennus. Alla ilmakeku Taivaanvalkeista.
<https://www.flickr.com/photos/hulluporo/9199597938/in/photostream/>

Kuva 26. Kängään kylän kartta, Taivaanvalkeiden sijainti

3.2.2 Olemassa olevat ulkoilureitit

Kaava-alue sijaitsee Levin matkailukeskuksen läheisyydessä. Levillä on monipuolinen ja kasvava tarjonta urheilu- ja virkistysmahdollisuuksista, kuten reitistö ja viheralueverkosto.

Levin alueella on maastohiihtolatuja 230 km, joista valaistuja latuja on 28 km ja lumetettuja latuja 9 km. Latukahvilaita ja taukopaikkoja on yhteensä 17 kappaletta. Alueella toimiva Ravintola Riihi toimii erityisesti talvikautena latukahvilana.

3.2.3 Liikenne

Kaava-alueelle johtaa Leviltä Kängäälle suuntautuva kantatie Ounasjoentie, jolta kaava-alueelle johtavana ajoneuvoliikenteen kulkutienä toimii Palosaarentie. Ounasjoen jääaluetta käytetään talvisin moottorikelkka- ja hiihtoreittinä sekä koiralatuina.

3.2.4 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Ounasjokilaakson eteläosa on viljelymaisemaa, jossa pellot ja asutus reunustavat jokivartta melko yhtäjaksoisena nauhana. Pohjoista kohti asutus muuttuu harvemmaksi, tulvalle alttiit alueet jokivarressa supistuvat ja kapeat rantaniityt sijoittuvat peltojen yhteyteen. Kylien välillä on metsäisiä alueita. Kängään kylä Ounasjoen yläjuoksulla on Lapin pohjoisimpia viljelykylä. Alueelta on löytynyt useasta paikasta

merkkejä myös talonpoikaisasutusta varhaisemmasta asumisesta ja lapinkäynnistä. Könkään kulttuurimaisema on rakentunut Ounasjoen ympärille. Talot sijaitsevat nauhamaisesti Ounasjoen rannoilla. Jokivarren laajat pellot ja tulvaniityt muodostavat yhtenäisen, viehättävän jokivarren maatalousmaiseman. Kaukomaisemaa hallitsee eteläkaakossa kohoava Levitunturi.

Könkään kylä on edustava esimerkki Ounasjoen yläjuoksun jokivarsiasutuksesta. Nauhamaisena jokea seuraava asutus sekä jokivarren pellot ja tulvaniityt muodostavat edustavan ja ehjän jokikylän sekä maatalousmaiseman. Vanha, hyväkuntoinen rakennuskanta sekä Levitunturi kaukomaisemassa lisäävät alueen arvoa.³

3.2.5 Tekninen huolto

Sähkönjakelusta alueella huolehtii Rovakaira Oy.

Vesihuolto

Ounasjoen länsipuolisen kaava-alueen kiinteistöjen on liityttävä kaava-alueelle rakennettavaan yleiseen vesihuoltoverkkoon.

Ounasjoen itäpuolisen kaava-alueen kiinteistöt tulee varustaa kiinteistökohtaisilla vesi- ja jätehuoltojärjestelmillä;
-käyttövesi toteutetaan porakaivoilla,
-wc-jätevedet johdetaan tyhjennettäviin umpisäiliöihin,
-harmaavedet johdetaan imeytyskenttiin.

Hulevesien hallinta

Korttelit RM 1u³/₄, RM 3u¹/₄ ja AP 1½ ja RA 1u¹/₂ sijaitsevat joen ranta-alueen lähistössä, metsän ympäröimä ja erillään muista rakennetuista alueista. Alueella ei ole hulevesiverkostoa. Alueen hulevedet johdetaan avo-øjilla.

Huleveden asianmukaista johdattamista varmistetaan kaavamääräyksellä:

”Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä hulevesien hallinnasta (MRL 103 e §).” ”Kiinteistön hulevedet tulee ensisijaisesti hoitaa kiinteistön alueella tarvittaessa kivipesää käyttäen ja toissijaisesti hulevedet on mahdollista johtaa kadun sivuojaan.”

Jätehuolto

Kiinteistöjen ja muiden jätteen tuottajien (esim. valtaukset ja kaivospiirit) on jätelain velvoittamana liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan yhdyskuntajätteen osalta ja noudatettava näitä jätehuoltomääräyksiä.

³ <http://www.maaseutumaisemat.fi/wp-content/uploads/2011/09/LAP-raportti-valtakunnalliset-ja-maakunnalliset.pdf>

Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään tapahtuu joko liittymällä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai alueellisen jätteenkeräyksen piiriin. Jätteen haltijan on luovutettava yleisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva polttokelpoinen jäte kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta varten järjestämäänsä keräyspaikkaan tai kuntayhtymän aluekeräysastiaan. Tuottajavastuunalaiset jätteet toimitetaan tuottajan järjestämiin vastaanottoaikkoihin.

Kittilän, Inarin ja Sodankylän kunnat sekä Kemijärven kaupunki ovat kesällä 2005 sopineet jätehuollon yhteistyöstä ja perustaneet kuntayhtymän, jonka velvollisuutena on hoitaa näiden neljän kunnan jätehuolto. Jätehuollon käytännön järjestelyt ja viranomaistoiminta ovat siirtyneet Kittilän kunnalta Lapin Jätehuolto kuntayhtymälle (Lapeco) 1.1.2006 alkaen. Jätelain 11 §:n mukaan jätteenhaltijan on liitettävä järjestettyyn jätteenkuljetukseen ja toimitettava jätteet kuljetuksen piirissä olevaan keräysvälineeseen. Kittilän kunnassa on siirrytty kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen 1.1.2008 alkaen.

Kittilässä toimii siirtokuormaus- ja hyötyjäteasema, johon kerätty sekajäte toimitetaan. Lajittelematon jäte puristetaan asemalla konttiin ja kuljetetaan loppusijoitukseen Tornioon Riukkajängän Jäkälä -nimiseen jätteenkäsittelylaitokseen. Hyödynnettäville jätteille asemalla on omat jakeensa, joihin ne kerätään ja toimitetaan eteenpäin käsiteltäviksi tai kiertoon muualle.

3.2.6 Ympäristön häiriötekijät

Kaavoituksen yhteydessä on selvítettävä liikenteen aiheuttamia haitallisia vaikutuksia asumiseen. Tällöin tulee tarkastella ajoneuvoliikenteen ja moottorikelkkailun aiheuttamia vaikutuksia.

Loma- ja asuinrakennuksen äänieristys on järjestettävä rakennusteknisesti siten, ettei sisämelu ylitä päiväohjearvoa 35dB ja yöohjearvoa 30 dB. Hyvin suunniteltuna ja huomioituna alueelle kohdistuva melu ei tule häiritsemään asukkaita.

Valtioneuvoston 993/92 asettamia melun enimmäismääriä loma-asuntoalueilla (45 dBA) ei ylity, jos loma-asuntorakentaminen sijoitetaan noin 120 – 150 metrin päähän kantatiestä.

Oulun aluetyöterveyslaitoksen selvityksen mukaan liikennemäärien laskiessa puolella melutaso alenee 3 dB (A).

3.2.7 Maanomistus

Ranta-asemakaavan kohteena on:

- tilan Koskenkorva Rn:o 261-407-10-63 alueet
- tilan Koskenranta Rn:o 261-407-10-64 alueet
- tilan Välipelto Rn:o 261-407-10-38 alueet
- tilan Taivaanvalkeat Rn:o 261-407-10-68 alueet
- tilan Mukkala Rn:o 261-407-10-54 alueet
- tilan Kotimaa Rn:o 261-407-10-55 alueet
- tilan Kotiranta Rn:o 261-407-10-73 alueet
- tilan Ainola Rn:o 261-407-10-27 alueet

- tilan Otinkiniva Rn:o 261-407-10-41 alueet
- tilan Lammasvuoma I Rn:o 261-407-10-67 alueet
- tilan Lammasvuoma II Rn:o 261-407-10-70 alueet
- tilan Auroora Rn:o 261-407-10-77 alueet
- tilan Arvonperä Rn:o 261-407-10-43 alueet
- tilan Rantala Rn:o 261-407-10-31 alueet
- tilan Jaakkola Rn:o 261-407-10-36 alueet
- tilan Korvala Rn:o 261-407-10-19 alueet
- tilan Alli Rn:o 261-407-10-51 alueet
- tilan Mäkikorva Rn:o 261-407-10-38 alueet

jotka ovat yksityisten maanomistajien omistuksessa.

3.2.8 Luonnonmukainen ranta ja rantapuusto

Luonnonmukainen ranta ja rantapuusto on pyrittävä säilyttämään 50 m etäisyydellä vesialueen keskiveden mukaisesta rantaviivasta. Luonto- tai maisema-arvojen säilyttämisen näkökulmasta rantametsiä voidaan harventaa näkymien avaamiseksi rikkomatta kuitenkaan tulvivan ranta-alueen maanpintaa ja noudattaen Tapion julkaisemaa opasta Metsänhoitosuosituksista. Tulvaniittyjen säilyttämiseksi raivaus sekä niitto tai laiduntaminen olisi suotavaa.

Rantapuustolla on monia ekologisia vaikutuksia vesielinympäristöön. Puut tehostavat suojakaistan ravinteiden pidätystä ja niiden juuristo vähentää virtavesien aiheuttamaa eroosiota. Pienveden varrella oleva puusto pitää varjostuksellaan veden viileänä ja happipitoisena. Vesiuomaan kaatuneet puut lisäävät uoman rakenteellista monipuolisuutta ja luovat suojapaikkoja kaloille. Vesistöjen ja pienvesien suojakaistalta voi hakata puita, mikäli puut voidaan korjata kaistan ulkopuolelta maanpintaa ja pintakasvillisuutta rikkomatta. Mikäli suojakaistan leveys on niin suuri, että sen ulkopuolelta ei voida puita korjata, niin suojakaistalla tapahtuva hakkuu suositellaan tehtäväksi mahdollisimman kantavaan aikaan maanpintaa rikkomatta. Suojakaistojen puuston käsittelyssä on hyvä suosia lehtipuustoa ja puuston erirakenteisuutta. Suojakaistoilta ei raivata pienpuustoa eikä pensaita. Hakkuutähteitä ei tule jättää suojakaistalle eikä puita kaataa vesistöön. Vesistöjen ja pienvesien suojakaistoilla tulee välttää koneilla liikkumista. Koneiden suojakaistalle aiheuttamat painanteet voivat muutoin toimia oikovirtausuomina ja heikentää oleellisesti suojakaistojen tehokkuutta. Suojakaistojen rajauksessa tulee kiinnittää huomiota reunapuiden tuulenkaatoriskiin. Riski on suurin kapeilla suojakaistoilla, jotka rajautuvat märkään ja vettyvään rantaan. Suojakaistan rajaus voidaan tuulituhoriskin vähentämiseksi ulottaa kangasmaalle ja reunapuiksi jättää kaatumiselle ja pystyyn kuivumiselle vähemmän alttiita mäntyjä ja lehtipuita. Kivennäismaan kyky pidättää fosforia valuma vesistä on suurempi kuin turvemaan.⁴

Vesiensuojelun vaatiman suojakaistan leveys riippuu vesistön tai pienveden tyypistä ja luonnontilaisuudesta, pintaveden liikkumisesta ja määrästä, maanpinnan kaltevuudesta ja maalajista. Veteen päin voimakkaasti kaltevilla uudistusaloilla ja hienojakoisilla maalajeilla tarvitaan tasaisia ja karkeajakoisia maita leveämpi suojakaista. Suojakaistojen tulee toimia ravinteiden ja kiintoaineen pidättäjinä myös

⁴ http://www.metsanhoitosuositukseset.fi/wp-content/uploads/2016/08/Metsanhoidon_suositukseset_Tapio_2014.pdf, s. 131.

tulva-aikoina kun valuma ja ainehuuhtoumat ovat suurimmillaan. Metsänkäsittelyssä suositellaan vesistöjen ja pienvesien varsille jätettäväksi yhtenäisen vähintään 5 metriä leveä suojakaista, jolla maanpinta säilytetään rikkoutumattomana. Suojakaista rajataan vaihtelevan levyiseksi hyödyntäen maaston, puuston ja muun kasvillisuuden luonnollisia vaihtumiskohtia. Lisäksi ojien reunaan jätetään metrin levyinen piennar, jota ei muokata. Edellä esitettyä leveämmät suojakaistat on tarpeen hienojakoisilla ja viettävillä mailla sekä silloin, kun korjuualaan liittyvä valuma-alue on laaja. Vesiensuojelua painottava metsänomistaja voi rajata suojakaistat leveämmäksi tehostaakseen niiden kykyä pidättää kiintoainesta ja ravinteita.⁵

Rantametsien luonnonhoidollinen käsittely

Rantametsillä on suuri merkitys luonnon monimuotoisuuden, riistan, maiseman ja vesiensuojelun kannalta. Rantametsät pidättävät kiintoaineita ja ravinteita valumavesistä, ylläpitävät vesistölle ja rantametsälle ominaista kosteaa ja varjoista pienilmastoa, tuottavat kariketta ja hyönteisiä vesieliöiden ravinnoksi. Lisäksi rantametsät vakauttavat rantapenkkoja juurillaan vähentäen niiden eroosiota sekä tuottavat kuollutta puuta vesistöön ja rantakaistalle.

Talousmetsien luonnonhoito

Rantametsien hoidossa luonnonhoitoa painottava metsänomistaja voi toimia seuraavasti:

- Vesistöjen ja pienvesien rannoille voidaan säästää hakkuissa puustoinen suojavyöhyke, jota ei myöskään raivata. Suojavyöhykkeen leveys voi vaihdella maanpinnan kaltevuuden, maalajin, vesistön luonteen sekä rantametsän luonto- ja maisema-arvojen mukaisesti.
- Suojavyöhykkeellä voidaan tehdä harvennushakkuita ja siltä voidaan korjata poimintahakkuilla taloudellisesti arvokkaimpia puita, mutta tällöinkin säästetään vähäarvoisia lehtipuita, pienikokoisia havupuita, rantapuita, pensaita ja alikasvospuita. Vanhat puuyksilöt, runsasnaavaiset kuuset, kolopuut ja lahopuut jätetään korjaamatta. Kuusi- ja leppäryhmiä sekä kukkivia ja marjovia puita ja pensaita säästetään.
- Suojavyöhykkeellä vältetään koneella ajoa, jottei vaurioiteta aluskasvillisuutta ja pensastoa. Suojavyöhykkeellä ei rikota maanpintaa eikä sille levitetä lannoitteita tai torjunta-aineita.
- Mikäli rantametsän suojavyöhyke on rajattu hyvin kapeaksi aikaisemmassa uudistushakkuussa, sitä voidaan levittää suosimalla taimikonhoidossa lehti puustoa rantavyöhykkeellä ja antamalla puuston kehittyä monikerroksiseksi.
- Norojen, purojen, jokien ja lähteiden ympärillä on olennaista säilyttää rantapuuston vettä varjostava vaikutus. Hoidon keskeisiä tavoitteita ovat lehtipuuston suosiminen, riittävän varjostuksen säilyttäminen, puuston monikerroksisuus sekä järeiden vanhojen puiden sekä järeiden kuolleiden pysty- ja maapuiden esiintyminen. Vesiuomaan kaatuneet puut ovat olennainen osa monimuotoisuutta.
- Rantametsien käsittelyyn soveltuvat hyvin metsän peitteellisyyttä ja varjostusta ylläpitävät metsänkasvatusmenetelmät, joissa metsä uudistetaan vähitellen alikasvoksesta.⁶

⁵ Ibid.

⁶http://www.metsanhoitosuositukset.fi/wp-content/uploads/2016/08/Metsanhoidon_suositukset_Tapio_2014.pdf, ss. 133-134.

3.3 Suunnittelutilanne

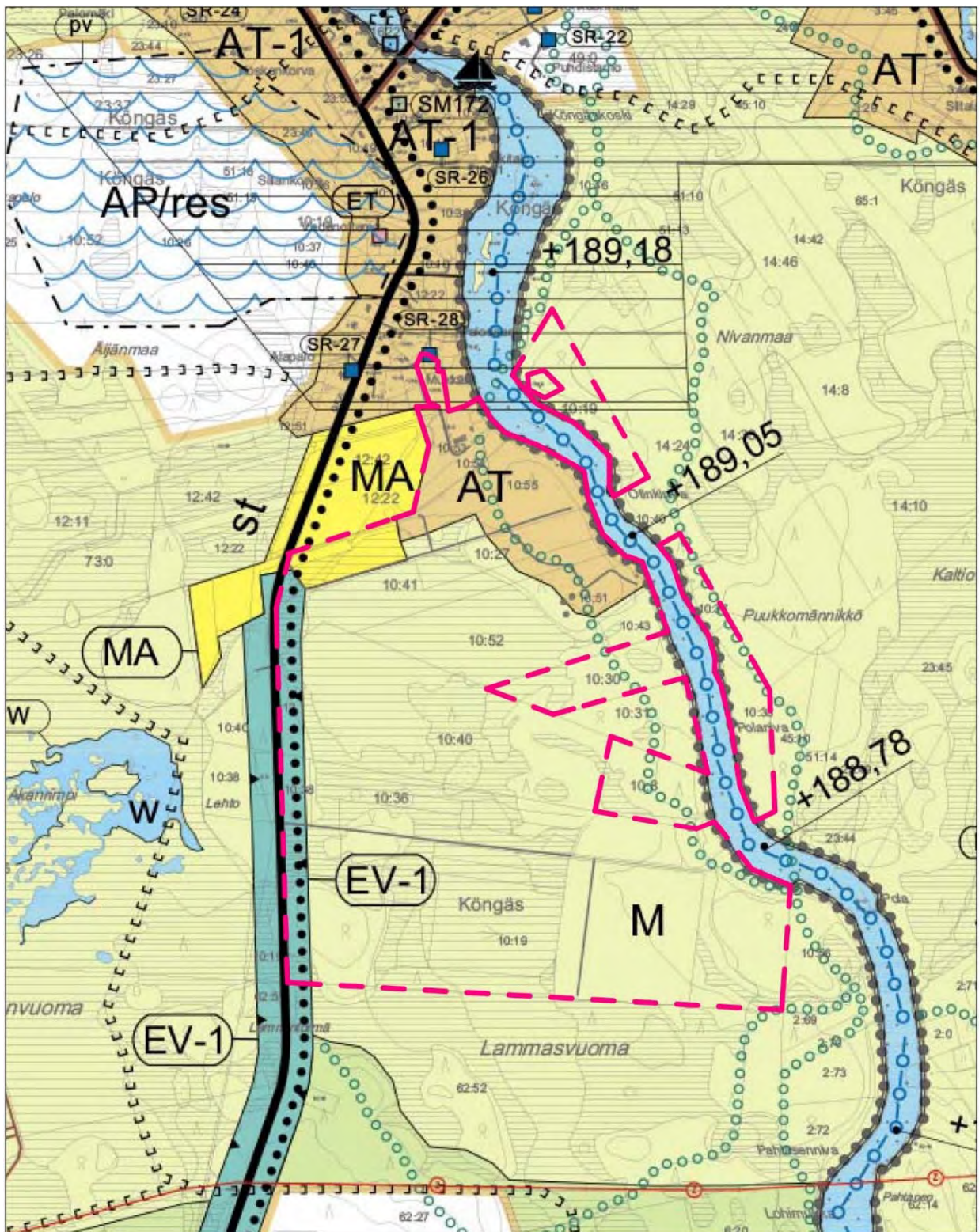
Ranta-asemakaavan suunnittelualue on Tunturi-Lapin maakuntakaava-alueella. Korkein hallinto-oikeus on hylännyt Tunturi-Lapin maakuntakaavasta tehdyt valitukset 16.5.2012 ja maakuntakaava on saanut lainvoiman. Maakuntakaavassa alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M), matkailun vetovoima-alueeksi (mv), maaseudun kehittämisen kohdealueeksi (mk) ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi / kohteeksi (ma) (Kuva 27)

kuva 27.

Ranta-asemakaavan suunnittelualue on Levin ympäristön osayleiskaava - alueella, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 25.2.2008 § 14 ja Korkein hallinto-oikeus vahvistanut 5.10.2011/2826.

Levin ympäristön oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa alue on osoitettu kyläalueeksi (AT), maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA). (Kuva 28).

kuva 28.

3.3.8 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtioneuvoston päätöksellä 1.3.2009 voimaan tuulleet tarkistetut **valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet** on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä valtion viranomaisen toiminnassa, maakunnan suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa. Yleistavoitteet ovat periaatteellisia linjauksia. Erylistavoitteet ovat suunnittelua koskevia velvoitteita.

Suunnittelualueetta koskevat alueidenkäyttötavoitekokonaisuudet ovat:

- Toimiva aluerakenne
- Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- Toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto
- Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet (Lapin tunturialueet)

3.3.9 Maakuntakaava

Suunnittelualue kuuluu Tunturi-Lapin maakuntakaava-alueeseen. Ympäristö- ministeriö on vahvistanut Tunturi-Lapin maakuntakaavan 23.6.2010.

Maakuntakaavassa asemakaavan suunnittelualue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M), matkailun vetovoima-alueeksi sekä matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi (mv), maaseudun kehittämisen kohdealueeksi (mk) sekä kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi/kohteeksi (ma 5935).

Merkinnällä **mv** osoitetaan matkailun ja virkistyksen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueiden käytännöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla.

Merkinnällä **mk** osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueiden käytännöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseuden elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.

Merkinnällä **ma** osoitetaan kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue / kohde, jonka suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Merkinnällä **M** osoitetaan pääasiassa metsä- ja metsätalouskäyttöön osoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

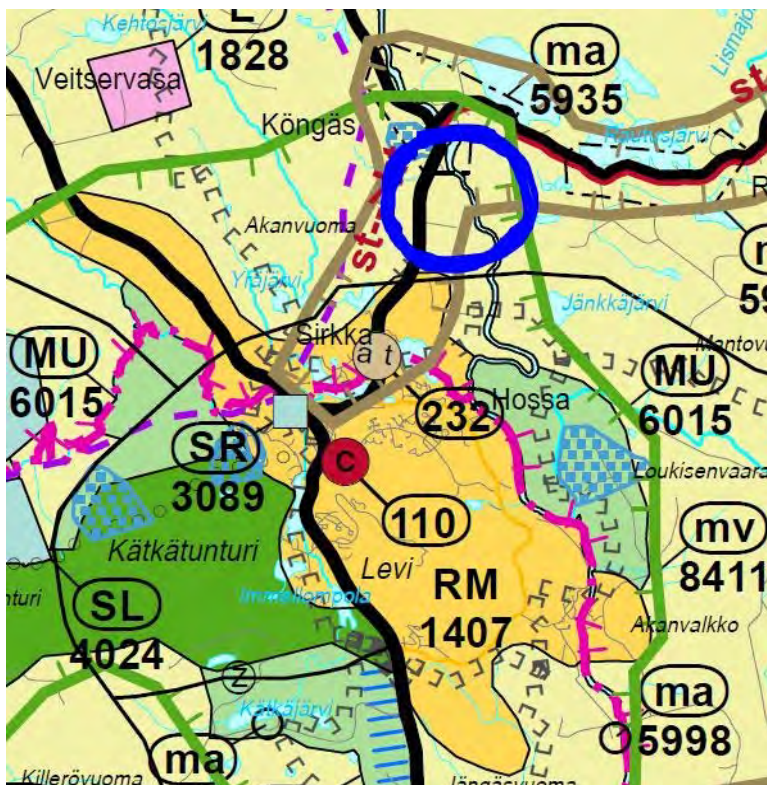
Ranta-asemakaavan suunnittelualue kuuluu maakuntakaavassa merkittyyn matkailun vetovoima-alueeseen, virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen (mv 8411).

Ranta-asemakaava-alue kuuluu myös poronhoitoalueeseen. Maakuntakaavan määräyksen mukaan rajan pohjoispuolisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Valtion maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamasta vahingosta. (Poronhoitolain 2.2§:n mukaan)

Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asian osaisen paliskunnan kanssa.

Rakennettaessa poronhoitoalueella otettava huomioon poronhoitolain 3§ takaama porojen vapaa laidunnusoikeus. Poronhoitolain vahingonkorvaus- ja aitaamispykälät eivät koske loma-asustusta, kuten ei PHL 2.2. pykälän mukaisia, valtionmaista luovutettuja maitakaan. Mikäli porot häiritsevät, on suositeltavaa aidata tonttinsa itse.

Lisäksi on huomioitava koko maakuntakaava-aluetta koskevia määräyksiä; mm. on määrätty, että ranta-alueilla taajamatoimintojen alueiden (A) ja keskuskyläen (at) ulkopuolella vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta ja ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.

Kuva 29. Ote Tunturi-Lapin maakuntakaavasta ja – merkinnöistä (25.11.2009), sinisellä ympyröity ranta-asemakaavan alueen sijainti

maa- ja metsätalousvaltainen alue

merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyksen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla.

maaseudun kehittämisen kohdealue

Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.

Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue / kohde

Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen

Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettujen alueen raja

Rajan pohjoispuolisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Valtion maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamasta vahingosta. (Poronhoitolain 2.2 pykälän mukaan).

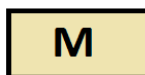
3.3.3 Yleiskaava

Kittilän kunnanvaltuusto on hyväksynyt Levin ympäristön osayleiskaavan 25.2.2008 § 13. Osayleiskaava on saanut lainvoiman korkeimman hallinto- oikeuden päätöksellä 5.10.2011/2826.

Levin ympäristön oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa kohdealue on osoitettu kyläalueeksi (AT), maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA). (Kuva 29).

Kyläalue.

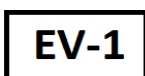

Maa- ja metsätalousalue.

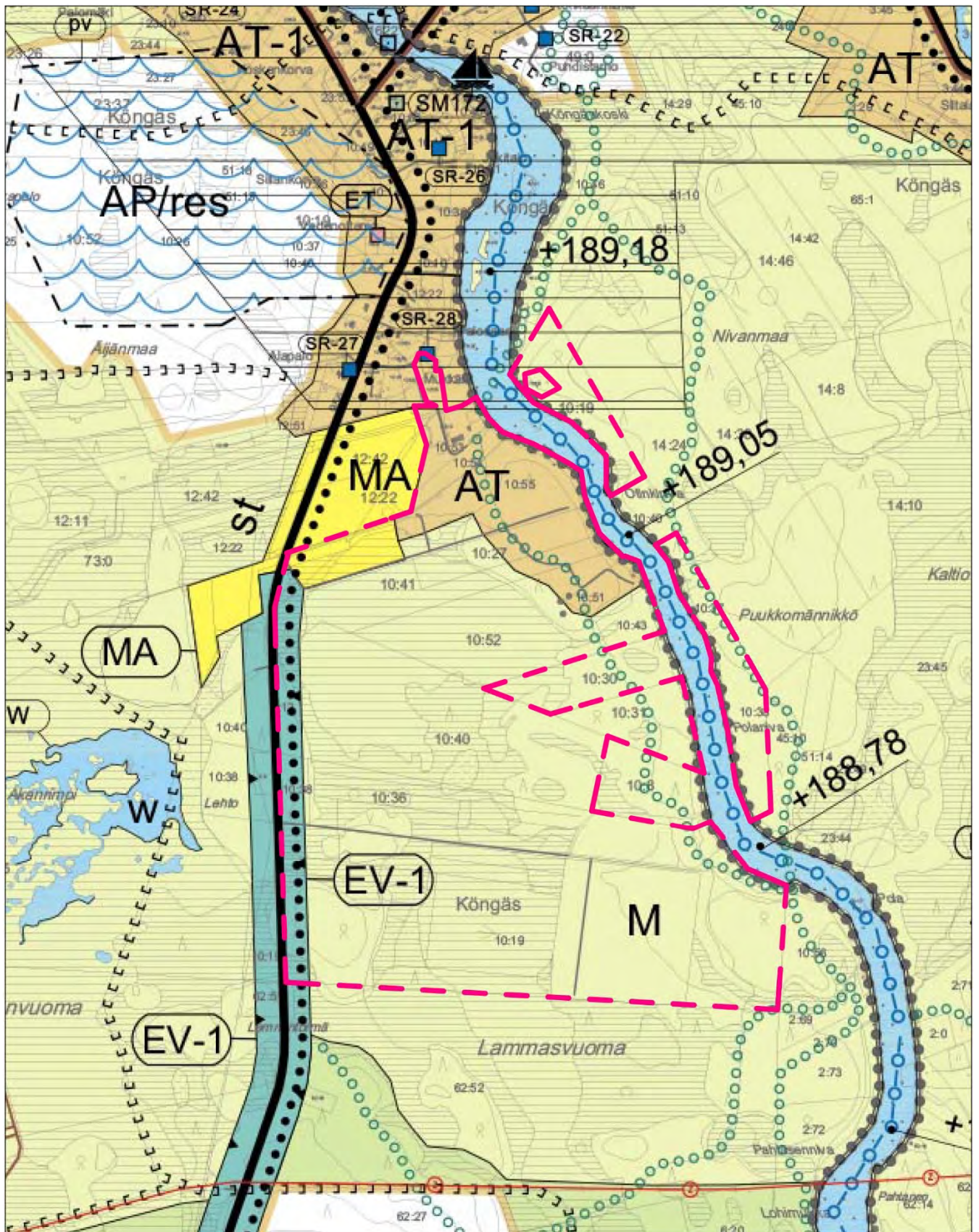
Maisemallisesti arvokas peltoalue.

Kuvaus: Alue on tarkoitettu maatalouskäyttöön. Alue on perinnemaiseman kannalta merkittävä viljelysalue. Määräys: Alueella sallitaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen. Rakennukset tulee sijoittaa olemassa olevien taluskeskusten läheisyyteen. Alue tulisi säilyttää avoimena. Ohje: Alue on kylämaisemaan kuuluva pelto, jota ei tule metsittää tai jättää vesoittumaan taloudellisen hyötykäytön päätyttyä.

Suojaviheralue.

Kuvaus: Eri-ikäistä puustoa sisältävä luonnontilaisen kaltainen tienvarsivyöhyke. Määräys: Alueella on voimassa MRL 43.2 §. Toimenpiderajoitus: Maisemaa muuttavaa maarakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman MRL 128 §:ssä tarkoitettua lupaa. Ohje: Metsänhoito tulee suorittaa noudattaen Levin maisemanhoitosuunnitelmassa alueelle annettuja ohjeita ja suosituksia.

Kuva 30. Ote levin ympäristön osayleiskaavasta, suunnittelualan sijainti

3.3.4 Voimassa oleva asemakaava

Ranta-asemakaavan alueelle ei ole laadittu asemakaavaa.

3.3.5 Rakennusjärjestys

Ranta-asemakaavan alueella on voimassa Kittilän kunnan rakennusjärjestys.
Kittilän kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty 31.5.2002.

3.3.6 Pohjakartta

Kaavoituksen pohjakarttana käytetään Kittilän kunnasta saatua pohjakarttaa.

4 RANTA-ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Ranta-asemakaavan suunnittelun tarve

Ranta-asemakaavan laatiminen alueelle on tullut tarpeelliseksi, kun maanomistajat haluavat laajentaa yritystoimintaansa sekä osoittaa mailleen loma-asumiseen ja pysyvään pientaloasumiseen soveltuvia rakennuspaikkoja.

Tarkoituksena on kehittää Taivaanvalkeat Oy:n osalta alueella olevia ja toimivia matkailupalveluja, sekä osoittaa kaavassa alueelle käyttötarkoitusta ja rakennusoikeutta matkailupalveluille sekä virkistys- ja retkeilyalueeksi.

4.2 Osallistuminen ja yhteistyö

4.2.1 Osalliset

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne henkilöt, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viran- omaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Alueen ja sen lähialueen maanomistajat ja

asukkaat. Yhtiöt, joiden toimialaa

suunnittelussa käsitellään:

- Rovakaira Oy
- Könkään Läntinen vesiosuuskunta (yhteyshenkilönä Kari Korva) ja Levin Vesihuolto Oy
- Teleoperaattorit

Keskeiset viranomaistahot:

- Kittilän kunta
- Rakennus- ja ympäristölautakunta
- Lapin ELY-keskus
- Lapin Liitto
- Lapin pelastuslaitos

Muut:

- Kyrön paliskunta (yhteyshenkilönä poroisäntä Juuso Autto)
- Kuivasalmen paliskunta (yhteyshenkilönä poroisäntä Kauno Rytönen)

4.2.2 Vireilletulo

Maankäyttö- ja rakennuslain 63§:n mukainen tiedottaminen kaavoituksen vi- reilletulosta tehtiin 17.08.2016.

4.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

Kaavan vireilletulosta on kuulutettu kunnan ilmoitustaululla ja Kittilä-lehdessä 17.8.2016. Kuulutus on lähetetty kirjeitse kaavoitettavan alueen ja siihen rajoittuvien alueiden maanomistajille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetettiin nähtäville Kittilän kunnan teknisellä osastolla sekä kunnan internetsivuille osoitteeseen www.kittila.fi 22.8. – 05.09.2016 väliseksi ajaksi. Osallisilla ja kunnan jäsenillä oli mahdollisuus lausua mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä.

Asemakaavan valmisteluaineisto (kaavaluonnos: kaavakartta, selostus, raken- tamistapaohjeet, päivitetty OAS) asetettiin julkisesti nähtäville 13.2. – 27.2.2017 Kittilän kunnan tekniselle osastolle sekä internetsivulle osoitteeseen www.kittila.fi. Osallisilla ja kunnan jäsenillä oli mahdollisuus lausua mie- lipiteensä kaavaluonnoksesta. Nähtävilläolosta kuulutettiin kunnan ilmoitus- taululla, Kittilä Lehdessä, kunnan internetsivuilla sekä kirjeitse kaavoitettavan alueen ja siihen rajoittuvien alueiden maanomistajille.

Kunnalle on toimitettu 3 mielipidettä.

Kaavaehdotus on laadittu kaavaluonnoksesta saadun palautteen pohjalta. Kaavaehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 12.7-10.8.2017. Kittilän kunnan tekniselle osastolle sekä internetsivulle osoitteeseen www.kittila.fi. Osallisilla ja kunnan jäsenillä oli mahdollisuus tehdä kirjallinen muistutus rantakaavaehdotuksesta. Nähtävillä olosta kuuluttetiin kunnan ilmoitustaululla, Kittilä-lehdessä, kunnan internetsivuilla sekä kirjeitse kaavoitettavan alueen ja siihen rajoittuvien alueiden maanomistajille.

Kunnalle on toimitettu 3 mielipidettä ja 4 lausuntoa.

Toinen kaavaehdotus on laadittu kaavaehdotuksesta saadun palautteen pohjalta. Toinen kaavaehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 2.1.-1.2.2018. Kittilän kunnan tekniselle osastolle sekä internetsivulle osoitteeseen www.kittila.fi. Osallisilla ja kunnan jäsenillä oli mahdollisuus tehdä kirjallinen muistutus rantakaavaehdotuksesta. Nähtävillä olosta kuuluttetiin kunnan ilmoitustaululla, Kittilä-lehdessä, kunnan internetsivuilla sekä kirjeitse kaavoitettavan alueen maanomistajille.

Kunnanhallitus käsittelee ranta-asemakaavamuutoksen ja esittää sen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi. Hyväksymisen jälkeen

kaavamuutos astuu voimaan kuulutuksella.

4.2.4 Viranomaisyhteistyö

Alustava kaavaluonnos esiteltiin Lapin ELY-keskukselle työneuvottelussa, joka pidettiin 4.10.2016 Rovaniemellä. Kokouksessa esiteltiin laaja kaavaluonnos, jossa asuinpientaloja ja loma-asuntoja esitettiin Taivaanvalkeiden RM-alueen lisäksi Ounasjoentien molemmiin puolin. Kokouksessa päätettiin kuitenkin rajaamaan nämä tienvarsitontit pois kaavaluonnoksesta.

Toinen työneuvottelu pidettiin Lapin ELY-keskuksessa 17.11.2016.

1. viranomaisneuvottelu ELY-keskuksen ja muiden viranomaisten kanssa on pidetään 16.12.2016 Lapin ELY-keskuksessa.

Lausuntopyyntö kaavan valmisteluaineistosta on lähetetty 20.2.2017. Lausuntoja ovat antaneet Lapin ELY-keskus, Kittilän Rakennus- ja ympäristölautakunta, Lapin liitto, Lapin pelastuslaitos, Lapin maakuntamuseo, Rovakaira Oy ja Paliskuntain yhdistys.

Lausuntopyyntö ehdotusaineistosta on lähetetty 12.7.2017. Lausuntoja ovat antaneet Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, Rovakaira Oy, Rakennus- ja ympäristölautakunta ja Paliskuntain yhdistys.

Kaavaneuvottelu on pidetty kaavaehdotuksesta Lapin ELY-keskuksessa 11.10.2017.

Lausuntopyyntö toisesta ehdotusaineistosta on lähetetty 28.12.2017. Lausuntoja ovat antaneet Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, Levin Vesihuolto Oy, Rakennus- ja ympäristölautakunta ja Paliskuntain yhdistys.

4.3 Ranta-asemakaavan tavoitteet

4.3.1 Ranta-asemakaavan tavoitteet

- Maanomistajan Taivaanvalkeat Oy:n sekä muiden alueen maanomistajien tavoitteena on nykyisen maankunta- ja osayleiskaavan mukaisen käyttötarkoituksen alaisen alueen kehittäminen matkailupalveluiden, virkistys- ja retkeilytoiminnan, loma-asumisen sekä pientaloasumisen alueena, sekä rakennusalueiden ja -oikeuden osoittaminen alueelle.
- Ranta-asemakaavan laatiminen on tullut tarpeelliseksi, kun maanomistaja Taivaanvalkeat Oy haluaa laajentaa yritystoimintaansa ja muut maanomistajat osoittaa sekä mahdollistaa mailleen niille soveltuvaa käyttöä ja rakentamista. Tavoitteena on turvata ja edistää olemassa olevan matkailuyrityksen toimintaedellytyksiä sekä säilyttää alueen kulttuuri- ja ympäristöarvot.
- Ranta-asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle.

- Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi luonnonmukaista metsä- ja suovaltaista ympäristöä ja muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.
- Ranta-asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua ranta-asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Ranta-asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

4.3.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet

1. viranomaisneuvottelu ympäristökeskuksen ja muiden viranomaisten kanssa on pidettiin 16.12.2016 Lapin ELY-keskuksessa.

Yleiskaava on sittemmin laadittu ja hyväksytty 2008 ja tullut voimaan KHO:n päätöksellä 2011. Osayleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa ranta-asemakaavaa. Levin ympäristön oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa kohdealue on osoitettu kyläalueeksi (AT), maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA). (Kuva 28).

4.3.3 Ranta-asemakaavan laadulliset tavoitteet

Ranta-asemakaavan tavoitteena on luoda edellytyksiä hyvälle ja toimivalle matkailu-, loma-asutus- sekä pientalorakentamiselle sekä alueella toimivalle Taivaanvalkeat Oy:n elämys- ja aktiviteettikeskukselle.

Tavoitteena on ohjata rakentamista niin, että edistetään viihtyisän ja yleisilmeeltään riittävän yhtenäisen, paikallisiin luonto- ja kulttuurielämyksiin pohjautuvan matkailu- ja virkistysalueen luomista alueelle, joka sopeutuu hyvin ympäröivään luonnon- ja kulttuurimaisemaan.

4.3.4 Asemakaavan ja ranta-asemakaavan erot:

Asemakaavassa määritellään alueen tuleva käyttö: mitä säilytetään, mitä saa rakentaa, mihin ja millä tavalla. Kaavassa osoitetaan esimerkiksi rakennusten sijainti, koko ja käyttötarkoitus.

Asemakaava voi koskea kokonaista asuntoaluetta asuin-, työ- ja virkistysalueineen tai joskus jopa vain yhtä tonttia. Asemakaavan laatii kunta. Ranta-alueiden rakentamista voidaan ohjata ranta-asemakaavalla, jonka laatii maanomistaja.

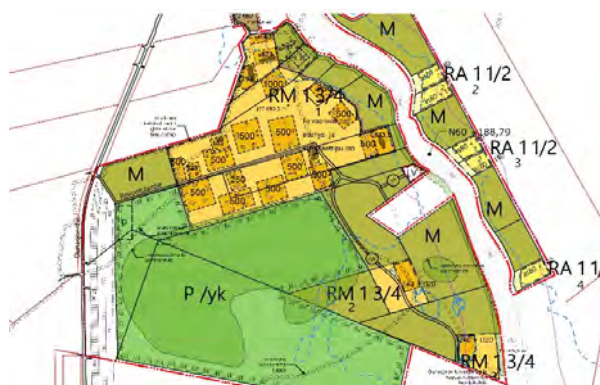
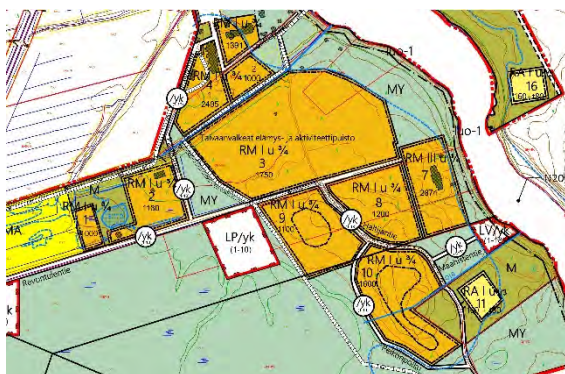
Asemakaavaan kuuluvat asemakaavakartta sekä kaavamerkinnot ja -määräykset. Asemakaavaan liittyy selostus, jossa kerrotaan kaavan

laatimisesta ja keskeisistä ominaisuuksista.⁷

Rantojen käyttöä ohjataan maakunnissa maakuntakaavoilla ja kunnissa yleis- ja asemakaavoilla. Maakuntakaavassa ja yleispiirteisessä yleiskaavassa rantoja käsitellään suurten kokonaisuuksien, keskeisten strategisten tavoitteiden ja merkittävimpien suojelutavoitteiden kannalta. Yleiskaava on mahdollista laatia myös siten, että sen perusteella voidaan myöntää rakennuslupia rannalle rakentamiseen.

Asemakaavoja käytetään tiiviin rantarakentamisen ohjaamiseen sekä silloin, kun taajamat ulottuvat rantaan.⁸

4.4 Ranta-asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

VAIHTOEHTO A	VAIHTOEHTO B
Vaihtoehdossa A Taivaanvalkeiden RM-alue on laajempi ja ulottuu pidemmälle etelään.	Vaihtoehdossa B Taivaanvalkeiden RM-alue on suppeampi.
Vaihtoehdon A RM-alueiden pinta-ala on 0,191 km ² ja rakennusoikeutta (uusi ja oelmassa oleva) 15 750 kem ² . Tehokkuus (e) on 0,082.	Vaihtoehdon B RM-alueen pinta-ala on 0,198 km ² ja rakennusoikeutta on 10680 kem ² . Tehokkuus (e) on 0,054.
Vaihtoehdossa A ohjeelliset matkailurakennusryhmät hajautuvat laajemmalle alueelle.	Vaihtoehdossa B ohjeelliset matkailurakennusryhmät on tiivistetty suppeammalle alueelle.
Laajempi vaihtoehto antaa Taivaanvalkeille enemmän mahdollisuuksia rakennusryhmien sijoittelulle väljemmin ja monipuolisemmin.	Suppeampi vaihtoehto tiivistää Taivaanvalkeiden rakennusryhmät lähemmäs toisiaan, jolloin alueen eteläpuolelle jää enemmän rakentamatonta metsää (M-alue).

⁷ http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Asemakaavoitus

⁸ http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Rantaalueiden_kaavoitu

5 RANTA-ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 Kaavan rakenne

Ranta-asemakaavan kohteena on tilojen alueet:

- tilan Koskenkorva Rn:o 261-407-10-63 alueet
- tilan Koskenranta Rn:o 261-407-10-64 alueet
- tilan Välipelto Rn:o 261-407-10-38 alueet
- tilan Taivaanvalkeat Rn:o 261-407-10-68 alueet
- tilan Mukkala Rn:o 261-407-10-54 alueet
- tilan Kotimaa Rn:o 261-407-10-55 alueet
- tilan Kotiranta Rn:o 261-407-10-73 alueet
- tilan Ainola Rn:o 261-407-10-27 alueet
- tilan Otinkiniva Rn:o 261-407-10-41 alueet
- tilan Lammasvuoma I Rn:o 261-407-10-67 alueet
- tilan Lammasvuoma II Rn:o 261-407-10-70 alueet
- tilan Auroora Rn:o 261-407-10-77 alueet
- tilan Arvonperä Rn:o 261-407-10-43 alueet
- tilan Rantala Rn:o 261-407-10-31 alueet
- tilan Alli Rn:o 261-407-10-51 alueet
- tilan Mäkikorva Rn:o 261-407-10-38 alueet

noin 1,84 km² suuruinen alue.

Ranta-asemakaavalla muodostuvat korttelit RM 1u³/₄, RM 3u¹/₄, AP 1u 1/3 ja RA 1u 1/3.

Ranta-asemakaavalla alue määritellään matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM), maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) ja loma-asutusalueeksi (RA). Joen varsi joen itäpuolelta säilyy pääosin nykyisessä käytössään maa- ja metsätalousalueena (M). Olemassa olevat yksityistiet on osoitettu kaava-alueella osittain yhteiskäyttöisiksi ajoväyliksi (/yk). Merkinnän alapuolelle on merkitty korttelit, joita tie koskee.

RM-kortteleissa on 15 750 kem² pääasiallista rakennusala (sekä olemassa oleva että uusi yhteensä).

RA-korttelit on varattu loma-asumiseen. Tontit rajoittuvat tulva-alueen yläpuolelle. Rakennusala on yhteensä 1920 kem².

MY-alueelle (Lammasvuoma) on tarkoitus perustaa ulkoilureitti laavuineen ja kotineen.

AP-tontille on osoitettu rakennusala 200 kem²+80 kem².

M-alueella jatkuu maa- ja metsätalouskäyttö. MA-alue on maisemallisesti arvokasta peltoaluetta.

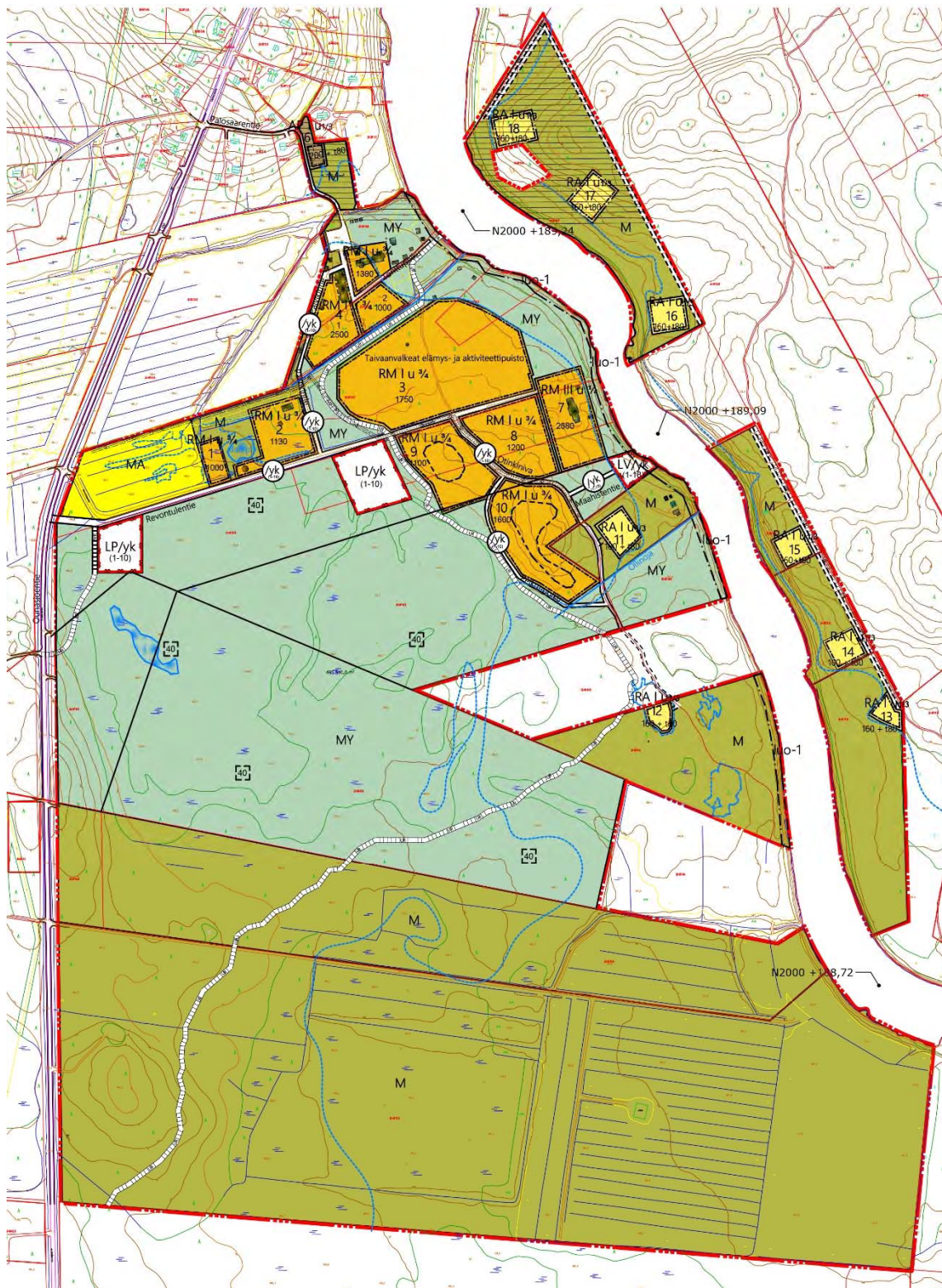
Liikenteellisesti asemakaava-alue tukeutuu Palosaarentiehen, Revontulentiehen ja seututiehen (Ounasjoentie). Suunnittelualan läpi kulkeva hyväkuntoinen kärrytie on merkitty osin

22.2.2018

Akanvuoma/Taivaanvalkeat ranta-asemakaava

yhteiskäyttöiseksi ajoväyläksi.

Ranta-asemakaava-alueita halkovat ulkoilu- ja moottorikelkkareitit, jotka ovat yhteiskäytössä.

Kuva 32. Ranta-asemakaavaehdotus

Kuva 33. Havainnekuva, Taivaanvalkeat Oy:n elämys- ja virkiskeskuksen käyttösuunnitelma, jossa kaikki olemassa olevat, rakenteilla olevat ja muutamat suunnitteilla olevat rakennukset..

Huom. havainnekuva on alustava luonnos, eikä esitys täysin vastaa ranta-asemakaavaluonnoksessa esitettyä rakennusoikeutta ja rakennuspaikkoja.

Pihajärjestelyt voidaan toteuttaa myös toisella tavalla.

5.2 Mitoitus

Suunnittelualue on yhteensä 1,84 km², josta 14,37 ha on RM 1u³/₄, RM 3u¹/₄, RA 1u 1/3 2,34 ha ja 1941 m² AP 1 u 1/3.

RM-korttelit on osoitettu matkailua palvelevalle rakentamiselle. Kortteleiden RM 1u³/₄ ja RM 3u¹/₄ alueille rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 15 750 kem² (sekä olemassa oleva että uusi yhteensä). Tehokkuus (e) näin ollen 0,082.

RA-korttelit on osoitettu loma-asumiseen. Yhteenlaskettu pinta-ala on 23 353 m², rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 1920 kem² ja kortteleiden tehokkuus (e) näin ollen 0,056.

AP-tontti on osoitettu asuinpientalon korttelialueeksi. Yhteenlaskettu pinta-ala on 1941 m², rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 280 kem² ja korttelitehokkuus (e) näin ollen on 0,14.

Kaavaluonnoksessa esitetty Ounasjoen maankäytön suunnitteluesitys loma-asuntorakennusten rakennuspaikoiksi pohjautuu ranta-alueen maankäytön osalta konsulttina toimivan FCG Oy:n Kuisma Reinikaisen laatimiin kantatilaselvitykseen ja muunnetun rantaviivan laskelmiin sekä Kittilän kunnan ohjeistaman rantarakentamisen tehokkuuskäytännön pohjalta tehtyyn rakennuspaikkamitoitukseen (7-8 rakennuspaikkaa loma-asuntorakentamiseen / muunnettu Ounasjoen rantaviiva-kilometri).

Alueen kokonaisrakennusoikeus on yhteensä (uusi ja olemassa oleva yhteensä) 17 950 kem². Nykyinen rakennuskanta ja matkailuyrityksen pitkän tähtäimen laajennustarpeet on kaavassa huomioitu.

Rakennusoikeus on jaettu rakennusaloittain niin, että RM-kortteleissa on rakennusoikeutta 15 750 kem² (uusi ja olemassa oleva yhteensä). Loma-asuntojen yhdelle tontille ja rakennuspaikalle 160+80 kem². Yksittäisen asuinpientalotontin rakennusoikeus on 200+80 kem².

Sallitut enimmäiskerrosluvut 1 u 1/3, 3 u ¼ ja 1 u ¾ ovat olemassa olevan rakennuskannan mukaisia.

5.3 Aluevaraukset

5.3.1 Ulkoilureitti

Akanlahti-Akanrova-Taivaanvalkeat hiihtoreitti, 8 A uusi ulkoilureitti on 866 metriä pitkä ja 8 metriä leveä. Reitti kulkee Taivaanvalkeiden maa-alueella suolla, metsässä ja peltoaukeamilla. Se kulkee 866 metriä ranta-asemakaavan maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) ja jolle saa rakentaa ulkoilureitin. Reitti ylittää kerran samassa tasossa Revontulentien (kaavatie). Uusi ulkoilureitti (hiihtoreitti) sijoittuu rakennetun ympäristön laidalle ja mahdollistaa kaavan toteuttamisen matkailurakentamiseen ulkoilureitin turvallista käyttöä vaarantamatta. Taivaanvalkeiden maanomistaja on Päivikki Palosaari. Kittilän kunta toimii reitinpitäjänä.

Ulkoilureitin uudella linjauksella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain 42 §:n koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei 46 §:n uhanalaisten lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin liitteen IV a eläin- ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (21.11.2017 Hertta-rekisteri, SYKE).

Ulkoilureitin linjauksella ei ole lähteitä eikä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita.

Ulkoilureitin lakkauttaminen

Kaavapäätöksellä ei voida lakkauttaa ulkoilureittiä, kun reitti on perustettu ulkoilulain mukaisesti ja reitillä on rasite.

Maanomistaja tekee esityksen kuntaan rantakaava-alueella siirrettävän ulkoilureitin Akanlahti-Akanrova-Taivaanvalkeat hiihtoreitti 8 A lakkauttamisesta noin 700 metrin matkalta. Kunta tekee päätöksen, että kunta reitinpitäjänä suostuu olemassa olevan ulkoilureitin lakkauttamiseen. Kunta laatii lakkautettavan ulkoilureitin osalta reittisuunnitelman ja kuuluttaa suunnitelman ja lähettää ulkoilureitti-suunnitelman, ja siihen mahdollisesti annetut muistutukset ja annetut kunnan vastineet, sekä omat lausuntonsa ELY-keskukselle ulkoilureittisuunnitelman vahvistamiseksi siten, että ulkoilureitti lakkautetaan.

Ulkoilureitin lakkauttamista koskevassa reittisuunnitelmassa esitetään reitin pituus ja leveys sekä lyhyt perustelu muuttuneesta maankäytön tilanteesta. Oleva ulkoilureitti (hiihtoreitti) on siirretty ranta-asemakaavan matkailua palvelevien rakennusten korttelialueelta (RM korttelit 3 ja 9) MY-alueelle. Oleva ulkoilureitin linjaus vaikeuttaisi tai estäisi RM -alueiden toteuttamista. Ulkoilureitin lakkauttaminen ei vaikeuta hiihtämistä eikä heikennä ulkoilureitin vetovoimaa.

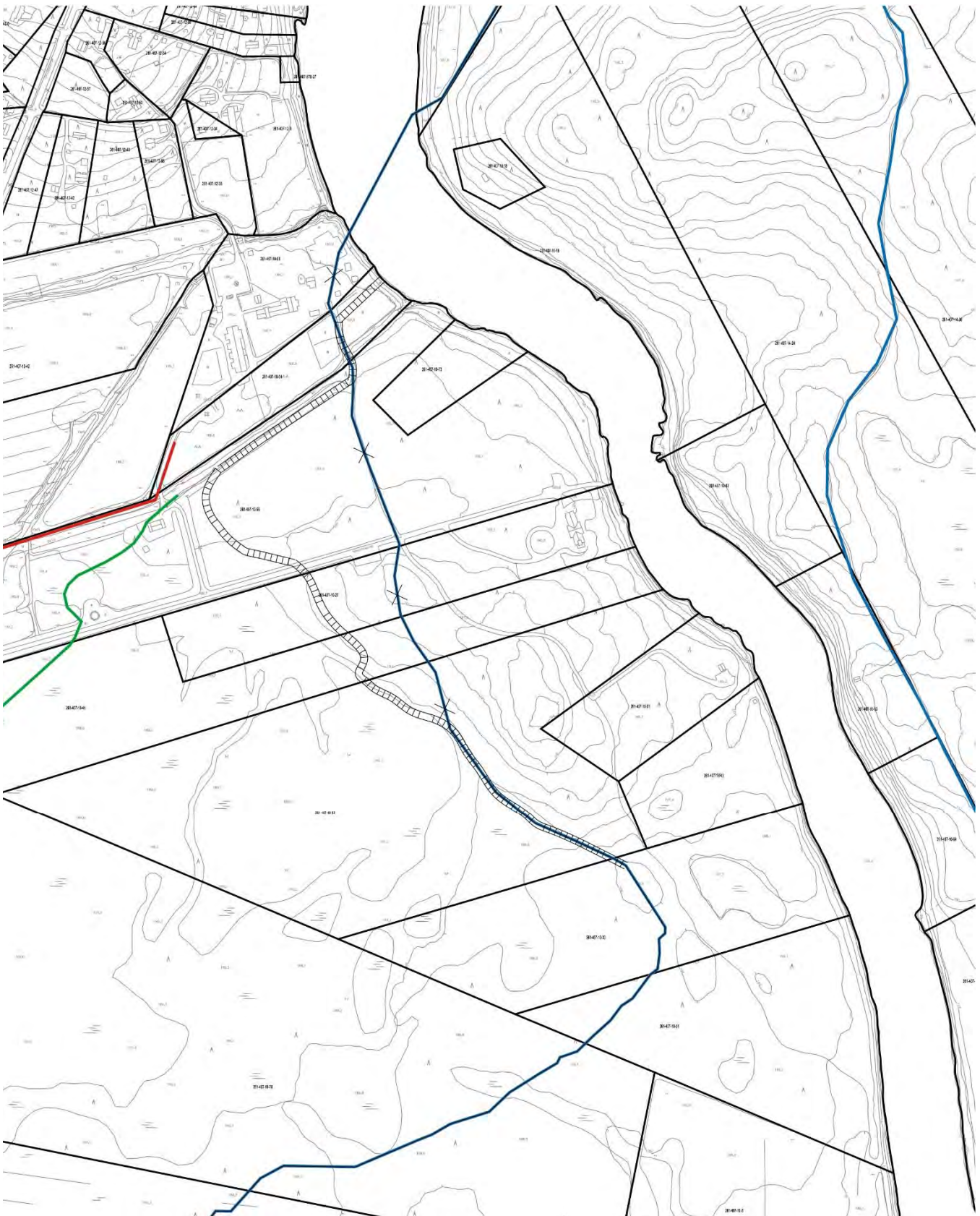
Suunnitelmaan tulee liittää luettelo maanomistajista, joita reitin lakkauttaminen koskee. Kun maanomistaja ja kunta ovat yksimielisiä reitin siirrosta eli ovat tehneet sopimuksen ulkoilureitin siirtoa koskevasta ajankohdasta ja kustannuksista, niin reittisuunnitelman laatiminen lakkautettavan reitin osalta on sujuva ja ulkoilulain mukainen menettely. Muille maanomistajille ulkoilureitin lakkauttamisesta ei kohdistu haitallisia vaikutuksia.

Ennen ELY-keskuksessa tehtävää ulkoilureitin lakkauttuspäätöstä Kittilän kunnan on perustettava kaavapäätöksellä uusi korvaava ulkoilureitti.

Kunta hakee ulkoilureitin lakkauttamista maanmittauslaitokselta ELY-keskuksen lainvoimaiselle lakkautuspäätökselle. Maanmittauslaitos lakkauttaa (purkaa) ulkoilureittirasitteen rekisteripäätöksellä. Reittitoimitusta ei pidetä ulkoilureitin lakkautettavan osuuden osalta.

22.2.2018

Akanvuoma/Taivaanvalkeat ranta-asemakaava

Vanha reitti (sininen):

Uusi reitti tikapuuviivalla (muutos Taivaanvalkeiden alueella):

5.3.2 Korttelialueet

Ranta-asemakaavalla muodostuvat korttelit RM 1¾, RM 3u¼, AP 1 u 1/3 ja RA 1 u 1/3. Muu kaava-alue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) sekä maa- ja metsätalousalueeksi (M) ja olemassa olevat yksityistiet on osoitettu kaava-alueella yhteiskäyttöisiksi ajoväyliksi (/yk), joiden yhteydessä mainitaan korttelit, joita merkintä koskee.

RM-alueella on 15 750 kem² pääasiallista rakennusoikeutta (sekä olemassa oleva että uusi yhteensä).

RA-korttelit on varattu loma-asumiseen. Tontit ulottuvat Ounasjoen rantaan, mutta rakennusalue on osoitettu ylemmäs rinteeseen huomioiden tulva-alue. Rakennusoikeutta on yhteensä 1920 kem².

AP-tontilla on puolitoistakerroksinen omakotitalo. Tontille on osoitettu rakennusoikeutta 200 kem²+80 kem².

MY-alueella jatkuu maa- ja metsätaloustalokäyttö, mutta kuitenkin niin, että erityiset ympäristöarvot otetaan huomioon.

M-alueella jatkuu maa- ja metsätaloustalokäyttö.

5.3.3 Maa- ja metsätalousalue, jolla erityisiä ympäristöarvoja

MY-alueelle (Lammasvuoma) on tarkoitettu perustaa ulkoilureitti laavuineen ja kotineen. Rakennusoikeutta on merkitty 40 kem²/ kpl x 5 kotaa. Aluetta on yhteensä 0,42 km².

5.3.4 Liikennealueet ja kadut

Kaava-alueen läpi kulkeva olemassa olevan karrutien liikennealue on asemakaavassa merkitty osin yhteiskäyttöiseksi tieosuudeksi. Myös yhteiskäyttöiselle venevalkamalle johtaa uusi yhteiskäytössä oleva tie.

5.4 Kaavan vaikutukset

5.4.1 Vaikutukset luonnonympäristöön

RM-korttelialue on pääosin jo matkailupalvelukäyttöön rakennettua aluetta. Ranta-asemakaavalla mahdollistetaan nykyisten rakennusten säilymistä ja rakennusryhmän täydentämistä uusilla rakennuksilla ja laajennuksilla.

RM-korttelialueen luonnonympäristö tulee muuttumaan uuden rakentamisen ja mahdollisten uusien pihajärjestelyjen myötä. Vaikutus luontoon jää kuitenkin melko pieneksi ja paikalliseksi. RM-alueille sijoittuu joen länsipuolen rantatörmää, joka on rajattu luontokohteeksi.

RA-korttelialueen luonnonympäristö häiriintyy vähäisissä määrin. Rakennusoikeusala ei ulotu rantaan saakka, vaan rajautuu kauemmas rantavyöhykkeestä.

AP-tontin rakennusoikeus tontille on 200+80 kem². Tontin tehokkuus (e) on 0,028.

M-alueiden käyttö jatkuu maa- ja metsätalouskäytössä kuten tähänkin saakka.

MY-alueen (Lammasvuoma) luonnonympäristöä häiritään hyvin vähän. Alueelle tullaan tekemään pitkospuita ja kotia ja laavuja. Alue on huomioitu luontoselvityksessä kohdealueena.

Alueen kasvisto ja luonto on tavanomaista pohjoisboreaalista kasvillisuus- vyöhykkeen lajistoa. Joen ranta-alueella on luhtainen saraneva, jonka alueelle ei ole osoitettu rakentamista. Saraneva kuuluu kaavassa maa- ja metsätalousalueeseen. Nevan lajistossa vallitsevat jouhi- ja luhtasara sekä viiltosararisteyvät. Suo on mahdollisesti vanhan jokiuoman painanteeseen jääneen lammen umpeenkasvun myötä syntynyt saraneva. Avoimen nevan laiteilla on sarakorpea, joka vaihettuu joko suoraan tai pallosararämeiden

ja turvekankaiden kautta tuoreisiin kankaisiin. Metsälain 10 § mukaisesti ojittamattomat vähäpuustoiset suot ovat erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Luhta- ja saranevat ovat Pohjois-Suomessa luontotyyppinä säilyviä (LC).

Luontokohteeksi on rajattu Lammasvuoman ojittamattomat pohjoisosat. Lammasvuoma on päätyypiltään aapasuo, jossa rimpi- ja jännepinnat vuorottelevat luode-kaakkosuuntaisesti. Suo on pääosin avoin yhdistelmätyypin nevaräme, jossa rämemäntyjä on niukasti. Nevaosuutta leimaavat ruohoiset kalvakkanevat. Ruoppapintaa esiintyy suon itäosassa. Länsiosassa on pieni turvelaiteinen lampi, jota pohjoisosan ojitukset eivät ole kuivattaneet.

Suon länsiosissa on isovarpu- ja pallosararämeitä. Lammasvuoman pohjoisosa Revontulentien varrella on ojitettua ja sen myötä kuivahtanutta, muistuttaen enemmän väli-mätäspintaista keidasrämemuuttumaa. Ojikat ovat luontokohderajauksen ulkopuolella. Metsälain 10 § mukaisesti ojittamattomat vähäpuustoiset suot ovat erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Pohjois boreaaliset aapasuot ovat luontotyyppinä säilyviä (LC). Ruohoiset kalvakkanevat ovat Pohjois-Suomessa silmälläpidettäviä (NT).

Alue kuuluu Könkään läntisen vesiosuuskunnan vesiverkostoon. Jokaisella maanomistajalla on oma umpikaivo, johon viemäriverdet ohjataan, joten vaikutukset veteen ja maaperään jäävät vähäisiksi.

Vesistöön ja maaperään kohdistuu vaikutuksia hulevesien osalta. Hulevesiä tulisi pyritä ohjaamaan ympäristön kannalta edullisimmalla mahdollisella tavalla.

Kaava-alueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita, joten kaavalla ei voi katsoa olevan vaikutuksia pohjaveteen.

5.4.2 Vaikutukset maisemaan

Maiseman arvot rakentuvat lähinnä vesistöjen, kulttuurihistoriallisesti merkittävien kyläalueiden sekä yksittäisten rakennusten ja

maisemaelementtien, kuten hienojen puuyksilöiden, ympärille. Hienoja yksittäisiä peräpohjalaista tyyliä edustavia rakennuksia löytyy selvitysalueelle sijoittuvasta Taivaanvalkeiden matkailukohteesta.

RM-alue on pääosin jo rakennettua aluetta (Taivaanvalkeat), joka sijaitsee Könkään kylätaajaman eteläpuolella, erillään muusta rakentamisesta.

Rantakaava-alueen pohjoisosa kuuluu maakuntakaavassa ma-alueeseen, joka tarkoittaa: Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue/kohde. Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Ranta-asemakaavalla mahdollistetaan nykyisten rakennusten säilymistä ja rakennusryhmän täydentämistä uusilla rakennuksilla tai laajennuksilla. Pääosin perinteisiin pihapiireihin rakennettujen rakennusryhmien täydentäminen vastaavasti ryhmitetyllä ja ilmeeltään ja mittakaavaltaan vastaavalla uudisrakentamisella ei merkittävästi muuta, vaan täydentää paikallista kulttuurimaisemaa.

Suunnittelualue näkyy kaukomaisemassa Ounasjoelta ja Ounasjoen vastarannalta. Uudet rakennukset sijoittuvat nykyisten rakennusten ja pihapiirien yhteyteen. Ranta-asemakaavan toteuttamisen vaikutus jää vähäiseksi.

Maa-alue Ounasjoen itäpuolella on pääosin rakentamatonta, luonnontilaista metsäaluetta ja suljettua maisemaa. Ranta-asemakaava mahdollistaa loma-asuntojen rakentamisen Ounasjoen itäpuoliselle rantavyöhykkeelle, jonka vesiliikenneyhteyttä varten on kaavasssa osoitettu yhteiskäyttöinen venevalkama, jättäen pääosan Ounasjoen itä- ja länsipuolisesta ranta-alueesta rakentamattomaksi, luonnontilaiseksi rantavyöhykkeeksi (M).

5.4.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

RM-alueen korttelit on jo rakennettu matkailupalvelualueeksi. Alueella sijaitsee Taivaanvalkeat Oy:n matkailupalveluyrityksen vanhat ja uudet rakennukset ja rakennelmat. Ranta-asemakaavan toteuttamisen myötä pihapiirin ympäristön nykyinen rakenne tiivistyy ja laajenee, noudattaen nykyistä pihapiirisijoittelua, volyyymia ja rakeisuutta. Pysäköintipaikat on rakennettava tontille kaavamääräyksen mukaisesti.

Taivaanvalkeiden maa-alueilla on sijainnut vanha kaatopaikka, joka on kunnostettu. Pilaantuneista maa-aineksista oli löytynyt jonkin verran arseenia. Kaavaluonnoksessa tämä vanha kaatopaikka jää Revontulentien eteläpuolelle eikä sinne osoiteta rakentamista.

Kulku joen itärannalla oleville loma-asuntotonteille on yhteiskäyttöisen venevalkaman (LV) kautta.

Asemakaavassa on sitovia rakentamistapaa ohjaavia kaavamerkintöjä ja mää- räyksiä, jotka varmistavat, että nykyinen hyväksi havaittu väri ja materiaali- maailmaa säilyy.

Matkailurakennusten julkisivuja ja kattoja koskevat seuraavat määräykset:
-julkisivuissa maavärit: puna- ja keltamulta, tumman harmaa
-ikkunapuitteet ja vuorilaudat valkoisia ja ovet seinien sävyyn
-katot tummanharmaa mattapintainen, sileä huopakate
-kattomuoto harjakatto, kaltevuus: 1:1½ - 1:3

Loma-asuntorakennusten julkisivuja ja kattoja koskevat seuraavat määräykset:

-julkisivuissa: tumman harmaa ja tumman ruskea
-ikkunapuitteet ja vuorilaudat valkoisia ja ovet seinien sävyyn
-katot tummanharmaa mattapintainen, sileä huopakate
-kattomuoto harjakatto, kaltevuus: 1:1½ - 1:3

Alueella ei tunneta kiinteitä muinaismuistoja eikä ole inventoituja arvokkaita kulttuuriympäristöjä.

5.4.4 Vaikutukset yhdyskuntateknisiin verkostoihin

Vesihuolto

Ounasjoen länsipuolisen kaava-alueen kiinteistöjen on liityttävä kaava-alueelle rakennettavaan yleiseen vesihuoltoverkkoon.

Ounasjoen itäpuolisen kaava-alueen kiinteistöt tulee varustaa kiinteistökohtaisilla vesi- ja jätehuoltjärjestelmillä;
-käyttövesi toteutetaan porakaivoilla,
-wc-jätevedet johdetaan tyhjennettäviin umpisäiliöihin,
-harmaavedet johdetaan imeytyskenttiin.

Hulevesi

Suunnittelualue sijaitsee joen rannalla, metsän ympäröimä ja kuuluu Könkään kylärakenteeseen. Ranta-asemakaavan mahdollistama täydennysrakentaminen on pienmittaista rakennuskannan tiivistämistä.

Alueella ei ole hulevesiverkostoa. Alueen hulevedet johdatetaan avo-ojilla. Huleveden asianmukaista johdattamista varmistetaan kaavamääräyksellä:

”Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä hulevesien hallinnasta (MRL 103 e §).” ”Kiinteistön hulevedet tulee ensisijaisesti hoitaa kiinteistön alueella tarvittaessa kivipesää käyttäen ja toissijaisesti hulevedet on mahdollista johtaa kadun sivuojaan.”

Sähkö

Uudet rakennukset liitetään jo olemassa olevan sähköverkkoon.

5.4.5 Liikenne

Tiet

Kaava-alueen länsilaidalla kulkee Ounasjoentie. Kaava-alueella on

viisi jo olemassa olevaa yhteiskäyttöistä tietä: Revontulentie, Palosaarentie, Päivikintie, Tonttupolku ja Haltiantie. Haltiantietä jatketaan. Rakennetaan yhteiskäyttöiset Maahistentie ja Peikonpolku. Olemassa olevat ja uudet yksityistiet on osoitettu kaava-alueella yhteiskäyttöisiksi ajoväyliksi (/yk), joiden yhteydessä mainitaan korttelit, joita merkintä koskee.

Ulkoilureitit

Rakentaminen ei saa katkaista ulkoilureitin yhteystarvetta ennen uuden ulkoilureittiyhteyden varmistumista. Ulkoilureitti merkitään ranta-asemakaavaan sitovaksi, jolloin sitä ei tarvitse enää hyväksyttää Lapin ELY-keskuksessa.

Kaavan korttelialueiden ja teiden rajauksessa on huomioitu olemassa olevat latu- ja moottorikelkkareitit. Reittisuunnitelma vahvistetaan ELY-keskuksessa ja maanmittauslaitoksen reittitoimituksella.

5.4.6 Virkistys

Matkailupalvelukohde Taivaanvalkeat on tärkeä taukopaikka alueen reitistöjen käyttäjille. Alue on helposti saavutettavissa talviaikaan mm. Leviltä hiihtäen ja moottorikelkalla.

5.4.7 Taloudelliset vaikutukset

Vesi- ja jätehuollon verkoston rakentamisen investointikustannukset, sekä yhteiskäyttöisen kulkuväylän perustamiskustannukset.

Ranta-asemakaavan laatiminen alueelle tukee ja vahvistaa olemassa olevan matkailuyrityksen toimintaedellytyksiä.

5.4.8 Sosiaaliset vaikutukset

Suunnittelualueelle ei tule merkittävää pysyvää asumista, vaan alue on liike- toiminnallisen matkailupalvelun ja majoitustoiminnan piirissä.

Taivaanvalkeat on ympärivuotisesti, sekä varsinkin talvella suosittu matkailukohde. Alueen kautta sekä vieritse kulkee ulkoilu- ja moottorikelkkareitistö. Aluetta ympäröi laajat virkistysalueet. Ranta-asemakaavoituksella edistetään matkailutoiminnan kehittämistä osana Levin alueen monipuolista palvelutarjontaa.

Uusien rakennuksien rakentaminen työllistää rakennusaikana. Matkailuyrityksellä on toiminnan laajennettaessa suora työllistävä vaikutus. Toiminnan kehittäminen edistää Levin alueen nykyisten palvelujen käyttöä ja sen kautta työpaikkojen muodostumista.

Kaava-alue tukeutuu palvelujen suhteen Levin, Könkään ja Sirkan kylän nykyisiin palveluihin.

Matkailupalveluja tarjoavan kiinteistön ranta-aluetta voidaan

jatkossakin käyttää matkailuyrityksen toiminta- alueena.

5.4.9 Suhde maakuntakaavaan

Suunnittelualue sijaitsee Tunturi-Lapin maakuntakaava-alueella, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 23.6.2010.

Maakuntakaava on ohjeena yleiskaavaa ja asemakaavaa laadittaessa ja muu- tettaessa. Maakuntakaavan tavoitteet välittyvät ranta-asemakaavoitukseen osayleiskaavan kautta.

Matkailupalvelujen alue (RM)	RM-alue kuuluu maakuntakaavassa mv-alueeseen (matkailun vetovoima-alueeseen) ja mk-alueeseen (maaseudun kehittämisen alueeseen) Ranta-asemakaava edistää näitä tavoitteita.
Maa- ja metsätalousalue (MY), jolla on erityisiä ympäristöarvoja.	MY-alue kuuluu maakuntakaavassa mv-alueeseen (matkailun vetovoima-alueeseen) ja mk-alueeseen (maaseudun kehittämisen alueeseen) Ranta-asemakaava edistää näitä tavoitteita.
Loma-asuntojen korttelialue (RA)	RA-alue kuuluu maakuntakaavassa mv-alueeseen (matkailun vetovoima-alueeseen) ja mk-alueeseen (maaseudun kehittämisen alueeseen) Ranta-asemakaava edistää näitä tavoitteita.
Asuinpienalojen korttelialue (AP)	AP-alue kuuluu maakuntakaavassa mv-alueeseen (matkailun vetovoima-alueeseen) ja mk-alueeseen (maaseudun kehittämisen alueeseen) Ranta-asemakaava edistää näitä tavoitteita.
Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettu alue	<p>Rajan pohjoispuolisella (koskee ranta-asemakaava-aluetta) alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomaattavaa haittaa poronhoidolle. Valtion maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamasta vahingosta. (Poronhoitolain 2.2 pykälän mukaan)</p> <p>Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asian osaisen paliskunnan kanssa.</p>

<p>Yleismääräysten mukaan vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta ja ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.</p>	<p>Kaavaluonnoksessa esitetty Ounasjoen ranta-tarkastelualueen maankäytön suunnitteluesitys loma-asuntorakennusten rakennuspaikoiksi pohjautuu ranta-alueen maankäytön osalta konsulttina toimivan FCG Oy:n Kuisma Reinikaisen laatimiin kantatilaselvitykseen ja muunnetun rantaviivan laskelmiin sekä Kittilän kunnan ohjeistaman rantarakentamisen tehokkuuskäytännön pohjalta tehtyyn rakennuspaikkamitoitukseen (7-8 rakennuspaikkaa loma-asuntorakentamiseen / muunnettu Ounasjoen rantaviiva-kilometri).</p>
---	---

5.4.10 Suhde yleiskaavaan

Suunnittelualueella on voimassa Levin ympäristön oikeusvaikutteinen osayleiskaava, joka on saanut lainvoima KH:n päätöksellä 5.10.2011/2826. Osayleiskaava on ohjeena ranta-asemakaavaa laadittaessa. laadittaessa.

<p>RM Matkailupalvelujen alue</p>	<p>Ranta-asemakaavassa merkitty matkailua palvelevien rakennusten korttelialue (RM) poikkeaa osaksi osayleiskaavasta. Yleiskaavassa aluevaraus on pääosin AT-aluetta (Kyläalue) ja vähäisemmältä osin M-aluetta. Pääosa Taivaanvalkeiden täydennysrakentamisesta sijoittuu AT -alueelle, jolloin on luonnollista esittää tiivistä rakentamista. Taivaanvalkeiden matkailutoimintaa halutaan kehittää. Ranta-alue on oleellinen osa matkailutoiminta-alueelta. Tavoitteena on edistää alueella toimivan matkailuyrityksen toimintaedellytyksiä ja kehitystä.</p>
<p>AT Kyläalue</p>	<p>Köngäs suojellaan valtakunnallisesti merkittävänä kulttuurihistoriallisina ympäristöinä. Köngään rakentaminen ohjataan säilyttäen valtakunnallisesti arvokkaat maisema-arvot. Lisä- ja täydennysrakentamiselle on osayleiskaavassa määrätty sijoittelu ja toteutustapa. Kylien elävän säilymisen ja kyläkuvan säilymisen takia kyliin osoitettiin maisemallisesti kestäville alueille täydennysrakentamista.</p>

MY , Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.	Ranta-asemakaavassa merkitty MY-alueella pyritään säilyttämään aapasuon luonnonympäristö mahdollisimman luonnollisena. Alue on osayleiskaavassa M-alueella. MY-alue haluttaisiin luontomatkailun käyttöön niin, että alueelle osoitetaan pitkospuita, laavuja ja kotia.
RA Loma-asuntojen korttelialue	Ranta-asemakaavassa on osoitettu loma-asunnoille 6 rakennuspaikkaa, jotka sijaitsevat Ounasjoen ranta-alueella. Rakennusalueet rajautuvat tulva-alueen yläpuolelle ja näin ollen ranta jää luonnontilaiseksi.
AP Asuinpienalojen korttelialue	Ranta-asemakaavassa on osoitettu asuinpientalolle 1 paikka kaava-alueen pohjoispäädyssä. Tontti sijaitsee AT eli kyläalueella ja sopii yleiskaavan aluevaraukseen luontevasti.
MA Maisemallisesti arvokas peltoalue	MA-alue sijoittuu Ounasjoentiestä haarautuvan Revontulentien alkupäähän tien pohjoispuolelle.
Ulkoilureitit kulkevat suunnittelualueen läpi.	Ulkoilureitit on merkitty ranta-asemakaavaan.

5.4.11 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä valtion viranomaisen toiminnassa, maakunnan suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet välittyvät ranta-asemakaavoitukseen maakunta- ja yleiskaavoituksen kautta.

VAT	Miten edistetään?
<p data-bbox="272 259 443 315">Toimiva aluerakenne</p> <p data-bbox="272 349 491 405">Tunturi-Lapin maakuntakaava</p>	<p data-bbox="595 349 1289 432">Aluerakennetta kehitetään monikeskuksisena ja verkottuvana sekä hyviin liikenneyhteyksiin perustuvana kokonaisuutena.</p> <p data-bbox="595 465 1289 580">Olemassa olevien rakenteiden hyödyntäminen mahdollisimman hyvin sekä elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistaminen. Elinkeino- ja työpaikkatoiminnan lisääminen/edistäminen.</p> <p data-bbox="595 613 1289 750">Kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutus, kyläverkoston kehittäminen: kylien tukeminen pienyritystoiminnalla, poronhoidolla, maataloudella, matkailulla ja loma-asutuksella; keskuskylien ja maaseudun kehittämisen kohdealueiden osoittaminen</p> <p data-bbox="595 784 1289 1043">Alueidenkäytöllä tuetaan aluerakenteen tasapainoista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja kansainvälisen aseman vahvistamista hyödyntämällä mahdollisimman hyvin olemassa olevia rakenteita sekä edistämällä elinympäristön laadun parantamista ja luonnon voimavarojen kestävää hyödyntämistä. Aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittäminen perustuu ensisijaisesti alueiden omiin vahvuuksiin ja sijaintitekijöihin.</p>
<p data-bbox="272 1108 496 1164">Levin ympäristön osayleiskaava</p>	<p data-bbox="595 1077 1289 1359">Alueidenkäytöllä edistetään kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kyläverkoston kehittämistä. Eryityisesti harvaan asutulla maaseudulla ja taantuvilla alueilla kiinnitetään alueidenkäytössä huomiota jo olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen sekä elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen. Alueidenkäytössä otetaan huomioon haja-asutukseen ja yksittäistoimintoihin perustuvat elinkeinot sekä maaseudun tarve saada uusia pysyviä asukkaita.</p>
<p data-bbox="272 1400 552 1478">Taivaanvalkeat/Akan vuoma ranta-asemakaava</p>	<p data-bbox="595 1400 1126 1451">Ranta-asemakaavalla varmistetaan alueen matkailutoiminnan toimintaedellytyksiä.</p> <p data-bbox="595 1485 1289 1568">Ranta-asemakaava-alue liittyy Levin matkailualueeseen. Hyödynnetään olemassa olevia rakenteita ja alueen yhdyskuntarakenteellisesti vahvaa asemaa.</p> <p data-bbox="595 1601 1289 1684">Taivaanvalkeiden alueella hyödynnetään ja täydennetään olemassa olevaa rakennuskantaa. Taivaanvalkeiden alue on jo nyt toiminut aktiivisesti matkailukohteena.</p> <p data-bbox="595 1718 1289 1769">Tiiviimpi rakentaminen sijoittuu yleiskaavan AT-alueelle. (Kyläalue)</p> <p data-bbox="595 1803 1289 2085">Könkään kylän ranta-asemakaava-alueelle jo toteutettu ja toimiva sekä suunnitteilla oleva Taivaanvalkeat Oy:n pitkän tähtäimen kehittämishanke tukee Kittilän kylien kehittämistä ja elinvoimaisuuden lisäämistä Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman ja Kittilän kunnan kehityshankkeiden tavoitteiden mukaisesti, luomalla alueelle lisää paikallisia, ympärivuotisia työpaikkoja, alueen luontoarvoihin ja –elämyksiin perustuvan ja tukeutuvan matkailu-, majoitus- ja ohjelmopalvelutoiminnan piirissä.</p>

<p>VAT</p> <p>Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu</p> <p>Tunturi-Lapin maakuntakaava</p> <p>Levin ympäristön osayleiskaava</p> <p>Taivaanvalkeat / Akanvuoma ranta-asemakaava</p>	<p>Luontokokonaisuudet säilytetään ranta-asemakaava-alueella ehyinä. Näitä ovat Lammasvuoman ojittamattomat pohjoisosat, luhtainen saraneva ja Ounasjoen tulvarannat ja kapeat rantaniityt.</p> <p>Miten edistetään?</p> <p>Yleistavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden edistäminen -Ilmastomuutokseen sopeutuminen; tulvien ja tulvariskialueiden huomioon ottaminen, lumettoman ajab toimintamahdollisuuksien lisääminen matkailussa. <p>Erityistavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen: olemassa olevien kunta- ja matkailukeskusten sekä kyläverkoston kehityksen tukeminen, olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen -Perusteltu väestönkehitysarvio, vaihtoehtoja: Tilastokeskuksen ennuste, omat ennusteet, matkailijoiden osuuden huomioon ottaminen -Huomioitava tulvavaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit: kaavamääräys ja toimintojen sijoittaminen <p>Yleistavoitteet (periaatteita):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Alueidenkäytöllä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä varaamalla riittävät alueet elinkeinotoiminnoille. Niiden sijoittumisessa kiinnitetään huomiota olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen ja hyvään saavutettavuuteen. -Elinympäristön viihtyisyyttä edistetään kiinnittämällä huomiota rakennetun ympäristön ajalliseen kerroksellisuuteen sekä korkeatasoisiin, alueiden omaleimaisuutta vahvistaviin, maisemakuvaan sopeutuviin ja mittakaavaltaan ihmisläheisiin rakennettuihin ympäristöihin. <p>Erityistavoitteet (velvoittavia):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava mahdollisuuksien mukaan tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuurin hyväksikäyttöä. <p>Taivaanvalkeiden alueella hyödynnetään ja täydennetään olemassa olevaa rakennuskantaa. Alueen yhdyskuntarakennetta on eheytetty tiivistämällä olemassa olevaa rakennetta. Alue kytkeytyy olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen.</p> <p>Alueen matkailu- ja vapaa-ajan toimintoja tukevat Levin alueen palvelutarjontaa ja vahvistaa kylän elinvoimaisuutta. Suunnittelussa on huomioitu alueiden soveltuvuus rakentamiselle.</p> <p>Ranta-asemakaavalla edistetään elinympäristön laatua rakentamistapaa ohjaavilla merkinnöillä ja määräyksillä sekä erillisillä rakentamistapaohjeilla.</p>
---	---

	<p>Viheralueista osoitetaan yhtenäisiä kokonaisuuksia. Taivaanvalkeiden alueella uusi rakentaminen tapahtuu pienissä rakennusryhmissä, jotka sijoittuvat metsän siimekseen.</p> <p>Loma-asumisen viihtyisyys on hyvä. RA-tontit Ounasjoen itäpuolella sijoittuvat hieman kauemmas joen rannasta, jotta se eivät ole tulva-alueella, mutta näkymä joelle säilyy.</p> <p>Taivaanvalkeiden täydennysrakentaminen sijoittuu pääasiallisesti Revontulentien pohjoispuolelle, jonka maaperän soveltuu hyvin rakentamiselle. Luontoselvityksessä todetaan: Selvitysalueen kallioperä koostuu vulkaanisista kivilajeista. Selvitysalueen kallioperässä pääkivilaji on mafinen vulkaniitti ja lisäksi alueen pohjoisosassa esiintyy kapeana juonteena mafista graniitti tuffia. (GTK kallioperäkartta 1:100 000, 2016)</p> <p>Selvitysalueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu luokiteltuja ja arvokkaita kallioalueita, moreenialueita tai tuuli- ja rantakerrostumia.</p> <p>Selvitysalueen maalajeja on selvitetty perustuen GTK:n Suomen maaperäaineistoon (1:50 000) ja karttatarkasteluun. Selvitysalueen keskiosan maaperä on pääosin turvemaavaltaista. Selvitysalueen länsiosan ja Ounasjokivarren alueella esiintyy lisäksi moreeni aluetta. Ounasjoen rannoilla vallitsevana esiintyy karkeaa hietaa. Ounasjoen itäpuolella Puukkomännikön kohdalla on lisäksi pieni kalliomaa-alue. Alueella ei esiinny kalliopaljastumia. (GTK maaperäkartta 1:50 000, 2016)</p> <p>Ranta-asemakaavaluonnoksessa on otettu huomioon kerran sadassa vuodessa oleva tulvakorkeus uusia rakennuspaikkoja määriteltäessä. Uudet rakennukset tulisi perustaa tämän tulvakorkeuden yläpuolelle 0,5 m.</p> <p>”Alaville alueille rakennettaessa tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään 0,5 m ylemmäksi kuin kerran 100 vuodessa laskettu korkein tulvakorkeus (HW 1/100), elleivät kaavan hyväksymisen jälkeen valmistuvat selitykset muuta osoita, taikka rakennusluvan myöntävä viranomainen ei olosuhteista johtuen vaadi rakennusta sijoitettavaksi korkeammalle. Mikäli em. rakentamiskorkeus on joskus ylitetty (esim. jääpatotulva), on tämä korkeus otettava määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määrättäessä.”</p> <p>Puhdistamattomia jätevesiä ei saa johtaa vesistöön. Yleiseen viemäriverkkoon kuulumattomien kiinteistöjen jätevedet on käsiteltävä kulloinkin voimassa olevan säädöksen mukaisesti. Suunnitelma jätevesien käsittelystä rakennuspaikalla on hyväksyttävä rakennuslupahakemuksen yhteydessä. Jätehuolto tulee hoitaa kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti.</p>
Tulvat	
Jätevesihaittojen ehkäisy	

<p>VAT</p> <p>Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö sekä luonnonvarat</p> <p>Tunturi-Lapin maakuntakaava</p> <p>Levin ympäristön osayleiskaava</p> <p>Taivaanvalkeat/Akanvuoma ranta-asemakaava</p>	<p>Miten edistetään?</p> <p>-Valtakunnallisesti merkittävät maisemat ja kulttuuriympäristöt ja kohteet: luetteloiden mukaiset kohteet osoitetaan kaavassa.</p> <p>-Ekologisesti ja virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet: lakien ja ohjelmien mukaiset suojelualueet ja erämaa-alueet osoitetaan kaavassa</p> <p>-Matkailukeskusten ja -alueiden verkottuminen, toimivat palvelukokonaisudet ja riittävät kehittämisen alueet</p> <p>-Ranta-alueiden säilyminen, loma-asumisen viihtyisyys, kyläverkon tukeminen, nykyisen infrastruktuurin hyväksikäyttö: Yhteiset ohjeet ranta-alueiden suunnittelusta, kylien lähellä olevien alueiden suosiminen</p> <p>-Hyvien ja yhtenäisten peltoalueiden ja metsätalousalueiden säilyttäminen: Parhaiden maatalousalueiden (peltoalueiden) säilyttämisestä kaavamääräyksiä ja suosituksia</p> <p>Rantakaava-alueen pohjoisosa kuuluu maakunta-kaavassa ma-alueeseen, joka tarkoittaa: Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue/kohde. Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.</p> <p>Yleistavoitteet (periaatteita)</p> <p>-Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä.</p> <p>-Suojeluverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävää hyödyntämistä edistetään virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta.</p> <p>Erylistavoitteet (velvoittavia):</p> <p>-Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.</p> <p>Ranta-asemakaavaratkaisussa ei ole viherrakennetta pirstottu eikä ekologisia käytäviä katkaistu.</p> <p>Ranta-asemakaava-alueella ei ole merkittäviä pohjavesiesiintymiä. Selvitysalueen lähin luokiteltu pohjavesialue, Kögäs (12261108, luokka I), sijoittuu noin 550 metrin etäisyydelle selvitysalueen pohjoispuolelle.</p> <p>Ranta-asemakaava-alueella edistetään alueen virkistyskäyttöä. On varattu riittäväsi alueita virkistyskäyttöön.</p>
--	---

<p>VAT</p> <p>Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet</p> <p>Tunturi-Lapin maakuntakaava</p> <p>Levin ympäristön osayleiskaava</p> <p>Taivaanvalkeat/Akanvuoma ranta-asemakaava</p>	<p>Miten edistetään?</p> <p>Yleistavoitteet:</p> <p>-Lapin tunturialueiden säilyminen luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta erityisen merkittävänä kokonaisuutena: Luonnonsuojelualueet, erämaa-alueet, luontaistalousalueet, kylien ominaispiirteet</p> <p>-Poronhoidon kehittämisedellytysten turvaaminen poronhoitoalueella: yhteensovittaminen metsäalueiden muiden käyttötapojen kanssa.</p> <p>Yleistavoitteet (periaatteita):</p> <p>-Alueidenkäytöllä edistetään Lapin tunturialueiden säilymistä luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta erityisen merkittävänä aluekokonaisuuksina. Samalla varmistetaan, että asumisen ja elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykset säilyvät.</p> <p>-Alueiden erityispiirteet tunnistetaan ja alueidenkäyttö sovitetaan mahdollisimman tasapainoisesti yhteen poikkeuksellisten luonnonolojen ja kulttuuriarvojen turvaamiseksi. Samalla tuetaan luonnonoloihin sopeutuneiden omaleimaisten kylä- ja kulttuuriympäristöjen säilymistä ehyinä.</p> <p>Ranta-asemakaavalla ei vaikeuteta aluekokonaisuuden säilymistä.</p> <p>Suunnittelualueella on yhtenäisiä peltoalueita (M), sekä metsätalousalueita. Ranta-asemakaava mahdollistaa niiden hyötykäytön edelleen. MA-merkinnällä on varustettu yleiskaavassakin esiintyvä maisemapelto.</p> <p>Poronhoidon alueidenkäytöllisiä edellytyksiä ei heikennetä.</p> <p>Ranta-asemakaavalla mahdollistetaan nykyisten rakennusten säilymistä ja rakennusryhmän täydentämistä uusilla rakennuksilla tai laajennuksilla. Pääosin perinteisiin pihapiireihin rakennettujen rakennusryhmien täydentäminen vastaavasti ryhmitetyllä ja ilmeeltään ja mittakaavaltaan vastaavalla uudisrakentamisella ei merkittävästi muuta, vaan täydentää paikallista kulttuurimaisemaa.</p>
---	---

5.5 Kaavamerkinntät ja – määräykset

Akanvuoma/Taivaanvalkeat ranta-asemakaava

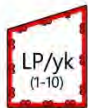
Kaavamerkinntät- ja määräykset:

<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 10px;">RM</div> <p>Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue. Matkailurakennusten julkisivuja ja kattoja koskevat seuraavat määräykset: -julkisivuissa maavärit: puna- ja keltamulta, tumman harmaa -ikkunapuitteet ja vuorilaudat valkoisia ja ovet seinien sävyyn -katon tummanharmaa mattapintainen, sileä huopa-tai peltikate -kattomuoto harjakatto, kaltevuus: 1:1½ - 1:3</p>	<p>Maisemanhoidossa on noudatettava Levin osayleiskaavan maisemanhoito- ja käyttösuunnitelmaa.</p> <p>Alaville alueille rakennettaessa tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään 0,5 m ylemmäksi kuin kerran 100 vuodessa laskettu korkein tulvakorkeus (HW 1/100), elleivät kaavan hyväksymisen jälkeen valmistuvat selitykset muuta osoita, taikka rakennusluvan myöntävä viranomainen ei olosuhteista johtuen vaadi rakennusta sijoitettavaksi korkeammalle. Mikäli em. rakentamiskorkeus on joskus ylitetty (esim. jääpatotulva), on tämä korkeus otettava määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määrättäessä.</p> <p>Uudisrakentaminen kaavassa osoitetuille rakennuspaikoille on sallittua ilman merkittävää pengertämistä.</p> <p><u>Vesihuolto</u></p> <p>Ounasjoen länsipuolisen kaava-alueen kiinteistöjen on liityttävä kaava-alueelle rakennettavaan yleiseen vesihuoltoverkostoon.</p> <p>Ounasjoen itäpuolisen kaava-alueen kiinteistöjen vesihuolto hyväksytään rakennusluvan yhteydessä sillä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.</p> <p>Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistösä hulevesien hallinnasta (MRL 103 e §). Kiinteistön hulevedet tulee ensisijaisesti hoitaa kiinteistön alueella tarvittaessa kivipesää käyttäen ja toissijaisesti hulevedet on mahdollista johtaa kadun sivuojaan.</p> <p>Yhteiskäyttöisten teiden ja muiden yleisten alueiden toteutuksesta ja ylläpidosta vastaavat maanomistajat ja -haltijat. (MRL 91 §).</p> <p>Pysäköinti AP / RA -alueet: 1 ap / huoneisto + vieraspaikka Pysäköinti RM-alue: 1 ap / 80 liike- ja asutokerrosala-m2, kuitenkin vähintään 1 ap / huoneisto+vieraspaikka</p>
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 10px;">RA</div> <p>Loma-asuntojen korttelialue. 2 huoneistoa / tontti. Talousrakennuksia (autotalli ja varasto) yhteensä t80 kem² jaettuna tarvittaessa kahteen rakennukseen / tontti. Loma-asuntorakennusten julkisivuja ja kattoja koskevat seuraavat määräykset: -julkisivuissa: tumman harmaa ja tumman ruskea -ikkunapuitteet ja vuorilaudat valkoisia ja ovet seinien sävyyn -katon tummanharmaa mattapintainen, sileä huopa-tai peltikate -kattomuoto harjakatto, kaltevuus: 1:1½ - 1:3</p>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 10px;">AP</div> <p>Asuinpienalojen korttelialue. Kaksi huoneistoa / tontti. Talousrakennuksia (autotalli ja varasto) yhteensä t80 kem² jaettuna tarvittaessa kahteen rakennukseen / tontti.</p>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 10px;">M</div> <p>Maa- ja metsätalousalue</p>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 10px;">MA</div> <p>Maisemallisesti arvokas peltoalue.</p>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 10px;">MY</div> <p>Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja ja jolle saa rakentaa pitkospuita sekä tulistelukotia (max. 5 kpl 40 kem² / kpl) ja nuotiopaikkoja.</p>	
<div style="border: 1px dashed black; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 10px;">luo-1</div> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue; Ounasjoen tulvarannat ja kapeat rantaniityt.</p>	
 <p>Maisemallisesti arvokas alue. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue: Könkään maisema-alue MAO120143</p>	
 <p>3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva</p>	
 <p>Tontin raja</p>	
 <p>Korttelin, korttelinosan ja alueen raja</p>	
 <p>Rakennusala</p>	
 <p>Ohjeellinen rakennusalueen raja</p>	
<p>122 Kaupunginosan numero</p>	
<p>TAI Kaupunginosan nimi</p>	

22.2.2018

Akanvuoma/Taivaanvalkeat ranta-asemakaava

- 1 Korttelin numero
- 1 Tontin numero
- 280 Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä
- I-II Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osa suurimman sallitun kerrosluvun.
- I u 1/2 Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
- t80 talousrakennuksien kerrosala

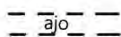
Yhteiskäyttöinen pysäköimispaikka. Koskee kortteileita, jotka on merkitty LP/yk-merkinnän alle.

Yhteiskäyttöinen venealkama. Koskee kortteileita, jotka on merkitty LV/yk-merkinnän alle.

Yhteiskäytössä oleva tielinjaus. Koskee kortteileita, jotka on merkitty /yk-merkinnän alle.

Ohjeellinen ajoyhteys

Oja

N2000 +189,09 Laskennallinen kerran 100 vuodessa toistuva tulvakorkeus N2000 -korkeusjärjestelmässä

moottorikelkkareitti

ulkoilureitti. Ulkoilureitti perustetaan ulkoilulain 13 §:n mukaisesti ranta-asemakaavan hyväksymispäätöksellä ja reittitoimituksella.

ilmassa kulkeva sähkölinja

maalainen sähkölinja

Tulva-alue 1/100 vuotta

Yleiset Ranta-asemakaavamääräykset

Autopaikkoja on rakennettava tontille vähintään:

- RM alueella korttelissa 1 asiakkaiden autopaikkoja on varattu kantatien läheisyyteen. 1 AP/80 matkailukerrosala-m².
- AP / RA alueilla 1 ap / huoneisto + vieraspaikka

Ounasjoen länsipuolisen kaava-alueen kiinteistöjen on liityttävä kaava-alueelle rakennettavaan yleiseen vesihuoltoverkostoon.

Ounasjoen itäpuolisen kaava-alueen kiinteistöt tulee varustaa kiinteistökohtaisilla vesi- ja jätehuoltojärjestelmillä;

- käyttövesi toteutetaan porakaivoilla,
- wc-jätevedet johdetaan tyhjennettäviin umpisäiliöihin,
- harmaavedet johdetaan imeytyskenttiin. Kaava-aineiston liitteenä on kartta rakennettavasta vesiverkostosta.

Matkailurakennusten julkisivuja ja kattoja koskevat seuraavat määräykset:

- julkisivuissa maavärit: puna- ja keltamulta, tumman harmaa
- ikkunapuitteet ja vuorilaudat valkoisia ja ovet seinien sävyyn
- katot tummanharmaa mattapintainen, sileä huopakate
- kattomuoto harjakatto, kaltevuus: 1:1½ - 1:3

Loma-asuntorakennusten julkisivuja ja kattoja koskevat seuraavat määräykset:

- julkisivuissa: tumman harmaa ja tumman ruskea
- ikkunapuitteet ja vuorilaudat valkoisia ja ovet seinien sävyyn
- katot tummanharmaa mattapintainen, sileä huopakate
- kattomuoto harjakatto, kaltevuus: 1:1½ - 1:3

Avojohtojen ja –muuntajien rakentaminen on alueella kielletty. Sähkö-, puhelin- ym. johdot tulee kaava-alueen sisällä, katujen varsilla ja tonttien alueilla toteuttaa maakaapeilla.

Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä hulevesien hallinnasta (MRL 103 e §). Alueella ei ole hulevesiverkostoa. Kiinteistön hulevedet tulee ensisijaisesti hoitaa kiinteistön alueella tarvittaessa kivipesää käyttäen ja tois- sijaisesti hulevedet on mahdollista johtaa kadun sivuojaan.

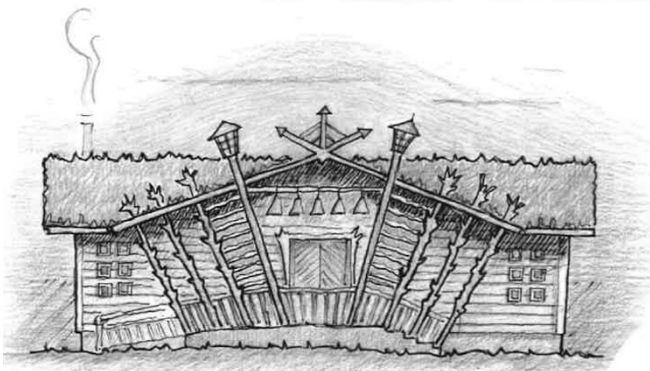
TOTEUTUS

Ranta-asemakaavan toteutuminen alkaa heti voimaantullessaan rakentamista ohjaavana tekijänä. Toteutusta ohjaa kunnan rakennusvalvonta.

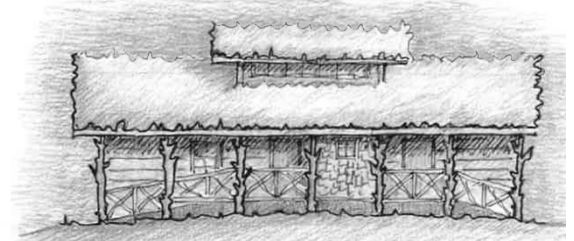
Rakennusluvut myöntää kunnan rakennuslautakunta ja rakennustarkastaja. Rakentamista valvoo rakennustarkastaja.

Infrastruktuuuri

Vesihuoltoverkoston rakentamisesta vastaa Könkään kylän läntinen vesiosuuskunta.

Havainnekuva

Puoti julkisivu

Käymälän julkisivu

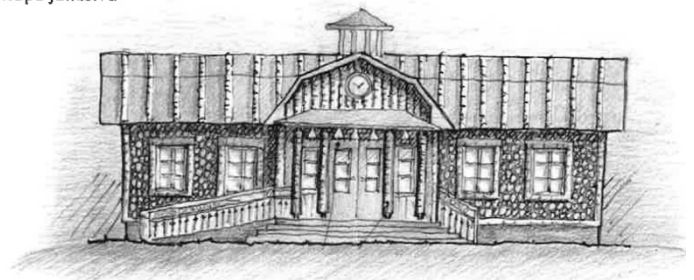

Tietäjätupa julkisivu

Tonttukoulu julkisivu

Piparitalo julkisivu

Selostuksen kohdassa 5.1 on esitetty kaavaluonnoksen mukainen esimerkki- pihasuunnitelma havainnekuvaiksi.

Henkilö- ja paloturvallisuus

Rakennushankkeessa on erityisesti huolehdittava yhteistyöstä kohteen suunnittelijoiden ja turvallisuudesta vastaavien viranomaisten sekä muiden tarpeellisten tahojen kanssa.

Sokkelin ympärille vähintään 1 metrin etäisyydelle sokkelista tulisi sijoittaa ympäröivän maaston mukaisia luonnonkiviä ja estettävä pintakasvillisuuden leviäminen kyseiselle alueelle tai muulla tavoin estettävä palonleviäminen maastosta rakennuksiin ja rakennelmiin.

Maanalaisten tilojen ulottuessa päällä olevien rakennusten ulkopuolelle, tulee rakennuslupavaiheessa tarkistaa mahdollinen pelastusajoneuvojen aiheuttama kuormitus maanalaisten tilojen kannelle sekä pyytää pelastusviranomaisen lausunto.

Alueen toteutuksessa tulee huomioida pelastusviranomaisen

suosittamat ohjeet sammutusveden järjestämiseksi.

Rakennuslupaa haettaessa on esitettävä palotekninen selvitys, jossa esitetään paloturvallisuutta parantavat ratkaisut mm. sammutusjärjestelmät.

Pave Arkkitehdit Oy

Janne Rajala

projektipäällikkö,
arkkit. pääsuunn. FISE

Liite 2

Natura-arvioinnin tarveharkinta – Ounasjoen Natura-alue

Natura-arvioinnista säädetään luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n säännöksissä. Natura-arvioinnin tarveharkinnan tavoitteena on selvittää, onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä heikentäviä vaikutuksia lähimpien Natura-alueiden suojeluperusteille eli onko hankkeesta tarpeen laatia luonnonsuojelulain (Lsl. 65 §) mukainen varsinainen Natura-arviointi. Luonnonsuojelulain 65 §:ssä säädetään, että jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000-verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000-verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Luonnonsuojelulain 66 §:ssä todetaan, että viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen tai hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettu arviointimenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000-verkostoon.

Lähtötiedot ja arviointimenetelmät

Natura-arvioinnin tarveharkinnassa on käsitelty alueen yleiskuvaus ja suojeluperusteet, alueeseen kohdistuvien vaikutusten tunnistaminen (suojeluperusteet, eheyskäsite) ja niiden merkittävyyden arviointi, lieventävien toimenpiteiden tarkastelu sekä johtopäätöksenä arvio mahdollisista vaikutuksista ja niiden todennäköisyydestä sekä tulkinta varsinaisen Natura-arvioinnin tarpeesta.

Natura-arvioinnin tarveharkinta perustuu pääasiassa virallisten Natura-tietolomakkeiden tietoihin (Lapin ELY-keskus 9/2016). Lisäksi arvioinnissa on hyödynnetty seuraavia ohjeistuksia, aineistoja ja selvityksiä:

- Natura 2000 -luontotyyppiopas (Airaksinen & Karttunen 2001)
- Raportti luontodirektiivin toimeenpanosta Suomessa 2001–2006 (Ympäristöministeriö 2011)
- Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa (Söderman 2009)
- OIVA -ympäristö ja paikkatietopalvelu asiantuntijoille

Kaava-alueen osalta Ounasjoen Natura-alueen rantaluontotyyppijä ja niiden edustavuutta on tarkasteltu luontoselvityksen maastoinventointien yhteydessä heinäkuussa 2016.

Natura-arvioinnin tarveharkinnan on laatinut FM biologi Minna Tuomala FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä.

Ounasjoen Natura-alue

Ounasjoen Natura-alue (F11301318)

Ounasjoen Natura-alue käsittää Ounasjoen välillä Ounasjärven Luusua–Kemijoki. Natura-alueella on pituutta noin 300 km, ja joen keskileveys on noin 150 m (vaihtelu 60-300 m). Ensimmäisen 100 km matkalla joki on melko koskinen ja vuolas ja pudotusta on 115 m. Sirkan ja Alakylän välillä on noin 60 km pituinen suvantojakso, jolloin joki virtaa laajojen suoalueiden läpi. Alakylän kohdalta alkaa jälleen koski- ja nivajakso, jota jatkuu lähes 100 km. Viimeiset 30 km joki virtaa preglasiaalisessa laaksossa rauhallisena suvantona.

Ounasjoki on yläosaltaan luonnontilainen ja Kittilän ja Rovaniemen välillä lievästi kuormitettu. Joen yläosassa vesi on lievästi humuspitoista ja niukkaravinteista. Joen alajuoksulla veden humus- ja ravinnepitoisuudet hieman kasvavat, mutta ravinnepitoisuudet ovat edelleen karulle vedelle ominaisia. Ounasjoessa on hyvä luontainen harjuskanta, mutta taimenkannat ovat melko heikot joen yläosaa lukuun ottamatta. Ounasjoessa on luontainen siikakanta, mutta siihen on istutettu myös vaellus-, pohja- ja planktonsiikaa.

Ounasjoen suistossa sijaitsevat laajat tulvaniittyisaaret ovat suuremmat kuin missään muualla Ounasjokivarressa. Runsaimpana esiintyviä niittytyyppejä ovat suursara- ja heinätulvaniityt sekä tuoreet suurruohotulvaniityt. Isommissa saarissa on myös pajupensaikkaa ja Koivusaassa koivuvaltaista tulvametsää. Ounasjoki on suurin kokonaan maamme rajojen sisällä virtaavista rakentamattomista joista. Ounasjokivarsi on maisemaltaan vaihteleva, ja Könkään ja Kaukosen kylät sekä Ounasjokivarsi Molkokönkään ja Sinetän välillä on arvioitu valtakunnallisesti arvokkaiksi maisemakokonaisuuksiksi. Ounasjoen varrella on edustavia tulvaniittyjä ja tulvametsiä, joista Ounasjoen suiston saaret muodostavat laajimman tulvaniittyalueen. Ounasjokisuisto on myös linnustollisesti arvokas alue.

Suojeluperusteet

Alueeseen sisältyy Ounasjoen vesialue sekä Ounasjoen suiston saaret. Ounasjoki on suojeltu voimalaitosrakentamiselta lailla (laki Ounasjoen erityissuojelusta 703/83).

Ounasjoen vesialueen suojelu toteutetaan vesilain nojalla ja Ounasjoen suistosaarten suojelun toteutuskeinona on rakennuslaki. Natura-alue on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon erityisten suojelutoimien alueena (SAC).

Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit

Natura-alueella esiintyy Natura-tietolomakkeen mukaan seuraavia Neuvoston direktiivin 92/43/EEC liitteen I luontotyyppejä, *) korostettuna priorisoidut luontotyypit:

Koodi	Natura-luontotyyppi	Peitto (%)	Edustavuus	Luonnontila
3210	Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit	95	erinomainen	hyvä
6450	Pohjoiset boreaaliset tulvaniityt	4	hyvä	hyvä
91E0	*Tulvametsät	1	hyvä	kohtalainen

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

Natura-tietolomakkeen mukaan Neuvoston direktiivin 92/43/ETY liitteessä II mainituista lajeista alueella esiintyy Laaksoarhoa (*Moehringia lateriflora*)

Lintudirektiivin liitteen I lajit

Natura-alue on suojeltu EU:n luontodirektiivin (SCI) mukaisena alueena eikä alueelta ole ilmoitettu Neuvoston direktiivin 79/409/ETY liitteessä mainittuja lintulajeja, joten Ounasjoen kohdalla arviointivelvoite ei kohdistu linnustoon. Hankkeen vaikutuksia on kuitenkin tarkasteltu yleisellä tasolla Natura-alueen luontotyypeille omaisen lajiston osalta.

Tarveharkinta

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyypeille

Arviointi koskee Natura-luontotyyppisiä *Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit, tulvaniityt* sekä *tulvametsät*.

Kaavahankkeesta Natura-alueelle aiheutuvat potentiaaliset vaikutukset liittyvät vedenlaatuun vaikuttaviin tekijöihin ja riskeihin. Vedenlaatuun vaikuttavat tekijät koskevat *Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit* -luontotyyppiä. Ranta-alueelle ei olla osoittamassa rakentamista. Tulvavyöhyke jokirannassa määrittelee rakentamisrajoituksia, joten suojeluperusteissa esitetyille luontotyypeille *tulvaniityt* ja *tulvametsät* ei aiheudu suoria vaikutuksia hankkeesta.

Kaavamääräyksellä on määritelty jätevesien käsittelyyn liittyviä ehtoja. Kaavamääräyksessä mainitaan, että puhdistamattomia jätevesiä ei saa johtaa vesistöön. Yleiseen viemäriverkkoon kuulumattomien kiinteistöjen jätevedet on käsiteltävä kulloinkin voimassa olevan säädöksen mukaisesti. Suunnitelma jätevesien käsittelystä rakennuspaikalla on hyväksyttävä rakennuslupahakemuksen yhteydessä. Jätehuolto tulee hoitaa kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. Kiinteistöjen ja muiden jätteen tuottajien (esim. valtaukset ja kaivospiirit) on jätelain velvoittamana liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan yhdyskuntajätteen osalta ja noudatettava näitä jätehuoltomääräyksiä. Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään tapahtuu joko liittymällä kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen tai alueellisen jätteenkeräyksen piiriin. Jätteen haltijan on luovutettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva polttokelpoinen jäte kiinteistökohtaista jätteenkuljetusta varten järjestäänsä keräyspaikkaan tai kuntayhtymän aluekeräysastiaan. Tuottajavastuunalaiset jätteet toimitetaan tuottajan järjestämiin vastaanottopaikkoihin.

Kaava-asiakirjojen yhteydessä on esitetty vesihuollon rakenteiden yleissuunnitelma (Pohjois-Suomen Suunnittelupalvelu Oy, 12.4.2017), jossa esitetään kaavassa osoitetuille rakennuspaikoille vesijohto- ja viemärijärjestelmä. Esitetyn jätevesijärjestelmän mukaisesti toimittaessa Ounasjoen vedenlaadulle aiheutuvat vaikutukset ja uhka jäävät hyvin vähäiseksi. Rakenteellista muutosta kaavahanke ei aiheuta jokirannassa tai joen uomassa. Kaava-alueen jokirannan luontotyyppisiä ja luonnontilaa, tulvaniittyjä ja rantametsiä on tarkasteltu maastossa hankkeen selvitysten yhteydessä. Alueelle sijoittuu kapea-alainen ja paikoin kasvillisuuden puolesta edustava tulvaniittyvyöhyke, joka on kaavassa osoitettu luo -alueena.

Vaikutukset luontodirektiivin liitteen I lajistoon

Kaava-alueen rantavyöhykkeiltä tarkasteltiin laaksoarhon (*Moehringia lateriflora*) esiintymistä. Tulvanalaiset rantavyöhykkeet ja tulvan avoimena pitämät rantapenkereet sekä kapeat tulvametsät ovat potentiaalisia laaksoarhon esiintymiselle. Lajia ei maastossa havaittu, sillä inventointiajankohta (heinäkuu) on lajin kukinta-ajan ulkopuolella. Hankkeen vaikutukset eivät kuitenkaan ulotu lajin potentiaalisen esiintymisen alueelle, joten vaikutuksia tai uhkaa laaksoarholle ei arvioida aiheutuvan.

Vaikutusten lieventäminen ja epävarmuustekijät

Kaavahankkeen vaikutukset Natura-alueelle jäävät hyvin vähäisiksi eivätkä ne heikennä Natura-alueen suojelutavoitteita, jolloin vaikutuksia lieventäviä toimenpiteitä ei ole tarpeen esittää. Vaikutusten arviointeihin ei liity merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Natura-arvioinnin tarveharkinnan tulos

Edellä esitetyn perusteella voidaan tarveharkinnassa todeta, että luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi Ounasjoen Natura-alueelle ei ole tarpeen.

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	261 Kittilä	Täyttämispvm	13.02.2018
Kaavan nimi	Taivaanvalkeat/Akanvuoma ranta-asemakaava		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	02.01.2018
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	28.12.2017
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	184,4400	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	184,4400
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,0500	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,0000

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km] 2,90

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset 8 Ei-omarantaiset 11

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset 8 Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	184,4400	100,0	18150	0,01		
A yhteensä	0,1900	0,1	280	0,15		
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä	16,7100	9,1	17670	0,11		
L yhteensä	5,2100	2,8	0			
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	162,3300	88,0	200	0,00		
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	184,4400	100,0	18150	0,01		
A yhteensä	0,1900	0,1	280	0,15		
AP	0,1900	100,0	280	0,15		
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä	16,7100	9,1	17670	0,11		
RA	2,3400	14,0	1920	0,08		
RM	14,3700	86,0	15750	0,11		
L yhteensä	5,2100	2,8	0			
Kadut	3,2800	63,0	0			
LV	0,2900	5,6	0			
LP	1,6400	31,5	0			
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	162,3300	88,0	200	0,00		
M	104,1300	64,1	0			
MY	58,2000	35,9	200	0,00		
W yhteensä						

TAIVAANVALKEAT OY

Taivaanvalkeat ja Akanrimmen ranta- asemakaavan selvitykset

Luonto- ja maisemaselvitys

Tuomala Minna

26.9.2016

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	1
2	ALUEEN SIJAINTI JA YLEISET YMPÄRISTÖOLOSUHTEET	2
2.1	Selvitysalue	2
2.2	Maa- ja kallioperä	4
2.3	Pinta- ja pohjavedet	6
2.4	Lähimmät Natura-alueet, suojelualueet ja suojeluohjelmien kohteet	7
3	LUONTOSELVITYS	8
3.1	Maastotyö ja aineistot	8
3.2	Kasvillisuus ja luontotyypit	8
3.2.1	Selvitysalueen metsät	8
3.2.2	Selvitysalueen suot ja pienvedet	9
3.3	Arvokkaat luontokohteet ja lajisto	10
3.3.1	<i>Kansallisten lakien mukaiset kohteet</i> Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
3.3.2	<i>Arvokkaiden luontokohteiden kuvaus</i>	11
3.4	Linnusto ja eläimistö	15
3.5	Huomionarvoinen kasvilajisto	15
3.6	Yhteenveto luontoarvoista	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4	MAISEMASELVITYS	17
4.1	Aineistot ja menetelmät	17
4.2	Suurmaisema	17
4.3	Maisemakuva	18
4.4	Maiseman arvot	21
4.4.1	Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	23
4.4.2	Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	23
4.4.3	Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	24
5	MUINAISJÄÄNNÖKSET	25

Pohjakartat:
Ympäristökarttapalvelu Karpalo 2.1
Maanmittauslaitos 2016

Valokuvat: Minna Tuomala / FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

26.9.2016

1 JOHDANTO

Tämä työ on Taivaanvalkeat ja Akanrimmen alueen kaavoitusta palveleva luonto- ja maisemaselvitys. Tavoitteena on, että maankäytön suunnittelussa voidaan huomioida luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden elinympäristöjen säilyminen sekä kasvillisuudeltaan ja eläimistöltään arvokkaat alueet.

Maanomistajan tavoitteena on alueen kaavoittaminen monipuoliseksi, matkailua ja lomailua palvelevaksi majoitus-, ohjelmapalvelu-, elämys- ja virkistysalueeksi (RA), jossa paikalliset luonto-olosuhteet ja maisemalliset elementit luovat puitteet Taivaanvalkeiden elämys- ja aktiviteettipuistolle. Hankkeen maankäytön suunnittelijana toimii Arkkitehtitoimisto Archeus Oy Oulusta.

Tämän luonto- ja maisemaselvityksen ovat laatineet FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n Oulun toimistolta FM biologi Minna Tuomala sekä Rovaniemen toimistolta hortonomi Mari Lampinen.

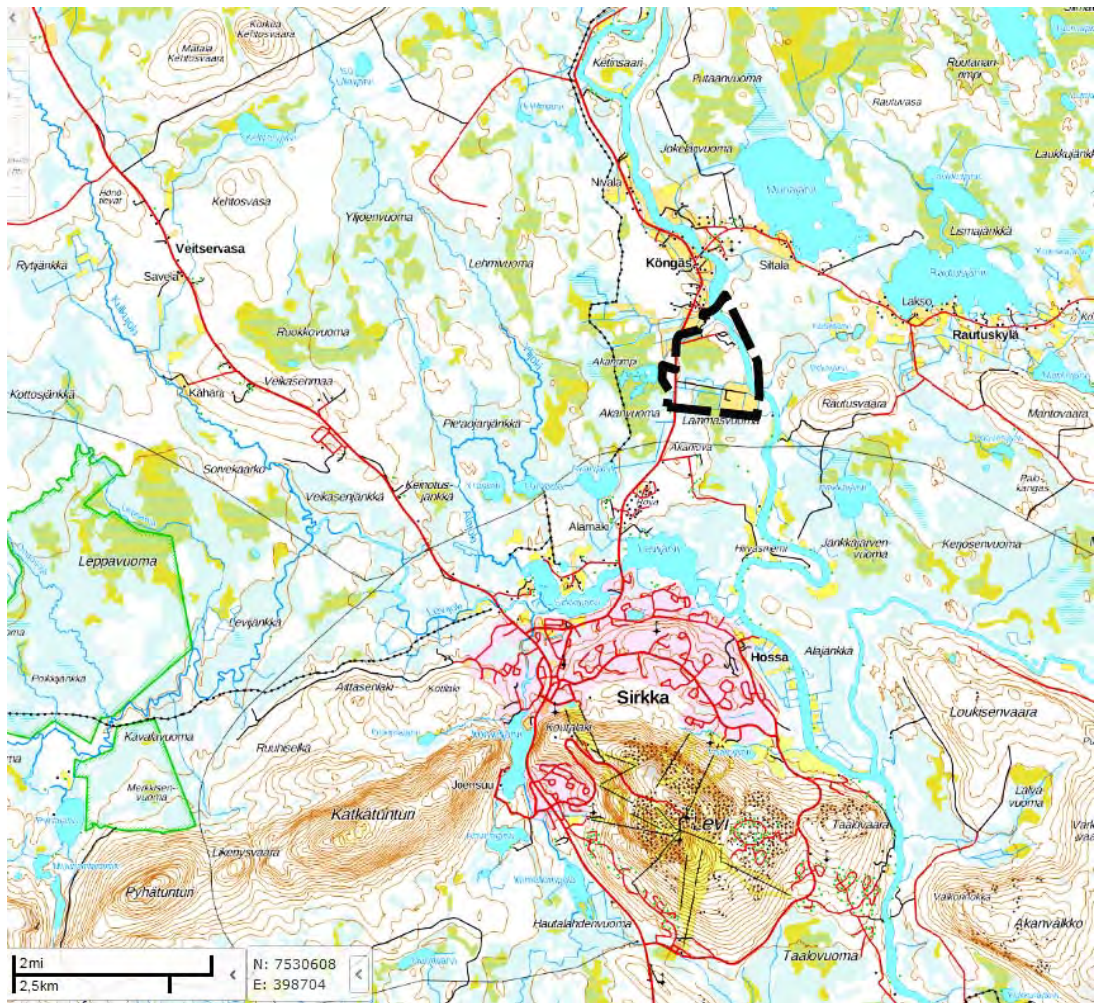

2 ALUEEN SIJAINTI JA YLEISET YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

2.1 Selvitysalue

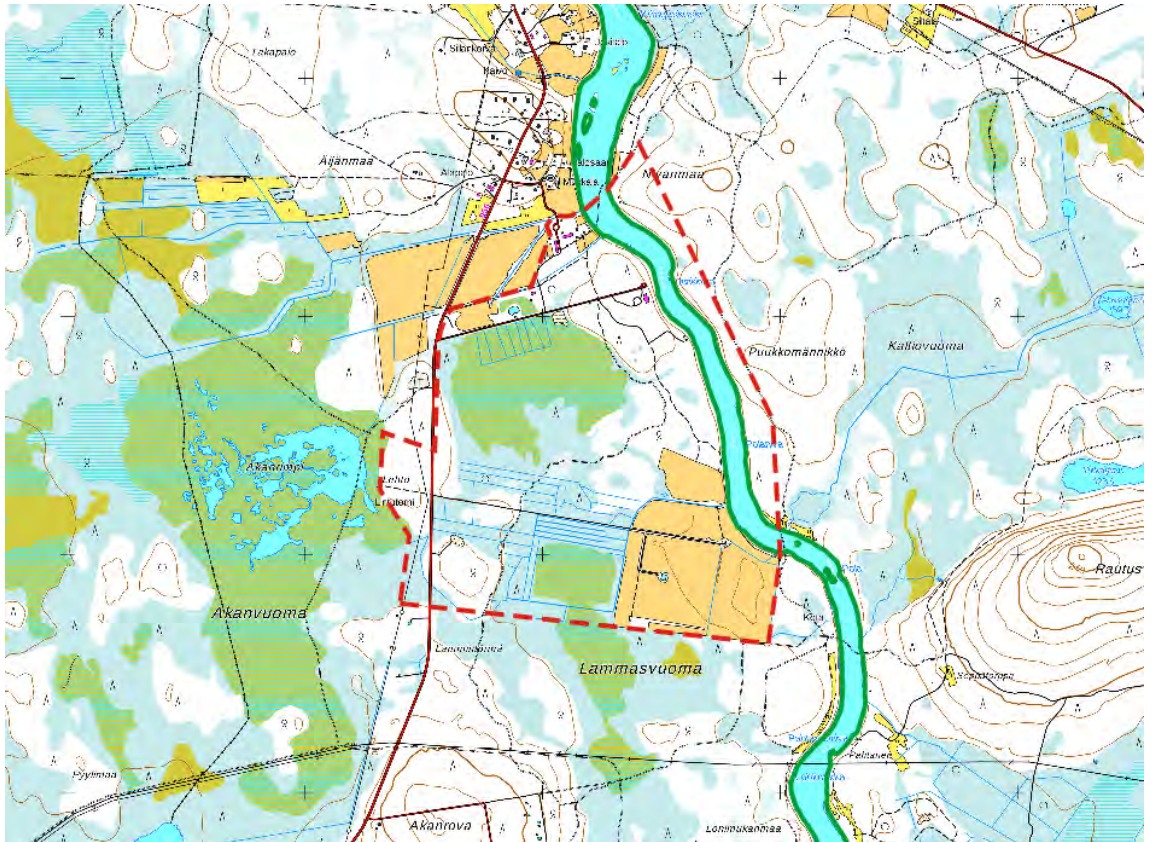
Kaavoitettava alue sijoittuu Kittilän Könkään kylän eteläosaan, noin 24 km Kittilän keskustasta ja noin 8 km Levin matkailualueesta pohjoiseen.

Selvitysalue rajautuu pohjoisessa Könkään tiiviimmin rakennettuun kyläalueeseen, lännessä peltoalueisiin sekä laajaan Akanvuoman aapasuoalueeseen, etelässä Lammasvuoman turvemaihin sekä peltoihin, kaakossa Ounasjokeen ja idässä Ounasjoen vastarannan metsäiseen vyöhykkeeseen.

Kuva 1. Hankealueen sijainti Kittilän kunnan pohjoisosassa.

26.9.2016

Kuva 2. Luonto- ja maisemaselvitysalueen rajaus punaisella.

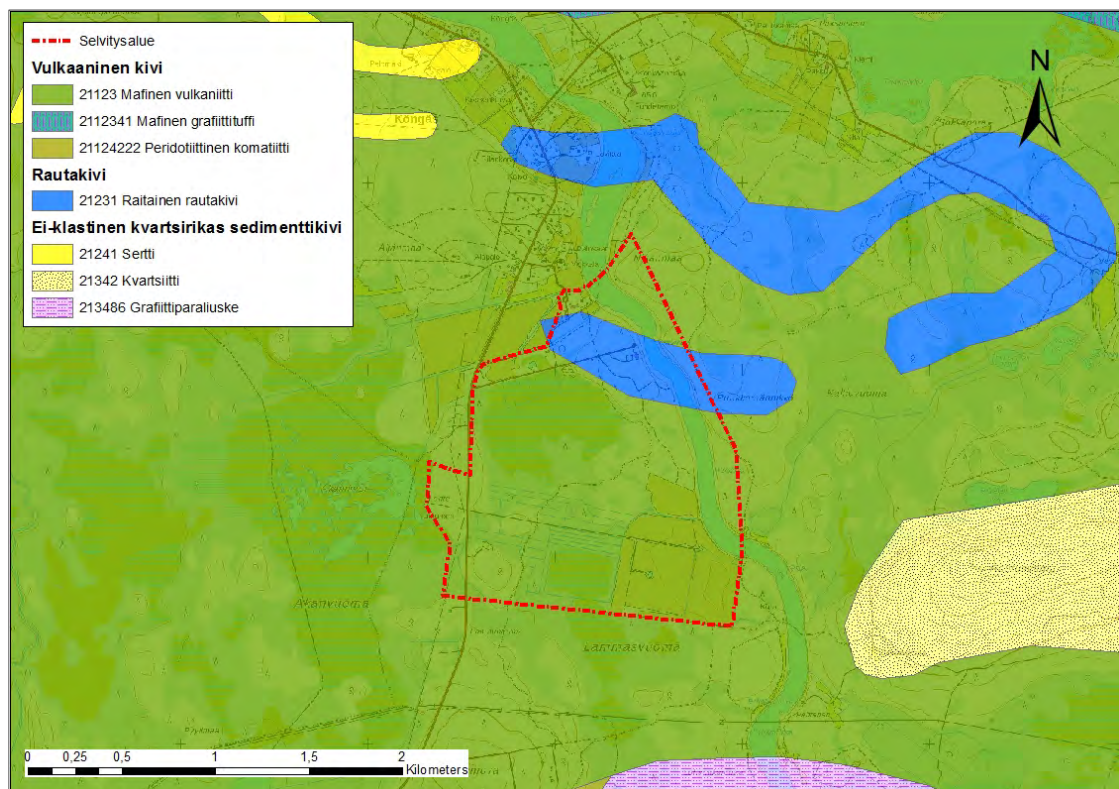

2.2 Maa- ja kallioperä

Selvitysalueen kallioperä koostuu vulkaanisista kivilajeista. Selvitysalueen kallioperässä pääkivilaji on mafinen vulkaniitti ja lisäksi alueen pohjoisosassa esiintyy kapeana juonteena mafista graniitti tuffia. (GTK kallioperäkartta 1:100 000, 2016) Selvitysalueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu luokiteltuja ja arvokkaita kallioalueita, moreenialueita tai tuuli- ja rantakerrostumia.

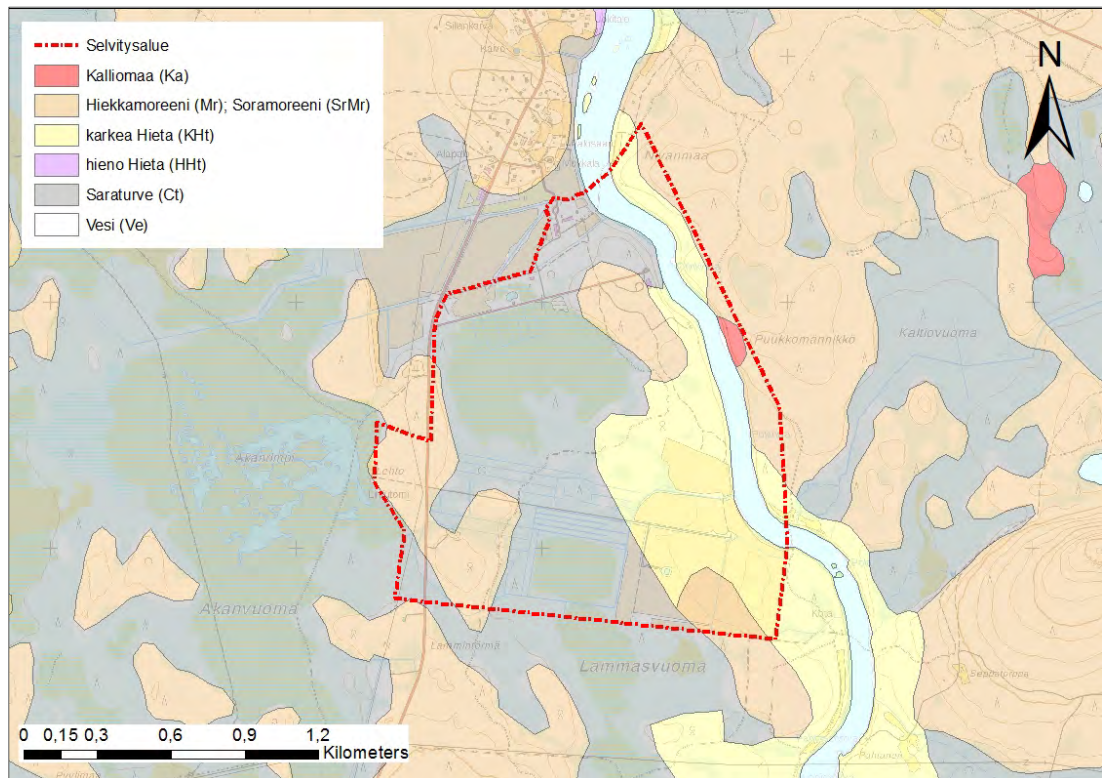
Selvitysalueen maalajeja on selvitetty perustuen GTK:n Suomen maaperäaineistoon (1:50 000) ja karttatarkasteluun. Selvitysalueen keskiosan maaperä on pääosin turvemaavaltaista. Selvitysalueen länsiosan ja Ounasjokivarren alueella esiintyy lisäksi moreeni aluetta. Ounasjoen rannoilla vallitsevana esiintyy karkeaa hietaa. Ounasjoen itäpuolella Puukkomännikön kohdalla on lisäksi pieni kalliomaa alue. Alueella ei esiinny kalliopaljastumia. (GTK maaperäkartta 1:50 000, 2016)

Selvitysalueen topografia on pääpiirteissään alavaa ja korkeusvaihtelut loivapiirteisiä. Selvitysalue sijoittuu korkeustasolle noin 185–200 m mpy. Maasto viettää selvitysalueen keski- ja länsiosalla loivasti itään kohti Ounasjokea.

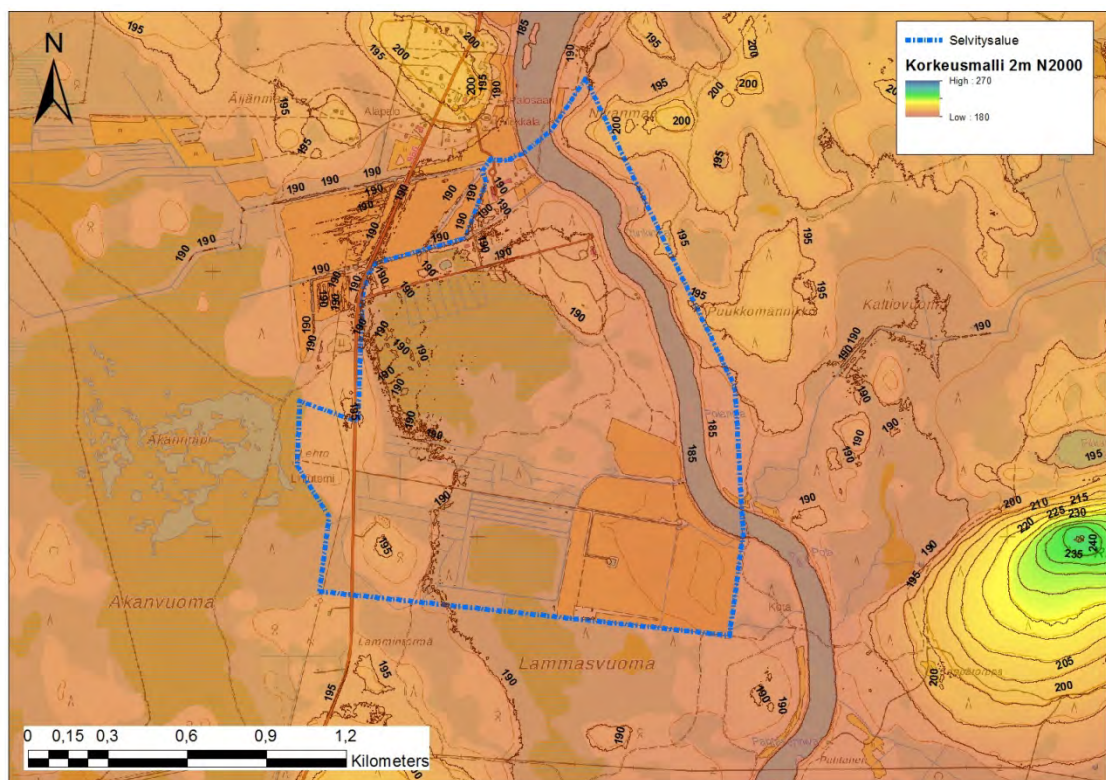

Kuva 3. Selvitysalueen kallioperä. (GTK kallioperäkartta 1:100 000, 2016)

26.9.2016

Kuva 4. Selvitysalueen maaperä. (GTK maaperäkartta 1:50 000, 2016)

Kuva 5. Selvitysalueen topografia. (Maanmittauslaitos 2016)

2.3 Pinta- ja pohjavedet

Pintavedet

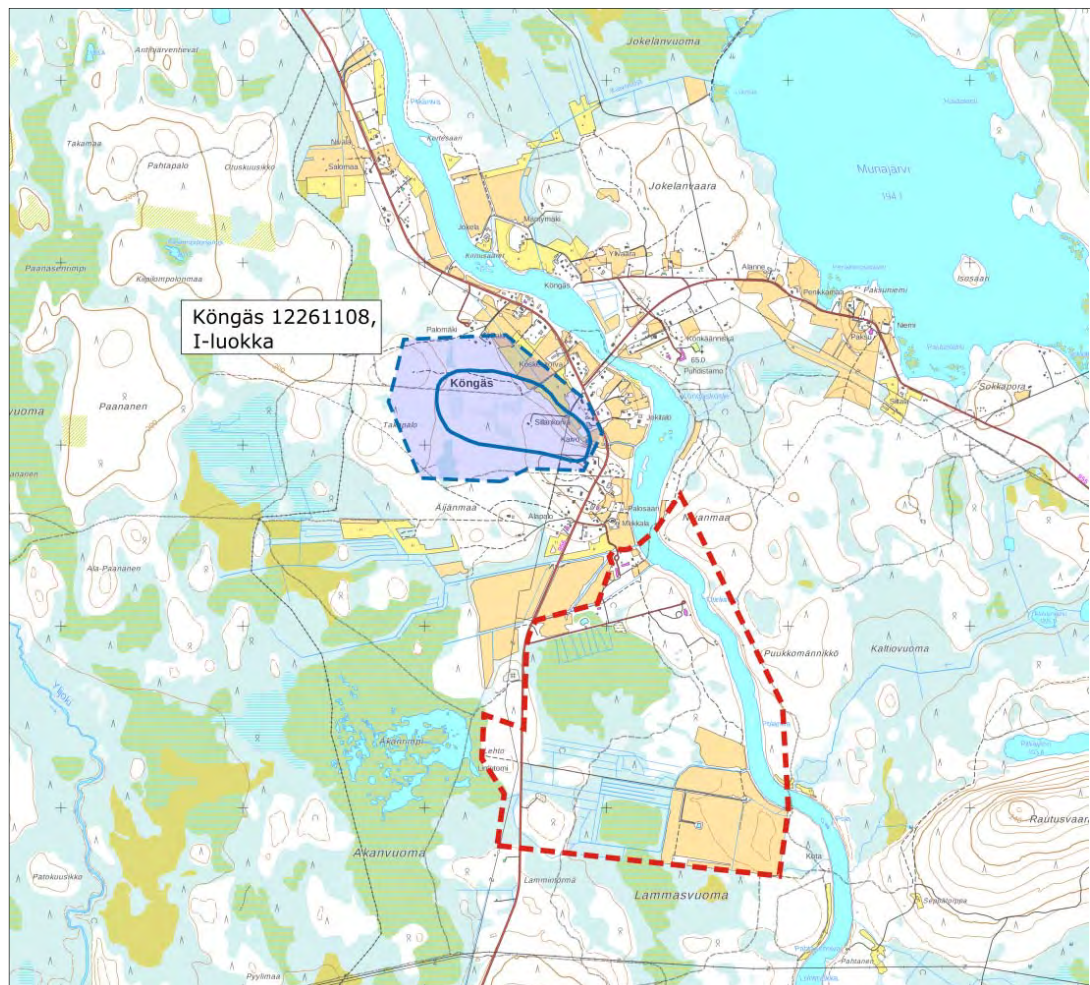
Selvitysalue sijaitsee Kemijoen vesienhoitoalueella (VHA 5), missä se sijoittuu Kemijoen päävesistöalueelle (65). Selvitysalue sijaitsee Ounasjoen Kängäksen alueen (65.61) vesistöalueella ja Levin alueen (65.611) 3.jakovaiheen valuma-alueella.

Ounasjoki virtaa selvitysalueen itäosan halki pohjois-eteläsuuntaisesti. Ylä Ounasjoki on luokiteltu suureksi turvemaiden joeksi. Ekologiselta tilaltaan joki on erinomaisessa ja kemialliselta tilaltaan hyvässä tilassa. Ekologinen ja kemiallinen tavoitetilaa on saavutettu.

Selvitysalueelle tai sen lähialueelle ei sijoitu luonnontilaisia pienvesiä. Turvemaat on pääosin tehokkaasti ojitettuja ja alueelle sijoittuu runsaasti ihmisen luomaa ojaverkostoa.

Pohjavesialueet

Selvitysalueella lähin luokiteltu pohjavesialue, Kängäs (12261108, luokka I), sijoittuu noin 550 metrin etäisyydelle selvitysalueen pohjoispuolelle. Loukisen (12261249, luokka I) pohjavesialue sijoittuu noin 4,5 kilometriä selvitysalueesta kaakkoon. Muut pohjavesialueet sijoittuvat yli viiden kilometrin etäisyydelle selvitysalueesta.

Kuva 6. Pohjavesialue (Ympäristöpalvelu Karpalo 2.1 ja MML).

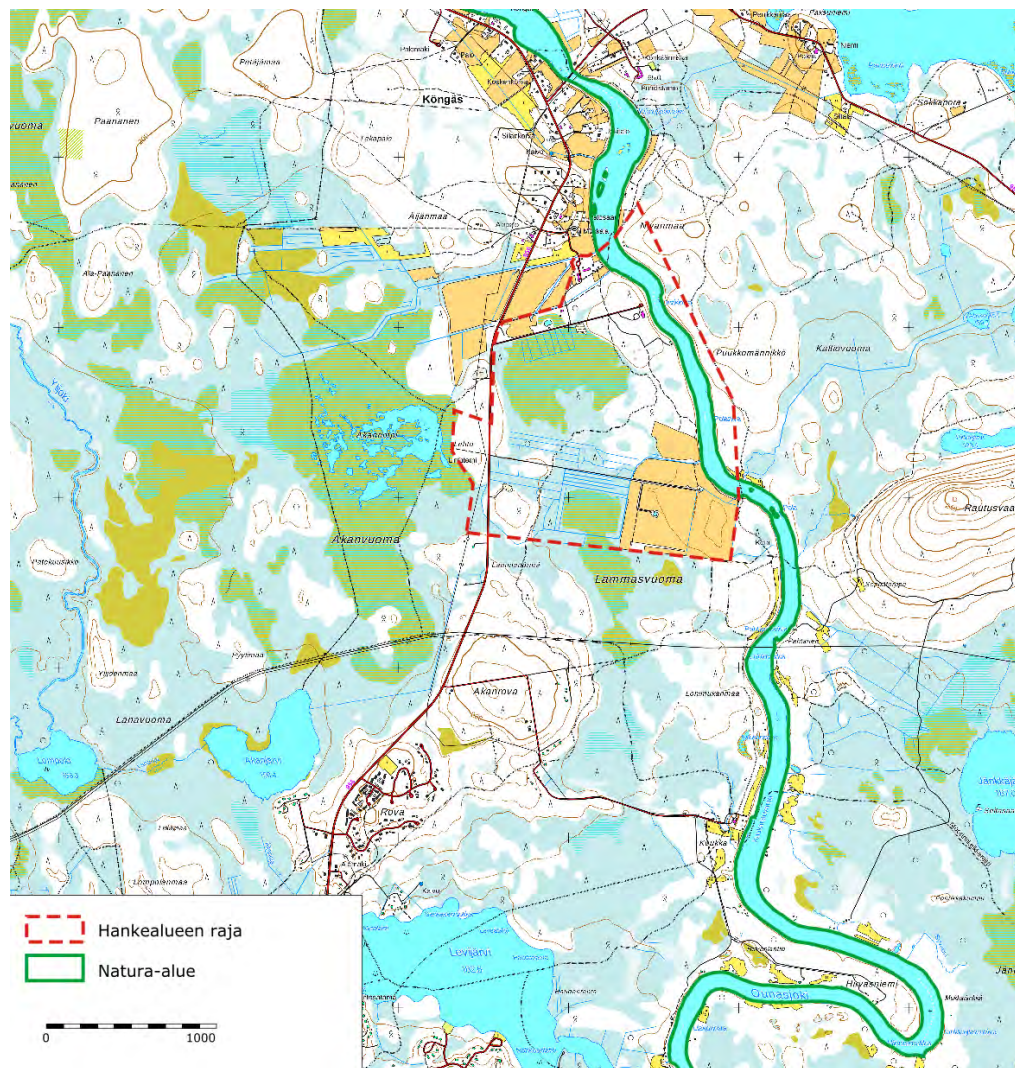
26.9.2016

2.4 Lähimmät Natura-alueet, suojelualueet ja suojeluohjelmien kohteet

Selvitysalueen itäosassa virtaa noin 300 km pitkä Ounasjoki, joka on Natura-alue (FI1301318). Muut lähimmät Natura-alueet ovat Kuortano–Saivinvuoma–Launijärvi (FI1300606) noin 6,5 km alueen pohjoispuolella sekä Leppämurto–Saattoporanvuoma (FI1300607) noin 9,5 km alueen lounaispuolella. Molemmat mainitut Natura-alueet sisältyvät myös soidensuojeluohjelman alueisiin. Selvitysalueen pohjoisosat sijoittuvat valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (Kuva x).

Selvitysalueelle tai sen lähialueelle ei sijoitu pieniä luonnonsuojelualueita. Mahdollisten uusien yksityismaan suojelualueiden perustamistilannetta on tiedusteltu Lapin Ely-keskukselta, eikä sellaisia perustettavia ole lähialueella vireillä (Lapin Ely / Puolamaa 7.9.2016).

Ounasjoen osalta Natura-arvioinnin tarveharkinta on laadittu erillisraporttina (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 23.9.2016).

Kuva 7. Ounasjoen Natura-alueen sijoittuminen selvitysalueeseen nähden

3 LUONTOSELVITYS

3.1 Maastotyö ja aineistot

Selvitysalueen luontoselvitys on laadittu heinäkuussa 2016. Selvityksen on käytetty 2 maastotyöpäivää. Selvityksen yhteydessä on tarkasteltu alueen luontotyyppisiä ja niiden luonnontilaa sekä mahdollista vaateliaamman tai uhanalaisen kasvillisuuden esiintymistä. Lisäksi on kiinnitetty huomiota erityisesti Ounasjoen rantaluontotyyppisiin Natura-alueen osalta. Alueen pesimälinnustoa on tarkasteltu maastoselvitysten yhteydessä, mutta pesimääjän loppupuolella kattavaa kuvaa linnustosta ei enää saada.

Tausta-aineistona alueelta on tiedusteltu uhanalaispaikkatietoja Lapin Ely-keskukselta. Alueelle ei ole aiemmin laadittu kattavia luontoselvityksiä.

Maastoselvitykset on suorittanut FM biologi Minna Tuomala FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä.

3.2 Kasvillisuus ja luontotyypit

Alue sijoittuu pohjoisborealiselle Peräpohjolan kasvillisuusvyöhykkeelle. Metsäkasvillisuuden aluejaossa kohde on vyöhykkeellä Keskinen Peräpohjola (4b2) Suokasvillisuuden aluejaossa kohde sijoittuu Peräpohjolan aapasoiden vyöhykkeelle Keski- ja Peräpohjolan aapasuot (4c).

3.2.1 Selvitysalueen metsät

Selvitysalueen kivennäismaan metsät ovat kasvupaikkatyyppiltään pääosin *seinäsammal-mustikkatyyppin* (HMT) tuoreita kankaita. Alueen itäosassa Nivanmaan louhikkaisilla kangasmailla, Puukkomännikön länsiosassa sekä Otinkinivan eteläpuolella, joen länsirannalla esiintyy paikoin myös *variksenmarja-mustikkatyyppin* (EMT) kuivahkoja mäntyvaltaisempia kankaita. Kangasmetsät ovat puustoltaan keski-ikäisiä ja osin päätehakkuukypsä sekapuustoisia metsiä.

Taivaanvalkeiden pihapiiriin rajautuvat rantametsät ovat kuusivaltaisia tuoreita kankaita, joissa esiintyy pienialaisia soistumia ja suovarpuja. Myös lahoppua on kohtalaisesti ja metsät ovat luonto- ja virkistyskäyttöarvoltaan tavanomaista harvennushakattua talousmetsää edustavampia. Puustoltaan edustavammat metsäkuviot ovat pienialaisia, mutta niillä on merkityksensä mm. riista- ja pesimälintulajiston elinympäristöä monipuolistavina kohteina.

Selvitysalueen eteläosassa, Lammasvuoman ojitetulla alueella, esiintyy turvekankaita ja turvepohjaisia sekapuustoisia rämemuuttumia. Revontulentien varrelle sijoittuu pienialaisia nurmiviljelyssä olevia peltoja sekä Lammasvuoman pohjoisosan rakhoittunutta rämemuuttumaa, jossa on tehty kunnostusojituksia.

Kuva 8. Selvitysalueen metsät ovat pääosin tuoreita sekapuustoisia kangasmaita.

3.2.2 Selvitysalueen suot ja pienvedet

Selvitysalueen eteläosissa on Akanvuoman–Lammasvuoman laajempaan suoal- taaseen sisältyvää Lammasvuoman pohjoista osaa. Pohjoisosastaan suo on nykyi- sin tyyppiltään rahkoittuvaa varpunevarämettä, sillä Revontulentien laiteeseen si- joittuvat ojitukset ovat muuttaneet suota kuivattavasti. Suon eteläisempi osa on ojittamatonta, rimpistä ja jänteistä lyhytkorsinevaa. Jänteillä esiintyy matalien rämemäntyjen ja vaivaiskoivun vallitsevia mätäspintoja ja jänneväleissä vallitsee tupasluikka. Suo on ravinteisuustasoltaan oligo-mesotrofinen. laiteiltaan rämeistä lyhytkorsinevaa, jossa rimpien ja jänteiden vuorottelua.

Selvitysalueen itäosan metsissä, Otinkinivan eteläpuolella, esiintyy pienialaisia heinäkorven tyyppisiä ja puustoltaan nuoria soistumia. Otinkinivan rantametsissä on yksi luhtainen saraneva, joka on luonnontilainen ja ojittamaton. Suokohde on rajattu maankäytön suunnittelussa huomioitavaksi luontokohteeksi.

Selvitysalueelle ei sijoitu edustavia pienvesien luontokohteita, kuten lähteitä, no- roja tai puroja. Alueella eteläosassa on kohtalaisesti ihmisen luomaa ojaverkos- toa, jotka ovat muuttaneet turvemaiden luontotyyppisiä. Lammasvuomalla on pieni suorantainen lampi ja Revontulentien varrella kodan vierellä kaivettu lohi- lampi.

Kohde on pienialainen, mutta sillä on merkityksensä mm. riista- ja pesimälintula- jiston elinympäristöä monipuolistavana kohteena. Lisäksi pienet erityyppiset luon- tokohteet palvelevat metsien matkailu- ja virkistyskäyttöä.

Kuva 9. Lammasvuoman ojitettua pohjoisosa.

3.2.3 Arvokkaat luontokohteet ja lajisto

Arvokkaiksi luontokohteiksi luetaan kohteet joiden olemassaolo merkittävästi lisää tarkasteltavan alueen luontoarvoja. Merkittävimmät tällaiset ympäristötyypit on lueteltu luonnonsuojelulaissa (LsL 29 §), ja niiden olemassaolo on lailla turvattu sen jälkeen kun alueellinen ELY-keskus on tehnyt niistä rajauspäätöksen ja saatanut sen maanomistajan tiedoksi. Metsälaki (MetsäL 10 §) määrittelee metsätaloustoimissa huomioitavia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka ilmentävät luonnon monimuotoisuutta ja ne on hyvä huomioida myös muussa maankäytön suunnittelussa. Uudistetussa vesilaissa on luonnontilaisten pienvesien muuttamiskielto (2 luku 11 § ja 3 luku 2 §).

Suomen ensimmäinen luontotyyppien uhanalaisuusarviointi valmistui vuonna 2008 (Raunio ym. 2008). Arvioinnissa luontotyyppien uhanalaisuutta on tarkasteltu yleisesti koko maassa sekä erikseen Pohjois-Suomessa ja Etelä-Suomessa. Selvitysalue alue sijoittuu pohjoisboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeelle, joka luetaan luontotyyppien uhanalaisuuden aluejaossa Pohjois-Suomeen. Uhanalaisia luontotyyppisiä ei ole lakisääteisesti turvattu, mutta ne ovat yleensä hyvä indikaattori arvokkaista luontokohteista. Usein uhanalaiseksi luokiteltu luontotyyppi on huomioitu arvokkaaksi myös muutoin, esimerkiksi luonnonsuojelulaissa tai metsälaissa.

Luontotyyppisiä suojellaan tai huomioidaan maankäyttösuunnitelmissa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja lajien elinympäristöjen säilyttämiseksi. Arvokkaalla luontotyyppillä esiintyy usein myös arvokasta eliölajistoa. Arvokkaiden luontotyyppien lisäksi maankäytön suunnittelussa huomioitavia kohteita ovat uhanalaisten, ja varsinkin erityisesti suojeltavien eliölajien (LSL 46 § ja 47 §) esiintymät, sekä EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) tarkoittaminen eläinlajien lisääntymis- ja levähdysalueet (LSL 49 §).

Tarkastellulla selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia arvokkaita luontotyyppisiä eikä Vesilain 2 luvun 11 §:n määritelmän mukaisia virtavesiä (norot). Selvitysalueelta ja sen lähialueelta paikannetut arvokkaat luontokohteet ovat metsälain 10 §:n määritelmän mukaisia vähäpuustoisia soita. Ounasjoen rannoille sijoittuu paikoin kapeita tulvaniittyjä, jotka suositellaan huomioitaviksi muina

26.9.2016

arvokkaina, luonnon monimuotoisuutta lisäävinä luontotyyppeinä. Pienetkin maankäytön suunnittelussa säästettävät luontokohteet palvelevat alueen matkailu- ja virkistyskäyttöä.

Arvokkaiden luontokohteiden kuvaus

Lammasvuoma N (luontokohde 1)

Luontokohteeksi on rajattu Lammasvuoman ojittamattomat pohjoisosat. Lammasvuoma on päätyypiltään aapasuo, jossa rimpi- ja jännepinnat vuorottelevat luode-kaakkosuuntaisesti. Suo on pääosin avoin yhdistelmätyypin nevaräme, jossa rämemäntyjä on niukasti. Nevaosuutta leimaavat ruohoiset kalvakkanevat. Ruoppapintaa esiintyy suon itäosassa. Länsiosassa on pieni turvelaiteinen lampi, jota pohjoisosan ojitukset eivät ole kuivattaneet. Suon länsiosissa on isovarpu- ja pallosararämeitä. Lammasvuoman pohjoisosa Revontulentien varrella on ojitettua ja sen myötä kuivahtanutta, muistuttaen enemmän väli-mätäspintaista keidasrämemuuttumaa. Ojikut ovat luontokohderajauksen ulkopuolella.

Metsälain 10 § mukaisesti ojittamattomat vähäpuustoiset suot ovat erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Pohjois boreaaliset aapasuot ovat luontotyyppinä säilyviä (LC). Ruohoiset kalvakkanevat ovat Pohjois-Suomessa silmälläpidettäviä (NT).

Luhtainen saraneva (luontokohde 2)

Joen länsirannalla, Otinkinivan eteläpuolella, on pienialainen suoluontokohde, joka on luhtaista saranevaa. Nevan lajistossa vallitsevat jouhi- ja luhtasara sekä viiltosararisteyvät. Suo on mahdollisesti vanhan jokiuoman painanteeseen jääneen lammen umpeenkasvun myötä syntynyt saraneva.

Kuva 10. Luhtainen saraneva (luontokohde 2)

Avoimen nevan laiteilla on sarakorpea, joka vaihtuu joko suoraan tai pallosaräreiden ja turvekankaiden kautta tuoreisiin kankaisiin.

Metsälain 10 § mukaisesti ojittamattomat vähäpuustoiset suot ovat erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Luhta- ja saranevat ovat Pohjois-Suomessa luontotyyppinä säilyviä (LC).

Ounasjoen tulvarannat ja kapeat rantaniityt (luontokohde 3)

Ounasjoen rannat ovat pääosin keskijyrkkiä kangasmetsien rantatörmä, joilla esiintyy välittömässä vesirajassa ja tulvanalaisella alueella pohjanpajuvaltainen pensaikkovyöhyke, jota jäät runtelevat vuosittain. Paikoin pensaikkovyöhykkeen rantatörmään tulee tihkupintoja kangasmaiden vesien suodattuessa törmän läpi kohti jokea. Selvitysalueella näitä lähdesammaleisia tihkupintoja ei esiintynyt, mutta selvitysalueen pohjoispuolella on ojitettua tihkupintaa jossa esiintyi väinönputkea ja lähdesammalia.

Selvitysalueelta rajattiin luontokohteeksi joen länsipuolen rantatörmää, jolla tulvavesien avoimia niittymäisiä rantoja ylläpitävä vaikutus on nähtävissä paremmin. Länsirannan keskiosissa selvitysalueella on laajimmat kastikkavaltaiset rantaniityt, joilla esiintyy muun muassa rantatädykettä, pohjanhoikkaängelmää, koiranvehnää, siperiansinivalvattia ja pulskaneilikkaa. Jyrkemman rantatörmän takana on etenkin selvitysalueen eteläosissa koivurivistön takana avoin tulvanalainen niittyvyöhyke, jota leimaavat kultapiiskun, paimenmataran ja kastikoiden runsaus. Joukossa esiintyy kulleroa, metsäkurjenpolvea ja pohjanhoikkaängelmää.

Suursaratulvaniityt ovat luontotyyppinä säilyviä (LC). Paikoin rantavyöhykkeen kapeat niityt muistuttavat ominaispiirteiltään tuoreita heinätulvaniittyjä, jotka ovat luontotyyppinä erittäin uhanalaisia (CR).

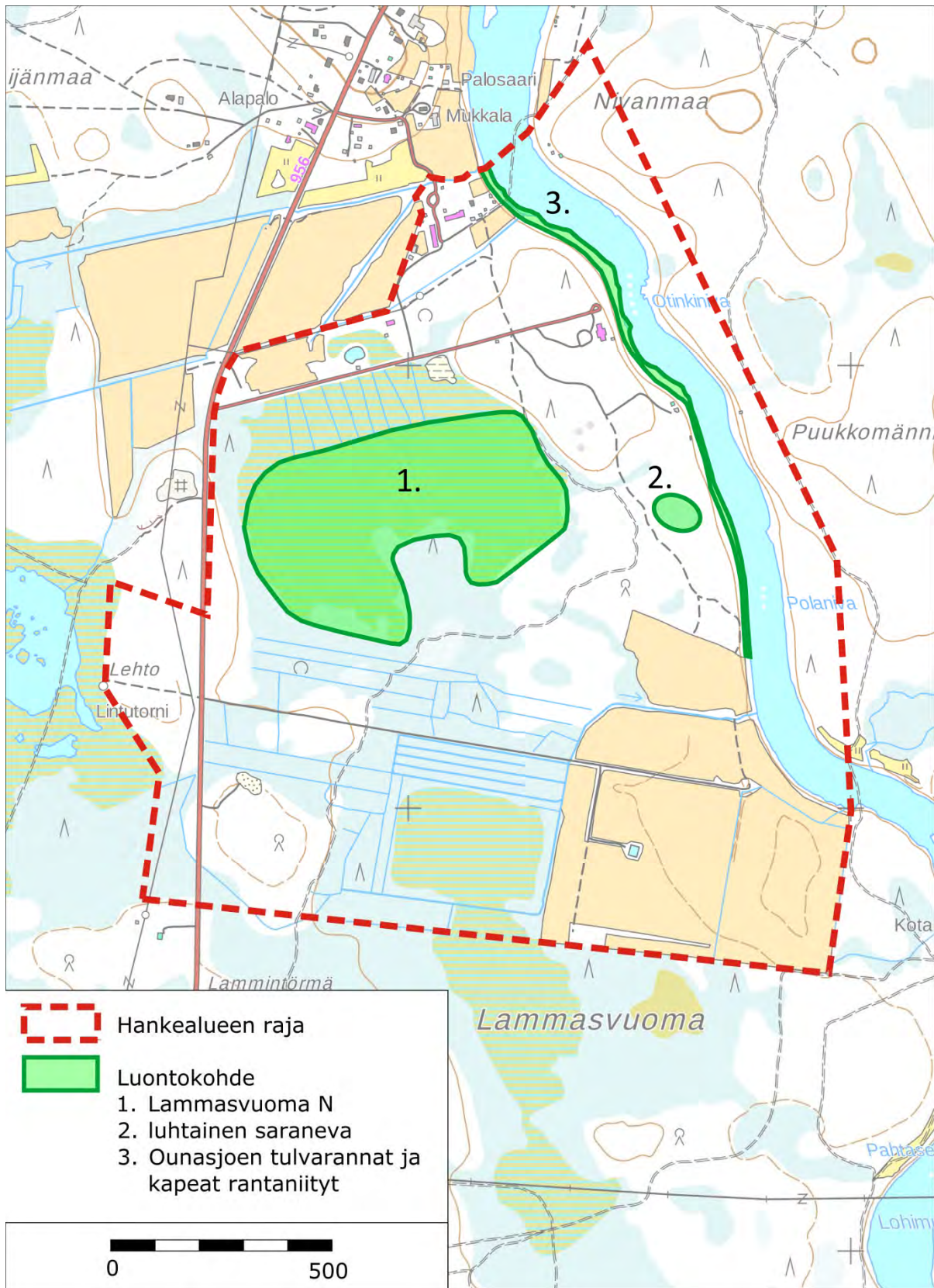
Kuva 11. Selvitysalueen tulvanalaista rantaniittyä joen länsirannalla

Kuva 12. Jokivarren kapeista tulvaniityistä osa sijoittuu rantatörmän koivuvivistön taakse. Kultapiiskuvultaista tuoretta heinätulvaniityä (yläkuva). Kapeat sara- ja heinätulvaniityt rannoilla ovat monilajisia ja lisäävät alueen luonnon monimuotoisuutta (alakuva).

Kuva 13. Selvitysalueelta tunnistettujen luontokohteiden sijoittuminen

26.9.2016

Huomionarvoinen kasvilajisto

Selvitysalueelta on pyydetty Lapin Ely-keskuksen uhanalaistiedot mahdollisesti tiedossaolevista lajihavainnoista (Lapin Ely-keskus, Puolamaa 2016). Lähimmät tarkat lajihavainnot ovat Akanrimmen suoalueelta ja koskevat lettojen kasvi- ja sammallajistoa. Yksi vaarantuneen (VU) lettosaran havaintotieto sijoittuu ojitetun Lammasvuoman pohjoisosaan, mutta koordinaattitieto on epätarkka (1 km) ja havaintotieto 1960-luvulta, joten lajin kasvupaikan arvioidaan muuttuneen ja todennäköisimmin kasvupaikka sijaitsee Akanrimmen alueella.

Selvitysalueelta ei paikannettu uhanalista (CR, EN, VU), silmälläpidettävää (NT) tai alueellisesti uhanalaista (RT) kasvilajistoa. Huomionarvoisena lajistona voidaan pitää tulvarannoilla ja avoimella rantavyöhykkeellä esiintyneitä pulskaneilikkaa, pohjanhoikkaängelmää ja siperiansinivalvattia. Luontokohteeksi rajattu (Luontokohte 3) rantavyöhyke on kapea ja jääeroosio pitää rantatöyrään ja pienet tulvaniityt puoliavoimena tai avoimena, mikä edistää edellä mainittujen kasvilajien viihtymistä alueella. Pulskaneilikka on Lapin hiekkaisen jokirantojen ja kuivien rantaniittyjen kasvi, joka on rauhoitettu Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun eteläpuolisissa maakunnissa.

Samalla, luontokohteen 3, tulvavyöhykkeellä saattaisi esiintyä myös laaksoarhoa, jonka esiintymiä on Ounasjokivarrella. Laaksoarho on valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT), rauhoitettu ja Luontodirektiivin liitteen II ja IV kasvilaji.

Kuva 14. Akanrimmen laaja rimpinen aapasuoalue on linnustollisesti arvokas alue

3.3 Linnusto ja eläimistö

Valtakunnallisessa Lintuatlashankkeessa (Luonnontieteellinen keskusmuseo) on selvitetty koko Suomen pesimälinnuston levinneisyyttä 10 x 10 km suuruisilla atlasruuduilla vuosina 2006–2010 (Valkama ym. 2011). Hankealue sijoittuu Kittilän Rautuskylän (753:341, selvitysaste hyvä) ja Kittilän Veitservasan (753:340, selvitysaste tyydyttävä) atlasruutujen alueille. Rautuskylän atlasruudussa on havaittu atlaksen aikana yhteensä 80 lintulajia, joista 49 lajia tulkittiin alueella varmasti tai todennäköisesti pesiväksi. Veitservasan atlasruudussa on havaittu yhteensä 60 lintulajia, joista 39 lajia tulkittiin alueella varmasti tai todennäköisesti pesiväksi.

Selvitysalueen pesimälinnustosta ei saatu kattavaa kuvaa pesimäkauden loppuvaiheessa, jolloin alueen luontoselvitys on laadittu. Alueen pesimälinnuston elinympäristöistä kuitenkin saatiin hyvä näkemys. Selvitysalueelle sijoittuu eri tyyppisiä elinympäristöjä; havumetsiä, rantapensaikkoja, maatalouselinympäristöä, avosuoaletta, puustoista suota ja rämemuuttumaa sekä virtavesiä. Linnustollisesti erityisen arvokas Akanrimmen alue sijoittuu selvitysalueen länsipuolelle ja on yksi Kittilän arvokkaimmista linnustokohteista. Akanrimmen suoalueen ja Ounasjoen vaikutuksen vuoksi Lammasvuoman alueella esiintyi harmaalokkeja, jotka voivat myös pesiä suolla. Kuusivaltaisissa talousmetsissä oli tavanomaisen havumetsälajiston poikueita.

Eläimistön osalta alueella todettiin liikkuvan hirven. Todennäköisesti kaikki talousmetsissäkin viihtyvät yleiset nisäkkäät alueella esiintyvät. Ounasjoen varsilla erittäin todennäköisesti liikkuu myös saukko, joka on EU:n luontodirektiivin liitteen IV a laji. Saukon elinpiirit ovat laajoja ja edustavat virtavedet, kuten erityisesti kirkasvetinen ja kalaisa Ounasjoki, kuuluvat sen kulkureitteihin.

26.9.2016

4 MAISEMASELVITYS

4.1 Aineistot ja menetelmät

Selvitysalueelta on tarkasteltu maiseman nykytilaa eli laajemman alueen maisemakuvaa ja arvokohteita. Lähtöaineistona on käytetty karttoja, ilmakuvia, maastossa otettuja valokuvia kohdealueesta, sekä aiempia selvityksiä ja inventointeja. Arvokohteiden osalta on käytetty valtakunnallisia ja maakunnallisia listauksia kulttuurihistoriallisesti arvokkaista rakennetuista ympäristöistä ja kohteista (mm. RKY 2009, RKY 1993, maakuntakaavat).

4.2 Suurmaisema

Selvitysalue kuuluu maisemamaakuntajakoissa Peräpohjola–Lappi –alueeseen ja siellä **Aapa-Lapin seutuun**. Tyypillistä alueelle ovat laajat vaarojen väleihin sijoittuvat avoimet aapasuot. Maaperä on vaihtelevaa moreenimaata ja suurimpien jokien varsilla on hienojakoisia jokikerrostumia. Alueella on hyvin vähän järviä.

Ympäristöministeriössä on nyt meneillään valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi. Päivitys- ja täydennysinventoinnit toteutettiin vuosina 2010–2014 maakunnittain. Inventointien tulosten perusteella koostetaan uusi ehdotus valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Ehdotuksen pohjalta on tarkoitus valmistella maisema-alueista uusi valtioneuvoston päätös. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointien yhteydessä inventoidaan myös maakunnallisesti arvokkaat alueet, joista päättäminen kuitenkin kuuluu maakuntien liitoille. Inventoinnin tulokset on huomioitu tässä maisemaselvityksessä.

Maisema-aluetyöryhmä tarkensi maisemamaakuntajakoa tehdyn inventoinnin yhteydessä, jotta pienipiirteisempi maisemarakenteen ja kulttuuripiirteiden vaihtelu tulisivat esille. Könkään alue sijoittuu selvityksessä **Ounasjoen latva-alueeseen**. Alue on pinnanmuodoiltaan vaihtelevaa, metsäpeitteistä aluetta. Alueen itäosissa vaarojen ja yksittäisten tunturien välissä levittäytyvät laajat aapasuot. Lännessä aluetta rajaa Ounasselän tunturiketju.

Maisemamaakunnan keski- ja länsiosia hallitsee Ounasjoki lukuisine sivujokineen. Alueelle sijoittuu myös joitakin pienehköjä järviä. Kasvillisuus on melko karua ja metsät harvakasvuisia. Kittilän lehtokeskuksen seudulla kasvillisuus on kallioperästä johtuen ympäröiviä seutuja rehevämpää. Savottakaudella Ounasjoen alueella oli suurhakkuita ja Ounasjokea käytettiin uittoihin. Poronhoito on edelleenkin tärkeä elinkeino maa- ja metsätalouden rinnalla. Nykyään matkailu on merkittävä elinkeino, erityisesti Levitunturin tuntumassa.

Kuva 15. Maisemia Levitunturilta, joka kuuluu Ounasselän tunturiketjuun.

Pinnanmuodostukseltaan selvitysalue on tasaista. Paikoitellen voimakkaasti kiemurteleva Ounasjoki halkoo aluetta pohjois-eteläsuunnassa. Joella on leveyttä toistakymmentä metriä. Näkymät eivät ole Ounasjoella pitkiä. Ounasjoen itäpuoleinen rantavyöhyke on metsäistä, kun taas länsipuolelle sijoittuva Taivaanvalkeiden rakennukset ja alue näkyy melko kauas avoimesta ympäristöstä johtuen.

Matkailun, varsinkin luontomatkailun, kannalta tärkeitä säilytettäviä suurmaiseman elementtejä ovat maisemalliset solmukohtat. Näissä kohdissa usein kohtaavat kaksi erityyppistä maisemaelementtiä, jotka luovat näin jännittävän ja usein valokuvauksellisen maiseman.

4.3 Maisemakuva

Selvitysalue ei sijoitu varsinaisen Könkään kylän ydinkyläalueelle vaan hieman etäämmälle siitä. Selvitysalueella sijaitsee matkailuyritys Taivaanvalkeiden rakennusten lisäksi muutama asuin- ja talusrakennus sekä matkailukäytössä olevia rakennuksia. Maisemakuvallisesti tärkeitä elementtejä ovat avoimet maisematilat. Ranta-alueiden, etenkin avoimien kauas näkyvien rantojen, rakentaminen vaatii huolellista suunnittelua, jotta rantaviiva säilyisi harmonisena kokonaisuutena.

Alueen pohjois- ja kaakkoisosa rajautuvat peltoalueisiin. Eteläosa rajautuu suljettuun soistuneeseen metsäalueeseen. Alueen keskivaiheille ja Ounasjoentien länsipuolelle sijoittuvat laajat avosualueet, joille ei kuitenkaan avaudu suoria näkymiä Ounasjoentieltä. Selvitysalueella rajaa länsipuolella Ounasjoentie, jolta katsottuna hankealueen maisema on pääosin tyyppillistä metsämaisemaa, jossa esiintyy Lapille tyyppillisesti hoikkia kuusia. Maisemakuvassa esiintyy myös suolaidetta, joka on ojitusten vuoksi pusikoitunutta ja koivuvaltaista.

Kuva 16. Selvitysalueen pohjoisosan idyllistä pienviljelymaisemaa Ounasjokivarressa.

Kuva 17. Taivaanvalkeiden pihapiiriä ja rakennusryhmiä Ounasjoen itärannalta nähtynä

Kuva 18. Perinnebiotooppien luonnehtimaa avointa rantamaisemaa alueen pohjoisosissa.

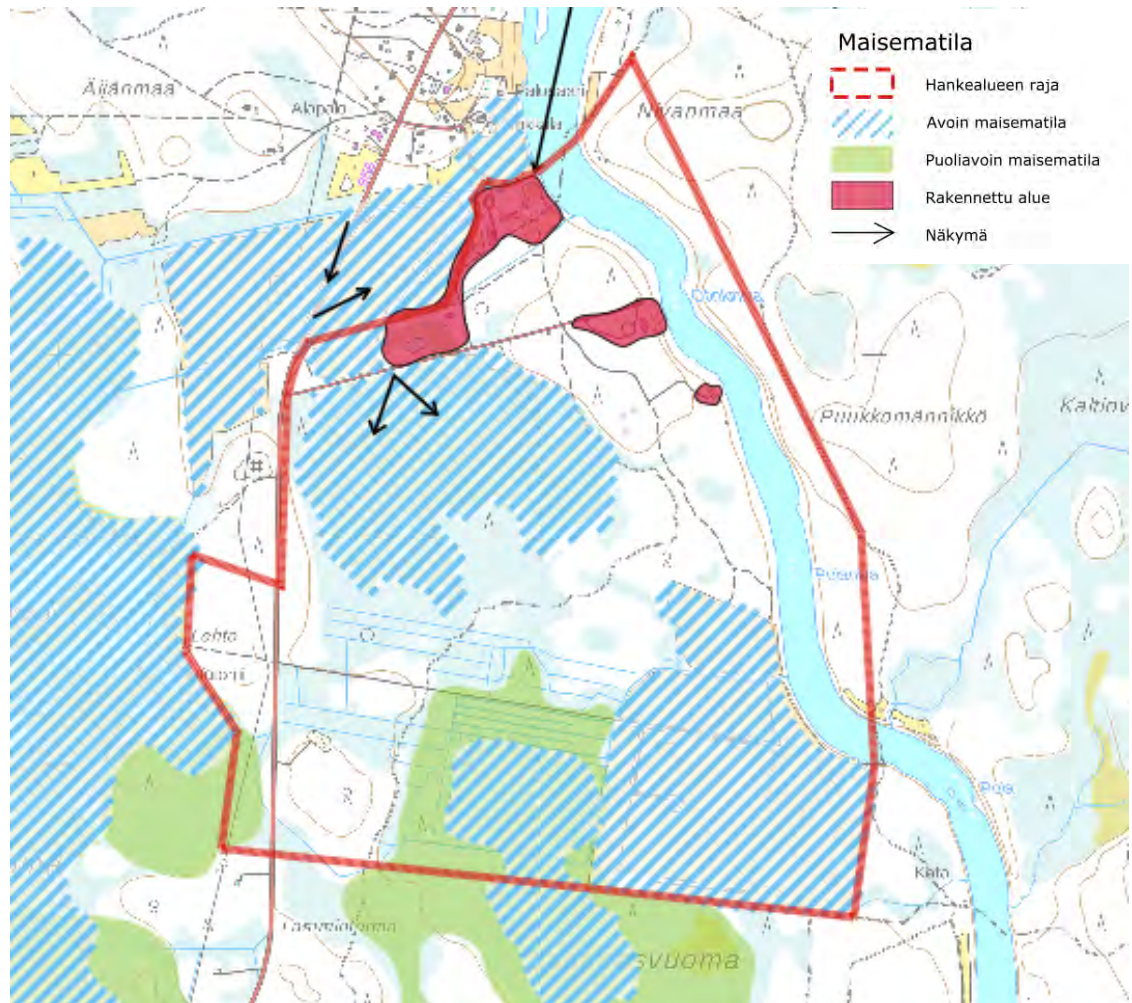
Kuva 19. Näkymiä selvitysalueen pohjoispuolelta kohti etelää.

Selvitysalueen maisematiloja on havainnollistettu kuvassa 20. Tarkasteltu alue on suurelta osin avointa tai puoliavointa maisematilaa laajojen suo- ja peltoalueiden vuoksi. Puoliavointa maisematilaa ovat rakennetut alueet sekä vaihettumisvyöhykkeet suoalueilta metsäisiin alueisiin. Suljettua maisematilaa sijoittuu pitkälti puustoiselle ranta-alueelle sekä talousmetsiin.

Selvitysalue on maastoltaan varsin tasaista, joten pitkiä näkymälinjoja avautuu vain laajoilta suurilta avoimilta alueilta. Alueen länsipuolella kulkevalta Ounasjoentieltä näkyvät Levi- ja Kätkätunturien lakialueet. Tunturit näkyvät myös alueen keskellä sijaitsevalta suoalueelta ja hankealueen etelälaidalla sijaitsevalta peltoaukealta.

Selvitysalueella sijaitsevat Taivaanvalkeiden rakennukset eivät näy Könkään kylän Ounasjoen ylittävältä sillalta. Rakennukset näkyvät vastarannalle jokimaisemassa, mutta rakennusten harmaa väritys sopeutuu melko hyvin maisemaan (kuva 17). Ounasjoentieltä Taivaanvalkeiden rakennukset näkyvät osittain puoliavoimen peltomaiseman ylitse. Rakennuksiin ei kiinnitä huomiota, sillä etelään päin kulkiessa maisemassa hallitsee Levitunturi ja pohjoiseen päin kulkiessa katse kiinnittyy tien viereisessä ja metsänreunassa sijaitseviin rakennuksiin.

26.9.2016

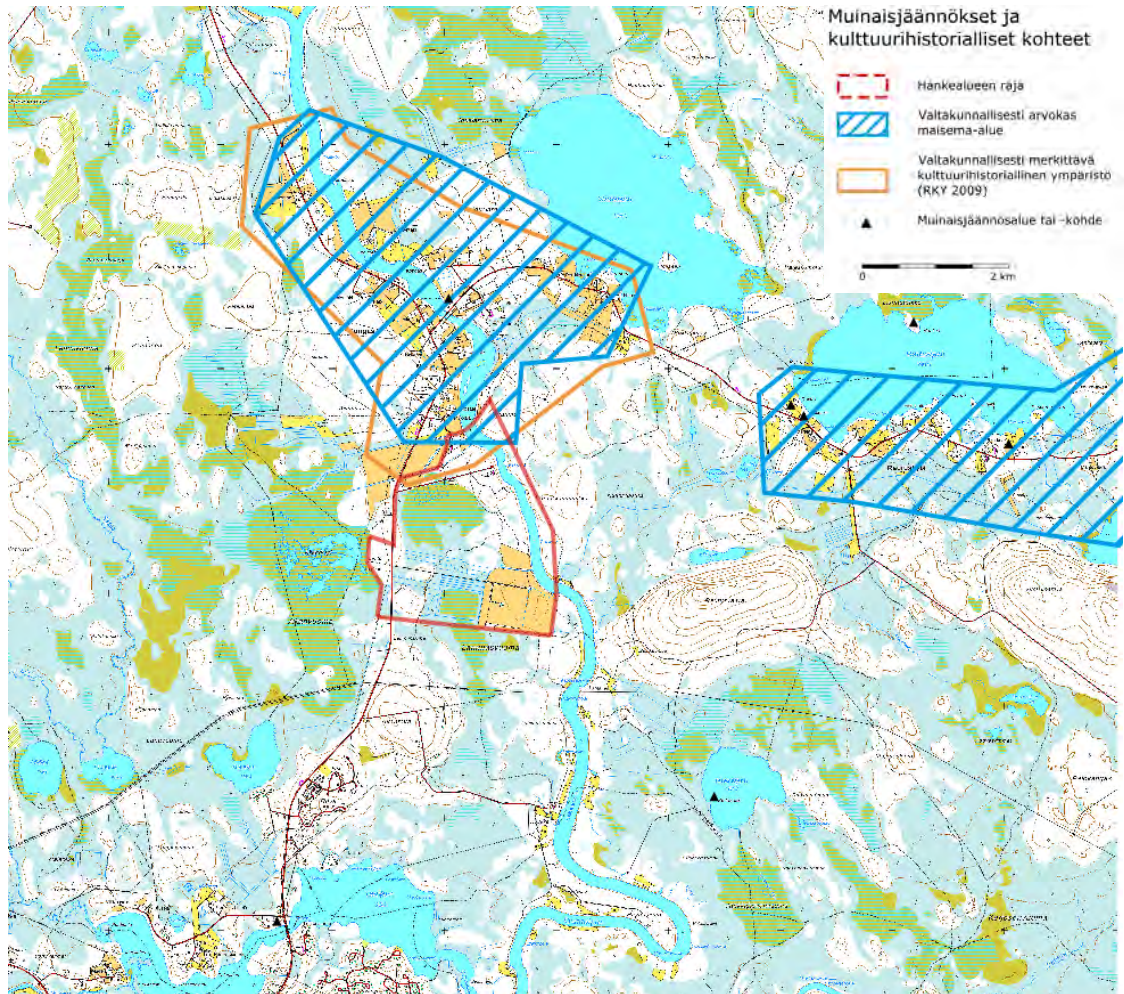

Kuva 20. Selvitysalueen maisematilat.

4.4 Maiseman arvot

Lähimaiseman arvot rakentuvat lähinnä vesistöjen, kulttuurihistoriallisesti merkittävien kyläalueiden sekä yksittäisten rakennusten ja maisemaelementtien, kuten hienojen puuyksilöiden, ympärille. Hienoja yksittäisiä peräpohjalaista tyyliä edustavia rakennuksia löytyy selvitysalueelle sijoittuvasta Taivaanvalkeiden matkailukohteesta.

Selvitysalue sisältyy aivan pohjoisosastaan valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Alue on uudessa inventoinnissa määritelty maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Uusi inventointi ei ole vielä lainvoimainen, joten tässä selvityksessä aluetta käsitellään vielä valtakunnallisesti arvokkaana.

Kuva 21. Maiseman arvokohteet ja muinaisjäänökset. (Ympäristökarttapalvelu Karpalo 2.1 ja MML.)

Kuva 22. Ounasjokivarren valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta Kõnkään sillalta pohjoiseen kuvattuna. Alue on selvitysalueen ulkopuolella.

4.4.1 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat edustavimpia maaseudun kulttuurimaisemia, joita uhkaavat viljelyn loppuminen, rakennusten rapistuminen ja maisemaan sopimaton uudisrakentaminen (Ympäristöministeriö, 1993 b).

Selvitysalueella sijaitsee osittain Kõnkään kylän arvoalue, joka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi.

Kõnkään kylä Ounasjokivarren yläjuoksulla on laajoine peltoaukeineen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaine rakennuksineen edustava esimerkki Aapa-Lapin jokivarsiasutuksesta. Kõnkään kulttuurimaisema on selkeä kokonaisuus, jota ympäröi soiden hallitsema luonnonmaisema. Mäntykankaat rajaavat kylän pellot ja asutuksen ympäröivistä suoalueista. Vesimaisemalla on keskeinen osuus maisemassa. Joen itäpuolella kapeahkon kannaksen takana aukeaa myös järvi, jonka rantaan asutus ulottuu. Kaukomaisemaa hallitsee eteläkaakossa kohoava Levitunturi. (YM 1999)

Ympäristöministeriössä on meneillään valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi. Inventointien tulosten perusteella koostetaan uusi ehdotus valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Ehdotuksen pohjalta on tarkoitus valmistella maisema-alueista uusi valtioneuvoston päätös. Uudessa inventoinnissa Kõnkään maisema-alue on määritelty maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Uusi inventointi ei ole vielä lainvoimainen.

Selvitysalueen läheisyydessä sijaitsee myös **Rautuskylän** valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Uudessa inventoinnissa Rautuskylän maisema-alue on jätetty pois valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueiden kohteista. Päivitetty inventointi ei ole vielä lainvoimainen.

4.4.2 Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Ympäristöministeriössä parhaillaan päivitetään maisema-alueverkostoa ja alueita koskevia tietoja. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointien yhteydessä inventoidaan myös maakunnallisesti arvokkaat alueet, joista päättäminen kuuluu maakuntien liitoille.

Könkään kylä on uudessa maisema-alueiden inventoinnissa osoitettu maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi valtakunnallisen sijaan. Uusi inventointi ei ole vielä lainvoimainen.

Ounasjokilaakson eteläosa on viljelymaisemaa, jossa pellot ja asutus reunustavat jokivartta melko yhtäjaksoisena nauhana. Pohjoista kohti asutus muuttuu harvemmaksi, tulvalle alttiit alueet jokivarressa supistuvat ja kapeat rantaniityt sijoittuvat peltojen yhteyteen. Kylien välillä on metsäisiä alueita. Könkään kylä Ounasjoen yläjuoksulla on Lapin pohjoisimpia viljelykyliä. Alueelta on löytynyt useasta paikasta merkkejä myös talonpoikaisasutusta varhaisemmasta asumisesta ja lapinkäynnistä. Könkään kulttuurimaisema on rakentunut Ounasjoen ympärille. Talot sijaitsevat nauhamaisesti Ounasjoen rannoilla. Jokivarren laajat pellot ja tulvaniityt muodostavat yhtenäisen, viehättävän jokivarren maatalousmaiseman. Kaukomaisemaa hallitsee eteläkaakossa kohoava Levitunturi (Muhonen ym. 2013.)

4.4.3 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Vuoden 1993 julkaisun kohteet on korvattu uudella valtioneuvoston 22.12.2009 tekemällä päätöksellä, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009).

RKY-inventoinnista pois jääneistä kohteista monet ovat kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokkaita. Inventoinnissa on vähennetty valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön päällekkäisyyttä, ja tästä syystä osa vanhan luettelon kohteista on valikoiman ulkopuolella.

Pitkältä arvokkaan maisema-alueen rajauksella valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistoriallisesti ympäristöksi (RKY 1993 -kohde) on luokiteltu **myös Könkään kyläalue**.

Kulttuurihistoriallisesti merkittävä Köngäs on kohde, joka tuo myös matkailulle lisää arvoa. Könkään kylästä avautuu hieno näkymä Levitunturille. Paikoin myös mm. tieltä avautuvat näkymät avoimeen suomalaisemaan ovat mieleenpainuvia, vaikka eivät yllä vaikuttavuudessa tunturilta avautuvien näkymien tasolle.

Könkään kylä sijaitsee Ounasjoen varrella sen molemmilla rannoilla. Maantien vartta seuraileva asutus, jokivarren pellot ja tulvaniityt muodostavat komean maatalousmaiseman etenkin joen länsipuolella Keskikylässä, missä tie muuttuu kylänraitiksi. Perinteistä rakennustapaa edustavat Penikkamaan, Ylijokelan, Könkään, Palolan ja Jokelan talot. Viimeksi mainittu on merkittävä myös seudun laestadiolaistradition kannalta (Museovirasto).

26.9.2016

5 MUINAISJÄÄNNÖKSET

Muinaisjäännöskohteita on tarkastettu Museoviraston kulttuuriympäristön rekisteriportaalista. Selvitysalueelle ei sijoitu aiemmin tiedossa olevia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Könkään kylässä, noin 1 km etäisyydellä selvitysalueesta, sijaitsee lähin inventoitu muinaisjäännös, *Köngäs*. Kohde on luokiteltu kivikautiseksi asuinpaikaksi. Hie-
man yli kahden kilometrin etäisyydellä selvitysalueesta, Rautuskylässä sijaitsee kaksi muinaisjäännöstä, *Rantala* ja *Huutola*. Molemmat kohteet ovat myös kivi-
kautisia asuinpaikkoja.

Muita lähialueen inventoituja kohteita ovat *Jänkkäjärven Seitasaari* sekä *Raudusjärvi Nahkua* ja *Mutala* Raudusjärven ranta-alueella sekä *Kenttäniemi* ja *Petsukkajärvi* Sirkan kyläalueella.

Taulukko 1. Lähimmäksi selvitysalueetta sijoittuvat muinaismuistokohteet

Rekisterinume- ro	Nimi	Tyyppi	Etäisyys hanke- alueesta
261010014	Köngäs	kivikautinen asuinpaikka	n. 1km
261010017	Rantala	kivikautinen asuinpaikka	> 2km
261010004	Huutola	kivikautinen asuinpaikka	> 2km
1000028124	Jänkkäjärven Seitasaari	kultti- ja tarinapaikat	> 2km
1000009655	Kenttäniemi	asuinpaikat	< 3km
1000000895	Raudusjärvi Nahkua	työ- ja valmistuspaikat	> 3km
1000000806	Petsukkajärvi	asuinpaikat	> 3km
261010015	Mutala	kivikautinen asuinpaikka	> 4km

Lähteet

Muhonen, M. & Savolainen, M. 2013: Etelä- ja Keski-Lapin kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet, Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2011–2013.

Museovirasto, Ympäristöministeriö (1993). Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisu 16.

Museovirasto (2015). Kulttuuriympäristö rekisteriportaali. WWW-dokumentti: <<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>> (30.7.2016)

Museovirasto (2015). Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. WWW-dokumentti: < http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx> (30.7.2016).

Museovirasto (2016). Muinaisjäännösrekisteri, <http://kulttuuriymparisto.nba.fi> (viitattu 7/2016)

OIVA - Ympäristö- ja paikkatietopalvelu asiantuntijoille (2016). Ympäristöministeriö/ympäristöhallinto. <<http://www.ymparisto.fi/oiva>>

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén A. & Mannerkoski I. (toim.) (2010). Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Erillisjulkaisu. s. 685. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) (2008). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. – Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 49 s.

Väisänen, R.A., Lammi, E. & Koskimies, P. (1998). Muuttuva pesimälinnusto. Otava, Keuruu. 567 s.

ID	EMÄTILAN KIINTEISTÖTUNNUS	KIINTEISTÖTUNNUS	EMÄTILAN NIMI	TILAN NIMI	EMÄTILAN REK. PVM	KIINTEISTÖN REK. PVM	RANTAVIIVA	MUUNNETTU RANTAVIIVA	KIINTEISTÖN LASKENNALLINEN RAKENNUSOIKEUS	EMÄTILAN LASKENNALLINEN RAKENNUSOIKEUS	KIINTEISTÖN KÄYTETTY RAKENNUSOIKEUS	EMÄTILAN KÄYTETTY RAKENNUSOIKEUS	EMÄTILAN POTENTIAALINEN UUSI RAKENNUSOIKEUS	KIINTEISTÖN POTENTIAALINEN UUSI RAKENNUSOIKEUS	HUOM!
1	261-407-10-17 (X)	261-407-10-27	RANTAKORVA	AINOLA	27.11.1959	26.08.1970	0,078	0,039	0,27	5,71	1	3	3		
2		261-407-10-30		KIEKERÖ		26.08.1970	0,139	0,070	0,49		1				Ei RAK-alueella. Kaava-alueen ulkopuolella Ounasjoella ei-omarantainen mutta rantaan rajoittuva rakennuspaikka, joka ranta-alueella noin 50 m etäisyydellä rannasta. Vaikuttaa ranta-asemakaavan mitoitukseen
3		261-407-10-31		RANTALA		26.08.1970	0,298	0,149	1,04		0			1	
4		261-407-10-41		OTINKINIVA		8.12.1982	0,059	0,030	0,21		0				
5		261-407-10-43		ARVONPERÄ		8.12.1982	0,152	0,076	0,53		0				
6		261-407-10-51		ALLI		22.2.1991	0,111	0,056	0,39		1				Ei RAK-alueella. Loma-asunnon rakennuspaikka Ounasjoella kaava-alueen ulkopuolella. Vaikuttaa ranta-asemakaavan mitoitustarkasteluun
7		261-407-10-52		SOPULA		22.2.1991	0,052	0,026	0,18		0				
8		261-407-10-55		KOTIMAA		07.03.2001	0,254	0,127	0,89		0			1	
9		261-407-10-56		RANTAKORVA		07.03.2001	0,389	0,195	1,37		0			1	Ei RAK-alueella. Mitoituksen perusteella kuuluu yksi rakennusoikeus
10		261-407-10-73		KOTIRANTA		23.7.2011	0,095	0,048	0,34		0				
11	261-407-10-19	261-407-10-19	KORVALA	KORVALA	26.4.1960	26.4.1960	0,759	0,380	2,66	2,66	0	0	3	3	Tilalla Ounasjoella kaava-alueen ulkopuolella 0,648 km rantaviivaa, 0,324 m muunnettua rantaviivaa ja 1 olemassa oleva lomarakennuspaikka. Ulkopuolisella rakennuspaikalla ei ole mitoituksellisesti vaikutusta tilan mitoitukseen ranta-asemakaavassa
12	261-407-10-3 (X)	261-407-10-54	MUKKALA	MUKKALA	10.10.1918	27.9.1994	0,060	0,030	0,21	0,48	0	1	0		
13		261-407-10-68		TAIVAANVALKEAT		14.11.2009	0,075	0,038	0,27		1				
14	261-407-10-5 (X)	261-407-10-36	MÄKIKORVA	JAAKKOLA	18.11.1929	14.12.1972	0,079	0,040	0,28	4,53	0	1	4	1	Ei RAK-alueella. Mitoituksen perusteella kuuluu yksi rakennusoikeus. Lohkottu edelleen tilat 10:57 ja 10:65, jotka eivät ranta-alueella ja joilla ei siten vaikutusta ranta-asemakaavan mitoitukseen
15		261-407-10-38		MÄKIKORVA		14.12.1972	0,437	0,219	1,53		0			1	Ei RAK-alueella. Mitoituksen perusteella kuuluu yksi rakennusoikeus. Lohkottu edelleen tila 10:60 (asuinrakennus), joka ranta-alueella noin 150 m etäisyydellä rannasta, mutta ei rantaan rajoittuva tila. Ei siten vaikutusta ranta-asemakaavan mitoitukseen.
16		261-407-10-62		Aurinkoranta		19.1.2008	0,207	0,104	0,73		0				Lohkottu edelleen tila 10:69, joka ei kaava-alueella mutta on rantarakennuspaikka ja tila 10:70, joka on kaava-alueella, mutta jolla ei rantaviivaa.
17		261-407-10-63		Koskenkorva		19.1.2008	0,243	0,122	0,85		0			1	Lohkottu edelleen tila 10:76, joka ei ranta-alueella ja jolla ei siten vaikutusta ranta-asemakaavan mitoitukseen
18		261-407-10-64		Koskenranta		19.1.2008	0,201	0,101	0,71		0			1	Lohkottu edelleen tilat 10:66 ja 10:71, jotka eivät ranta-alueella, tila 10:67, joka on kaava-alueella ja tila 10:72 (asuinrakennus), joka ranta-alueella noin 150 m etäisyydellä rannasta. Tiloilla 10:66, 10:71 ja 10:72 ei ole siten vaikutusta ranta-asemakaavan mitoitukseen
19		261-407-10-67		Lammavuoma I		19.8.2009	0,000	0,000	0,00		0				Ei rantaviivaa
20		261-407-10-69		Hiinsaari		11.11.2009	0,121	0,061	0,43		1				Loma-asunnon rakennuspaikka kaava-alueen ulkopuolella. Vaikuttaa ranta-asemakaavan mitoitustarkasteluun
21		261-407-10-70		LAMMASVUOMA II		11.11.2009	0,000	0,000	0,00		0				Ei rantaviivaa
							3,809	1,911			5			10	

Mitoitusnormi

7 rp / mrv-km

Näkymä ranta-asemakaava-alueelle etelästä 11.4.2017

PAVE
ARKKITEHDIT

Näkymä ranta-asemakaava-alueelle lännestä 11.4.2017

PAVE
ARKKITEHDIT

Näkymä ranta-asemakaava-alueelle idästä 11.4.2017

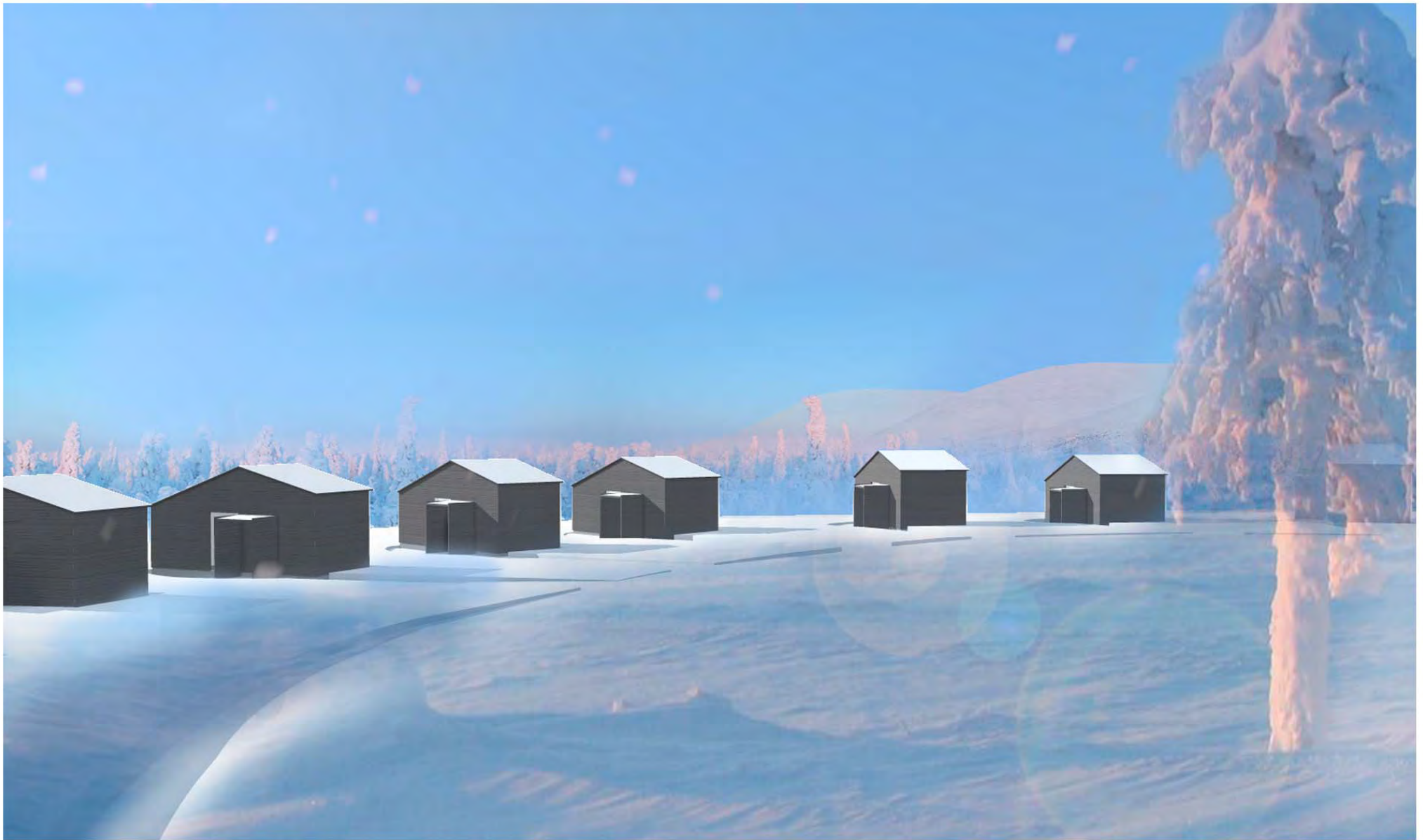

PAVE
ARKKITEHDIT

PAVE
ARKKITEHDIT

Taivaanvalkeat korttelit 1, 7 ja 8
Versio 1
13.6.2017

PAVE
ARKKITEHDIT

Taivaanvalkeat korttelit 1, 7 ja 8
versio 1
13.6.2017

PAVE
ARKKITEHDIT

Taivaanvalkeat korttelit 1, 7 ja 8
versio 2
13.6.2017

PAVE
ARKKITEHDIT

Taivaanvalkeat korttelit 1, 7 ja 8
versio 2
13.6.2017

PAVE
ARKKITEHDIT

Taivaanvalkeat korttelit 1, 7 ja 8
versio 2
13.6.2017